

# DERNEKLER (KULÜPLER) İLE İLGİLİ YASALAR, YÖNETMELİKLER, TEBLİĞLER

19 ' uncu, yüzyılın sonuna doğru ülkemizde **Cemiyetleşme** ( Dernekleşme ) girişimleri incelendiğinde:

**1876 Teşkilat - ı Esas - iye Kanunu'nda** ( Anayasada ) Cemiyet kurma ve toplanma hakkından söz edilmiştir.

**1908** yılında Teşkilat - ı Esas - iye Kanunun da yapılan değişiklikle **Cemiyet kurma hakkı ve Toplanma özgürlüğü tanınmıştır.**

**Cemiyetler** hakkında **1 Temmuz 1901** tarihli **Fransız Cemiyetler Kanunu'ndan** tercüme edilerek **3 Ağustos 1325 ( 1909 )** tarihinde ilk **Cemiyetler Kanunu** çıkartılmıştır.

**Bunu izleyerek;**

**20 Aralık 1923 tarih ve 387 sayılı, 15 Ağustos 1923 tarih ve 325 sayılı Cemiyetler Kanunları** çıkarılmış ve yürürlüğe girmiştir.

Daha sonra :

**4 Ekim 1926** tarihinde **Türk Kanunu Medenisi** çıkartılarak yürürlüğe girmiş ve **bu Kanunun Birinci Kitabının İkinci faslı Cemiyetler ilgili hükümleri içermektedir.**

## İKİNCİ FASIL

### Cemiyetler

#### (A) CEMİYET NASIL TEŞEKKÜL EDER

##### I - Cemiyet teşkilatı:

**Madde 53** - Siyasi, dini, ilmi, bedii, hayri cemiyetler ile eğlence ve **idman cemiyetleri** ve asıl gayesi iktisadi olmayan diğer cemiyetler; nizamnamelerinde cemiyet olarak teşekkül arzusunu izhar etmekle şahsiyet iktisap ederler.

Her cemiyetin bir nizamnamesi vardır. Bu nizamname cemiyetin gayesi ve varidat membaları ve teşkilatı hakkında lüzumu olan hükümleri ihtiva eder.

##### II - Tescil:

**Madde 54** - Nizamnamesi müessisleri tarafından kabul edilmiş ve idare heyetini teşkil etmiş olan her cemiyet, kendisini sicille kaydettirebilir.

Gayesine erişmek için ticari şekilde icrayı sanat eden bir cemiyet, kendisini sicile kaydettirmekle mükelleftir.

Kayıt talebine, nizamname ile idare heyetini teşkil edenlerin bir listesi raptedilir.

##### III - Şahsiyeti olmayan cemiyetler:

**Madde 55** - Şahsiyet iktisap etmesi kanunen mümkün olmayan yahut henüz şahsiyet iktisap etmemiş bulunan bir cemiyet, adi şirket hükmündedir.

#### **IV - Cemiyet ile nizamnamenin kanun ile münasebeti:**

**Madde 56** - Cemiyetin nizamnamesinde cemiyetin teşkilatına ve azasıyla münasebetine dair hükümler yok ise aşağıdaki maddeler tatbik olunur.

Nizamname, kanunen tatbikleri mecburi olan kaidelerden ayrılamaz.

### **(B) TEŞKİLAT:**

#### **I - Heyeti umumiye:**

##### **1 - Vazife ve davet:**

**Madde 57** - Heyeti umumiye cemiyetin en yüksek merciidir; İdare heyetinin veya müdürünün daveti üzerine içtima eder. Davet nizamname ile muayyen halde yapılır. Bundan başka azadan beşte biri isterse, heyeti umumiyenin behemehâl davet edilmesi kanunen lazım gelir.

##### **2 - Salahiyet:**

**Madde 58** - Heyeti umumiye, azanın kabul ve ihracı hakkında karar verir; idare heyetini intihap eder ve cemiyetin diğer bir uzvuna tevdi edilmemiş olan işleri tesviye eyler.

Heyeti umumiye cemiyetin diğer uzuvlarını teftiş eder. Mukavele ile haiz oldukları haklara halel gelmeksizin onları her zaman azledebilir.

Muhik sebepler için azil salahiyeti, heyeti umumiyenin kanuni bir hakkıdır.

### **3 - Kararlar**

#### **a) Şekli:**

**Madde 59** - Cemiyet kararlarını heyeti umumiye halinde verir.

Bütün azanın tahriren iltihak ettiği bir teklif, heyeti umumiye kararı gibidir.

#### **b) Rey hakkı ve ekseriyet:**

**Madde 60** - Cemiyetin her azası, heyeti umumiyede aynı rey hakkını haizdir.

Kararlar hazır olan azanın ekseriyeti arasıyla verilir.

Nizamname, sarahaten müsait olmadıkça ruzname haricinde karar verilemez.

#### **c) Rey hakkından mahrumiyet:**

**Madde 61** - Bir cemiyet azası kendisi veya karı ve kocası yahut usul ve fûruu ile cemiyet arasındaki bir işe veya davaya dair ittihazi lazım gelen kararlarda rey veremez.

#### **II - İdare Heyeti:**

**Madde 62** - İdare heyeti, cemiyetin işlerini görmek ve nizamnameye tevfikan onu temsil eylemek hak ve vazifesini haizdir.

### **(C) AZALAR:**

#### **I - Azalığa girmek ve çıkmak:**

**Madde 63** - Cemiyet her zaman yeni aza kabul edebilir. Her aza, altı ay evvel istifa arzusunu bildirmek şartıyla cemiyetten çıkmak hakkını haizdir.

#### **II - İştirak hissesi:**

**Madde 64** - İştirak hissesi, cemiyetin nizamnamesiyle muayyendir. Nizamnamede tayin edilmemiş ise cemiyetin gayesi ve borçlarının tediyesi için muktezi masrafları cemiyet azası mütesaviyen verirler.

#### **III - İhraç:**

**Madde 65** - Nizamname, azadan birinin cemiyetten çıkarılmasını mucip esbabı tayin edebileceği gibi sebep beyan olunmaksızın ihraç müsaadesini dahi verebilir. Her iki takdirde ihraç aleyhine ikamei dava olunamaz.

Nizamnamede, ihraca dair bir hüküm mevcut değil ise ihrac ancak cemiyet kararıyla muhik sebeplere müsteniden olabilir.

#### **IV - Cemiyetten çıkmanın veya çıkarılmanın hükmü:**

**Madde 66** - Cemiyetten çıkan veya çıkarılan aza cemiyetin mallarında bir güne hak iddia edemez; azalıkta buldukları müddete ait iştirak hissesini vermeğe mecburdur.

#### **V - Cemiyetin gayesini vikaye:**

**Madde 67** - Hiç bir aza, cemiyetin gayesini tebdil eden kararı kabule icbar edilemez.

#### **VI - Azanın hukukunu vikaye:**

**Madde 68** - Azadan her biri kanuna veya cemiyetin nizamnamesine uygun olmayıp ta kendi muvafakatine iktiran etmemiş bulunan bir karar aleyhine ona ittiladan itibaren bir ay içinde; mahkemeye müracaatla itiraz etmeğe kanunen salâhiyettardır.

#### **(D) FESİH VE FESİH KARARI:**

**Madde 69** - Cemiyet, kendisini feshe her zaman karar verebilir.

I - Bihakkın infisah:

1 - Cemiyetin kararıyla:

2 - Kanunen:

**Madde 70** - Cemiyet, hali acze düşer veya idare heyetinin nizamnameye tevfikân teşkiline imkân kalmazsa, kendiliğinden münfesihtir.

#### **3 - Hâkim tarafından fesih**

**Madde 71** - Bir cemiyetin gayesi kanuna yahut adabı umumiyeye mugayir olursa, müddeiumumîlik makamının veya bir alakadârın talebi üzerine, o cemiyet Fesholunur.

#### **II - Kaydın terkinini**

**Madde 72** - Eğer cemiyet sicille kaydolanmış ise fesih ve infisah keyfiyeti, idare heyeti yahut hâkim tarafından terkinini kayıt için memuruna tebliğ olunur.

Bunu izleyerek:

**16 Haziran 1938** tarihinde **3512** sayılı **Cemiyetler Kanunu** yürürlüğe girmiştir.

**5 Haziran 1946** tarih ve **4919** sayılı kanun ile **3512** sayılı **Cemiyetler Kanununda bir takım değişiklikler yapılmıştır.**

**3512** sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden **64 yıl** sonra **22 Kasım 1972** tarihinde **1630 sayılı Dernekler Kanunu yürürlüğe girmiştir.**

07 Ekim 1983 tarihli ve **2908** Sayılı Dernekler Kanunu derneklerin amaç ve çalışma konuları dışında özellikle siyasal, ayrılıkçı ve ideolojik amaç ve konuları dışında özellikle siyasal, ayrılıkçı ve ideolojik eğilimlere sapmalarına karşı bir tepki yasası olmuştur.

**2908** sayılı Dernekler Kanununda ilk değişiklik; **12 Nisan 1991** tarih ve **3713** sayılı **Terörle Mücadele Kanununun 23 ' üncü maddesi hükmü uyarınca 5 ' inci maddenin 7 ve 8 ' nci fıkrası ile 6 ' nci maddenin 2 inci fıkrası hükümlerini n yürürlükten kaldırılması olmuştur.**

Daha sonra Anayasanın **33 cü** maddesini değiştiren **23 Temmuz 1995** tarih ve **4121** sayılı " **7.11.1982 tarih ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının başlangıç metni ve bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun** " yürürlüğe girmiştir.

## **TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI**

### **X. Kanun önünde eşitlik**

**MADDE 10.** – Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

(Ek: 7.5.2004-5170/1 md.)

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür.

**Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.**

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

Eski ve yeni Medeni kanunların incelenmesinde görüleceği üzere 53 üncü maddeden 72. maddeye kadar 20 madde olup Derneklerle ilgili ayrıntılı hükümleri 2908 sayılı Dernekler Kanununa bırakmışken 22.11.2001 tarih ve **4721** sayılı **Yeni Medeni Kanun** 100 madde ile Derneklerin kuruluş ve çalışmaları ile ilgili tüm hükümleri kapsamaktadır.

Ayrıca son elli yılda yapılan Genel Kurullarda Kulüplerle ilgili genel ve özel kanunlar lââyıkıyla bilinmediğinden çoğu zaman kanunlara aykırı öneriler yapılmakta ve hatta kabul edilmektedir.

Dernekler konusunda genel ve temel kanun 4721 sayılı Türk Medeni Kanunudur. Bu kanuna ve İç İşleri Bakanlığınca çıkartılmış Yönetmelik ve tebliğlerle birlikte 5235 sayılı Dernekler Kanunu ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından çıkartılmış Yönetmelikler çıkartılmıştır.

Tüzük çalışmaları bu kanunlar, yönetmelikler ve Tebliğ esasları göz önünde tutularak değişikliklerin gerekçeleri ile hazırlanmıştır.

# YENİ TÜRK MEDENÎ KANUNU

## Kanun No. 4721

Kabul Tarihi: 22.11.2001

### DERNEKLER

#### A. Kuruluşu

##### I. Tanımı

**MADDE 56.-** Dernekler, **en az yedi gerçek kişinin** kazanç paylaşma dışında belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere, bilgi ve çalışmalarını sürekli olarak birleştirmek suretiyle oluşturdukları, tüzel kişiliğe sahip kişi topluluklarıdır.

Hukuka veya ahlâka aykırı amaçlarla dernek kurulamaz.

##### II. Dernek kurma hakkı

**MADDE 57.-** Herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir.

Dernek kurucularının fiil ehliyetine sahip olması gerekir.

4.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 38. maddesi nin ( A ) fıkrası ile Kanunun 58 nci maddesinde yerleşim yeri ve kurucuları ibareleri çıkartılmıştır.

##### III. Tüzük

###### ( Değiştirilmiş şekli )

**MADDE 58.-** Her derneğin bir tüzüğü bulunur.

Dernek tüzüğünde derneğin adı, amacı, gelir kaynakları, üyelik koşulları, organları ve örgütü ile geçici yönetim kurulunun gösterilmesi zorunludur.

Dernek tüzüğü, kanunun emredici hükümlerine aykırı olamaz.

Dernek tüzüğünde düzenlenmemiş konularda kanun hükümleri uygulanır.

#### IV. Tüzel kişiliğin kazanılması

##### 1. Kazanma anı

**MADDE 59.-** Dernekler, kuruluş bildirimini, dernek tüzüğünü ve gerekli belgeleri yerleşim yerinin bulunduğu yerin en büyük mülkî amirine verdikleri anda tüzel kişilik kazanırlar.

Kuruluş bildiriminin içeriği ve gerekli belgelerin nelerden ibaret olduğu, yönetmelikte gösterilir.

##### 2. İnceleme

**MADDE 60.-** Kuruluş bildirimi ve belgelerin doğruluğu ile dernek tüzüğü, en büyük mülkî amir tarafından altmış gün içinde dosya üzerinden incelenir.

Kuruluş bildiriminde, tüzükte ve kurucuların hukukî durumlarında kanuna aykırılık veya noksanlık tespit edildiği takdirde bunların giderilmesi veya tamamlanması derhâl kuruculardan istenir. Bu istemin tebliğinden başlayarak otuz gün içinde belirtilen noksanlık tamamlanmaz ve kanuna aykırılık giderilmezse; en büyük mülkî amir, yetkili asliye hukuk mahkemesinde derneğin feshi konusunda dava açması için durumu Cumhuriyet savcılığına bildirir. Cumhuriyet savcısı mahkemeden derneğin faaliyetinin durdurulmasına karar verilmesini de isteyebilir.

Kuruluş bildiriminde, tüzükte ve belgelerde kanuna aykırılık veya noksanlık bulunmaz ya da bu aykırılık veya noksanlık belirli sürede giderilmiş bulunursa; keyfiyet derhâl derneğe yazıyla bildirilir ve dernek, dernekler kütüğüne kaydedilir.

##### 3. Dernek tüzüğünün ilânı

**MADDE 61.-** Dernek tüzüğü, derneğe yapılan yazılı bildirimden başlayarak onbeş gün içinde yerel bir gazete ile ilân edilir.

Tüzük ve yerleşim yeri değişikliklerinde de aynı usul uygulanır.

#### **4. İlk genel kurul toplantısı**

**MADDE 62.-** Dernekler, tüzüklerinin gazetede yayımlandığı günü izleyen altı ay içinde ilk genel kurul toplantılarını yapmak ve zorunlu organlarını oluşturmakla yükümlüdürler.

*4.11.2004 Tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun Madde 38. - A) 22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 62 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.*

**Madde 62. -** Dernekler, 60 ıncı maddenin son fıkrası gereğince yapılan yazılı bildirim izleyen altı ay içinde ilk genel kurul toplantılarını yapmak ve zorunlu organlarını oluşturmakla yükümlüdürler.

Olağan genel kurul toplantılarının en geç üç yılda bir yapılması zorunludur.

## **B. Üyelik**

### **I. Kazanılması**

#### **1. Kural**

**MADDE 63.-** Hiç kimse, bir derneğe üye olmaya ve hiçbir dernek de üye kabul etmeye zorlanamaz.

#### **2. Koşulları**

**MADDE 64.-** Fiil ehliyetine sahip bulunan her gerçek kişi, derneklere üye olma hakkına sahiptir.

Yazılı olarak yapılacak üyelik başvurusu, tüzükte başkaca bir düzenleme yoksa dernek yönetim kurulunca **en çok otuz gün içinde** karara bağlanır ve sonuç yazıyla başvuru sahibine bildirilir. Başvurusu kabul edilen üye, bu amaçla tutulacak deftere kaydedilir.

### **II. Sona ermesi**

#### **1. Kendiliğinden**

**MADDE 65.-** Üyelik için kanunda veya tüzükte aranılan nitelikleri sonradan kaybedenlerin dernek üyeliği kendiliğinden sona erer.

#### **2. Çıkma ile**

**MADDE 66.-** Hiç kimse, dernekte üye kalmaya zorlanamaz. Her üye altı ay önceden yazılı olarak bildirmek kaydıyla, dernekten çıkma hakkına sahiptir.

#### **3. Çıkarılma ile**

**MADDE 67.-** Tüzükte üyelerin çıkarılma sebepleri gösterilebilir.

Tüzükte çıkarılma sebepleri gösterilmişse, çıkarılma kararına bu sebeplerin haklı sayılmayacağı iddiasıyla itiraz edilemez.

Tüzükte çıkarılma düzenlenmemişse üye, ancak haklı sebeple çıkarılabilir. Bu çıkarılma kararına, haklı sebep bulunmadığı ileri sürülerek itiraz edilebilir.

### **III. Kapsamı**

#### **1. Üyelerin hakları**

##### **a. Eşitlik ilkesi**

**MADDE 68.-** Dernek üyeleri eşit haklara sahiptirler. Dernek, üyeleri arasında dil, ırk, renk, cinsiyet, din ve mezhep, aile, zümre ve sınıf farkı gözetemez; eşitliği bozan veya bazı üyelere bu sebeplerle ayrıcalık tanıyan uygulamalar yapamaz.

Her üyenin, derneğin faaliyetlerine ve yönetimine katılma hakkı vardır.

Dernekten çıkan veya çıkarılan üye, dernek malvarlığında hak iddia edemez.

##### **b. Oy hakkı**

**MADDE 69.-** Her üyenin genel kurulda bir oy hakkı vardır; üye, oyunu şahsen kullanmak zorundadır.

Onursal üyelerin oy hakkı yoktur.

## 2. Üyelerin yükümlülükleri

### a. Ödenti verme borcu

**MADDE 70.-** Üyelerin ödenti verme borcu tüzükle düzenlenir. Tüzükte düzenleme yoksa üyeler, dernek amacının gerçekleşmesi ve borçlarının karşılanması için zorunlu ödentilere eşit olarak katılırlar. Dernekten çıkan veya çıkarılan üye, üyelikte bulunduğu sürenin ödentisini vermek zorundadır. Onursal üyeler ödenti vermek zorunda değildir.

### b. Diğer yükümlülükler

**MADDE 71.-** Üyeler, dernek düzenine uymak ve derneğe sadakat göstermekle yükümlüdürler. Her üye, derneğin amacına uygun davranmak, özellikle amacın gerçekleşmesini güçleştirici veya engelleyici davranışlardan kaçınmakla yükümlüdür.

## C. Organlar

### I. Genel olarak

**MADDE 72.-** Derneğin zorunlu organları, genel kurul, yönetim kurulu ve denetim kuruludur. Dernekler zorunlu organları dışında başka organlar da oluşturabilirler. Ancak, bu organlara zorunlu organların görev, yetki ve sorumlulukları devredilemez.

### II. Genel kurul

#### 1. Niteliği ve oluşumu

**MADDE 73.-** Genel kurul, derneğin en yetkili karar organı olup; derneğe kayıtlı üyelerden oluşur. 4.11.2004 Tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun Madde 38. - A) 22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

### 2. Toplanması

#### a. Olağan toplantı

**MADDE 74.-** Genel kurul, tüzükte belirtilen zamanda yönetim kurulunun çağrısı üzerine toplanır. Olağan genel kurul toplantılarının en geç Üç yılda bir yapılması zorunludur.

#### b. Olağanüstü toplantı

**MADDE 75.-** Genel kurul, yönetim veya denetim kurulunun gerekli gördüğü hâllerde veya dernek üyelerinden beşte birinin yazılı başvurusu üzerine, yönetim kurulunca olağanüstü toplantıya çağrılır. Yönetim kurulu, genel kurulu toplantıya çağırmasa; üyelerden birinin başvurusu üzerine, sulh hâkimi, üç üyeyi genel kurulu toplantıya çağırarak görevlendirir.

#### c. Toplantısız veya çağrısız alınan kararlar

**MADDE 76.-** Bütün üyelerin bir araya gelmeksizin yazılı katılımıyla alınan kararlar ile dernek üyelerinin tamamının kanunda yazılı çağrı usulüne uymaksızın bir araya gelerek aldığı kararlar geçerlidir. Bu şekilde karar alınması olağan toplantı yerine geçmez.

### 3. Toplantıya çağrı

**MADDE 77.-** Genel kurul, yönetim kurulunca, en az onbeş gün önceden toplantıya çağrılır. Bu amaçla toplantının günü, saati, yeri ve gündemi, yerel bir gazete ile ilân edilir ve aynı zamanda üyelere bir yazıyla bildirilir.

Toplantıya çağrı usulü ve toplantının ertelenmesine ilişkin konular, yönetmelikle düzenlenir.

### 4. Toplantı yeri ve toplantı yeter sayısı

**MADDE 78.-** Genel kurul toplantıları, tüzükte aksine hüküm olmadıkça, dernek merkezinin bulunduğu yerde yapılır.

Genel kurul, katılma hakkı bulunan üyelerin salt çoğunluğunun, tüzük değişikliği ve derneğin feshi hâllerinde üçte ikisinin katılımıyla toplanır; çoğunluğun sağlanamaması sebebiyle toplantının ertelenmesi durumunda ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak, bu toplantıya katılan üye sayısı, yönetim ve denetim kurulları üye tam sayısının iki katından az olamaz.

Genel kurul toplantısı, bir defadan fazla geri bırakılamaz.

### 5. Toplantı usulü

**MADDE 79.-** Genel kurul toplantısının açılışından sonra, toplantıyı yönetmek üzere, bir başkan ve yeteri kadar başkan vekili ile yazman seçilir.

Genel kurul toplantısında yalnız gündemde yer alan maddeler görüşülür. Ancak, toplantıda hazır bulunan üyelerin en az onda biri tarafından görüşülmesi yazılı olarak istenen konuların gündeme alınması zorunludur.

Genel kurul toplantılarına hükümet komiseri katılır. Ancak, komiserin toplantıya katılmaması toplantının yapılmasını önlemez.

### 6. Genel kurulun görev ve yetkileri

**MADDE 80.-** Genel kurul, üyeliğe kabul ve üyelikten çıkarma hakkında son kararı verir; dernek organlarını seçer ve derneğin diğer bir organına verilmemiş olan işleri görür.

Genel kurul, derneğin diğer organlarını denetler ve onları haklı sebeplerle her zaman görevden alabilir.

## 7. Genel kurul kararları

### a. Karar yeter sayısı

**MADDE 81.-** Genel kurul kararları, toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla alınır. Şu kadar ki, **tüzük değişikliği** ve derneğin feshi kararları, ancak toplantıya katılan **üyelerin üçte iki çoğunluğuyla alınabilir.**

### b. Oy hakkından yoksunluk

**MADDE 82.-** Hiçbir dernek üyesi, dernek ile kendisi, eşi, üstsoyu ve altsoyu arasındaki bir hukukî işlem veya uyuşmazlık konusunda alınması gereken kararlarda oy kullanamaz.

### c. Kararın iptali

**MADDE 83.-** Toplantıda hazır bulunan ve kanuna veya tüzüğe aykırı olarak alınan genel kurul kararlarına katılmayan her üye, karar tarihinden başlayarak bir ay içinde; toplantıda hazır bulunmayan her üye kararı öğrenmesinden başlayarak bir ay içinde ve her hâlde karar tarihinden başlayarak **üç ay içinde** mahkemeye başvurmak suretiyle kararın iptalini isteyebilir.

Diğer organların kararlarına karşı, dernek içi denetim yolları tüketilmedikçe iptal davası açılmaz.

Genel kurul kararlarının yok veya mutlak butlanla hükümsüz sayıldığı durumlar saklıdır.

## III. Yönetim Kurulu

### 1. Oluşumu

**MADDE 84.-** Yönetim kurulu, beş asıl ve beş yedek üyeden az olmamak üzere dernek tüzüğünde belirtilen sayıda üyeden oluşur.

Yönetim kurulu üye sayısı, boşalmalar sebebiyle üye tamsayısının yarısının altına düşerse; genel kurul, kalan yönetim kurulu üyeleri veya denetim kurulu tarafından bir ay içinde toplantıya çağrılır.

Çağrı yapılmazsa, üyelere birinin istemi üzerine, sulh hâkimi, üç üyeyi genel kurulu toplantıya çağırarak görevlendirir.

### 2. Görevleri

**MADDE 85.-** Yönetim kurulu, derneğin yürütme ve temsil organıdır; **bu görevini kanuna ve dernek tüzüğüne uygun olarak** yerine getirir.

Temsil görevi, yönetim kurulunca, üyelere birine veya bir üçüncü kişiye verilebilir.



#### **IV. Denetim Kurulu**

**MADDE 86.-** Denetim kurulu, üç asıl ve üç yedek üyeden az olmamak üzere dernek tüzüğünde belirtilen sayıda üyeden oluşur.

Denetim kurulu, denetleme görevini, dernek tüzüğünde belirtilen esas ve usullere göre yapar; denetleme sonuçlarını bir raporla yönetim kuruluna ve genel kurula sunar.

#### **D. Sona erme**

##### **I. Kendiliğinden**

**MADDE 87.-** Dernekler, aşağıdaki hâllerde kendiliğinden sona erer:

1. Amacın gerçekleşmesi, gerçekleşmesinin olanaksız hâle gelmesi veya sürenin sona ermesi,
2. İlk genel kurul toplantısının kanunda öngörülen sürede yapılmamış ve zorunlu organların oluşturulmamış olması,
3. Borç ödemedede acze düşmüş olması,
4. Tüzük gereğince yönetim kurulunun oluşturulmasının olanaksız hâle gelmesi,
5. Olağan genel kurul toplantısının iki defa üst üste yapılamaması.

Her ilgili, sulh hâkiminden, derneğin kendiliğinden sonra erdiğinin tespitini isteyebilir.

##### **II. Genel kurul kararı ile**

**MADDE 88.-** Genel kurul, her zaman derneğin feshine karar verebilir.

##### **III. Mahkeme kararı ile**

**MADDE 89.-** Derneğin amacı, kanuna veya ahlâka aykırı hâle gelirse; Cumhuriyet savcısının veya bir ilgilinin istemi üzerine mahkeme, derneğin feshine karar verir. Mahkeme, dava sırasında faaliyetten alıkoyma dâhil gerekli bütün önlemleri alır.

#### **E. Derneklerin faaliyetleri**

##### **I. Genel olarak**

**MADDE 90.-** Dernekler, amaçlarını gerçekleştirmek üzere, tüzüklerinde belirtilen çalışma konuları ve biçimleri doğrultusunda faaliyette bulunurlar.

Yasaklanan veya izne bağlı faaliyetlerle ilgili kamu hukuku nitelikli özel kanun hükümleri saklıdır.

Dernek faaliyetleri ile ilgili yasak ve sınırlamalara aykırılık hâlinde, Cumhuriyet savcısının istemiyle mahkemece faaliyetten alıkoyma kararı verilebilir.

##### **II. Uluslararası faaliyet**

##### **1. Faaliyet serbestliği**

**MADDE 91.-** Dernekler, tüzüklerinde gösterilen amaçları gerçekleştirmek üzere, uluslararası faaliyette bulunabilirler ve yurt dışında şube açabilirler.

Türkiye'de kurulan dernekler, amaçları doğrultusunda uluslararası alanda işbirliği yapılmasında yarar görülen hâllerde, Bakanlar Kurulunun izniyle yurt dışında kurulmuş dernek veya kuruluşlara üye olarak katılabilirler.

4.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 38. maddesi ile madde metninden çıkartılan ibare:

**92** nci maddesinde yer alan "uluslararası alanda işbirliği yapılmasında yarar görülen hallerde ve karşılıklı olmak koşuluyla"

##### **2. Yabancı dernekler**

**MADDE 92.-** Yabancı dernekler, kültürel, ekonomik ve teknik konularda bilgi veya teknolojilerinden yararlanılmak üzere, Bakanlar Kurulunun izniyle Türkiye'de faaliyette bulunabilirler, şube açabilirler, üst kuruluşlar kurabilirler, kurulmuş üst kuruluşlara katılabilirler.

4.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 38. maddesi ile madde metninden çıkartılan ibare:

**93** üncü maddesinde yer alan "karşılıklı olmak koşuluyla" ibareleri madde metinlerinden çıkarılmıştır.

### **III. Yabancıların dernek kurma hakkı**

**MADDE 93.-** Türkiye'de yerleşme hakkına sahip olan yabancı gerçek kişiler, dernek kurabilirler veya kurulmuş derneklere üye olabilirler.

Onursal üyelik için bu koşul aranmaz.

## **F. Derneklerin örgütlenmesi**

### **I. Şube açmaları**

#### **1. Kuruluşu**

**MADDE 94.-** Dernekler, gerekli görülen yerlerde genel kurul kararıyla şube açabilirler. Bu amaçla dernek yönetim kurulunca yetki verilen en az üç kişilik kurucular kurulu, şube açılacak yerin en büyük mülkî amirine şube kuruluş bildirimini ve gerekli belgeleri verir.

Şube kurucularının, şubenin açılacağı yerde en az altı aydan beri oturmakta olmaları zorunludur.

Şube kuruluş bildiriminin içeriği ve gerekli belgeler, yönetmelikte gösterilir.

#### **2. Şubenin organları ve uygulanacak hükümler**

**MADDE 95.-** Her şubede genel kurul ve yönetim kurulu ile denetim kurulu veya denetçi bulunması zorunludur.

Bu organların görev ve yetkileri ile şubelere ilişkin diğer hususlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır.

## **II. Üst kuruluşlar kurmaları**

### **1. Federasyon**

**MADDE 96.-** Federasyonlar, kuruluş amaçları aynı olan en az beş derneğin, amaçlarını gerçekleştirmek üzere üye sıfatıyla bir araya gelmeleri suretiyle kurulur.

Her federasyonun bir tüzüğü bulunur.

Federasyon, kuruluş bildirimi, tüzük ve gerekli belgelerin yerleşim yerinin en büyük mülkî amirine verilmesiyle tüzel kişilik kazanır.

### **2. Konfederasyon**

**MADDE 97.-** Konfederasyonlar, kuruluş amaçları aynı olan en az üç federasyonun, amaçlarını gerçekleştirmek üzere üye sıfatıyla bir araya gelmeleri suretiyle kurulur.

Her konfederasyonun bir tüzüğü bulunur.

Konfederasyon, kuruluş bildirimi, tüzük ve gerekli belgelerin yerleşim yerinin en büyük mülkî amirine verilmesiyle tüzel kişilik kazanır.

### **3. Ortak hükümler**

**MADDE 98.-** Dernekler, bağlı oldukları federasyonun; federasyonlar da bağlı oldukları konfederasyonun genel kurulunda en az üçer üye ile temsil olunurlar. Temsilci üyeler, ilgili derneklerin ve federasyonların genel kurullarınca seçilirler.

Federasyon ve konfederasyonlara ilişkin diğer hususlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır.

## **G. Dernek gelirleri**

**MADDE 99.-** Dernek gelirleri, üye ödentisi, dernek faaliyetleri sonucunda veya dernek malvarlığından elde edilen gelirler ile bağış ve yardımlardan oluşur.

**3.12.2001 tarih ve 4722 sayılı  
Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü  
ve  
Uygulama Şekli Hakkında Kanun**

**C. Dernekler**

**MADDE 7.-** Türk **Medeni** Kanununun yürürlüğe girmesinden **önceki kurallar** uyarınca tüzel kişilik kazanan derneklerin tüzel kişiliği devam eder.

Dernekler hakkında öncelikle Türk Medeni Kanunu hükümleri uygulanır.  
Ancak, kamu hukuku nitelikli özel hükümler saklıdır.

**DERNEKLER KANUNU**

**Kanun No. 5235**

**Kabul Tarihi: 17.7.2004**

**BİRİNCİ BÖLÜM**

**Amaç, Kapsam ve Tanımlar**

**Amaç ve kapsam**

**MADDE 1. -** Bu Kanunun amacı; dernekler, dernek şube veya temsilcilikleri, federasyonlar, konfederasyonlar ve yabancı dernekler ile merkezleri yurt dışında bulunan dernek ve vakıf dışındaki kâr amacı gütmeyen kuruluşların Türkiye'deki şube veya temsilciliklerinin yasak ve izne tâbi faaliyetlerini, yükümlülüklerini, denetimlerini ve uygulanacak cezalar ile derneklere ilişkin diğer hususları düzenlemektir.

**Tanımlar**

**MADDE 2. -** Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Dernek: Kazanç paylaşma dışında, kanunlarla yasaklanmamış belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere, en az yedi gerçek veya tüzel kişinin, bilgi ve çalışmalarını sürekli olarak birleştirmek suretiyle oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kişi topluluklarını,
  - b) Derneğin yerleşim yeri: Derneğin yönetim faaliyetlerinin yürütüldüğü yeri,
  - c) Dernek merkezi: Derneğin yerleşim yerinin bulunduğu il veya ilçeyi,
  - d) Mülkî idare amiri: Dernek merkezinin bulunduğu yerin vali veya kaymakamını,
  - e) Dernekler birimi: İllerde il dernekler müdürlüğünü, ilçelerde dernekler büro şefliğini,
  - f) Plâtfom: Derneklerin kendi aralarında veya vakıf, sendika ve benzeri sivil toplum kuruluşlarıyla ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere girişim, hareket ve benzeri adlarla oluşturdukları tüzel kişiliği bulunmayan geçici nitelikteki birliktelikleri,
  - g) Üst kuruluş: Derneklerin oluşturduğu tüzel kişiliği bulunan federasyonları ve federasyonların oluşturduğu konfederasyonları,
  - h) Şube: Dernek faaliyetlerinin yürütülebilmesi için bir derneğe bağlı olarak açılan, tüzel kişiliği olmayan ve bünyesinde organları bulunan alt birimi,
  - i) Temsilcilik: Dernek faaliyetlerinin yürütülebilmesi için bir derneğe bağlı olarak açılan, tüzel kişiliği ve bünyesinde organları bulunmayan alt birimi,
- İfade eder.

**İKİNCİ BÖLÜM**

**Genel Hükümler**

### **Dernek kurma hakkı**

**MADDE 3.** - Fiil ehliyetine sahip gerçek veya tüzel kişiler, önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir.

Ancak, Türk Silâhlı Kuvvetleri ve kolluk kuvvetleri mensupları ile kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri hakkında özel kanunlarında getirilen kısıtlamalar saklıdır.

Onbeş yaşını bitiren ayırt etme gücüne sahip küçükler; toplumsal, ruhsal, ahlakî, bedensel ve zihinsel yetenekleri ile spor, eğitim ve öğretim haklarını, sosyal ve kültürel varlıklarını, aile yapısını ve özel yaşantılarını korumak ve geliştirmek amacıyla yasal temsilcilerinin yazılı izni ile çocuk dernekleri kurabilir veya kurulmuş çocuk derneklerine üye olabilirler.

Oniki yaşını bitiren küçükler yasal temsilcilerinin izni ile çocuk derneklerine üye olabilirler ancak yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar.

Çocuk derneklerine onsekiz yaşından büyükler kurucu veya üye olamazlar.

### **Dernek tüzüğü**

**MADDE 4.** - Her derneğin bir tüzüğü bulunur. Bu tüzükte aşağıda gösterilen hususların belirtilmesi zorunludur:

- a) Derneğin adı ve merkezi.
- b) Derneğin amacı ve bu amacı gerçekleştirmek için dernekçe sürdürülecek çalışma konuları ve çalışma biçimleri ile faaliyet alanı.
- c) Derneğe üye olma ve üyelikten çıkmanın şart ve şekilleri.
- d) Genel kurulun toplanma şekli ve zamanı.
- e) Genel kurulun görevleri, yetkileri, oy kullanma ve karar alma usul ve şekilleri.
- f) Yönetim ve denetim kurullarının görev ve yetkileri, ne suretle seçileceği, asıl ve yedek üye sayısı.
- g) Derneğin şubesinin bulunup bulunmayacağı, bulunacak ise şubelerin nasıl kurulacağı, görev ve yetkileri ile dernek genel kurulunda nasıl temsil edileceği.
- h) Üyelerin ödeyecekleri giriş ve yıllık aidat miktarının belirlenme şekli.
- ı) Derneğin borçlanma usulleri.
- j) Derneğin iç denetim şekilleri.
- k) Tüzüğün ne şekilde değiştirileceği.
- l) Derneğin feshi halinde mal varlığının tasfiye şekli.

### **Uluslararası faaliyet**

**MADDE 5.** - Dernekler, tüzüklerinde gösterilen amaçları gerçekleştirmek üzere uluslararası faaliyette veya işbirliğinde bulunabilir, yurt dışında temsilcilik veya şube açabilir, yurt dışında dernek veya üst kuruluş kurabilir veya yurt dışında kurulmuş dernek veya kuruluşlara katılabilirler.

Yabancı dernekler, Dışişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığının izniyle Türkiye'de faaliyette veya işbirliğinde bulunabilir, temsilcilik veya şube açabilir, dernek veya üst kuruluş kurabilir veya kurulmuş dernek veya üst kuruluşlara katılabilirler.

### **Tüzel kişilerin oy kullanması**

**MADDE 6.** - Tüzel kişinin üye olması halinde, tüzel kişinin yönetim kurulu başkanı veya temsille görevlendireceği kişi oy kullanır. Bu kişinin başkanlık veya temsil görevi sona erdiğinde, tüzel kişi adına oy kullanacak kimse yeniden belirlenir.

### **Şube genel kurulları**

**MADDE 7.** - Şube genel kurulları olağan toplantılarını merkez genel kurulu toplantısından en az iki ay önce bitirmek zorundadırlar.

## **Federasyon ve konfederasyonlar**

**MADDE 8.** - Federasyonların üye sayısının beşten ve konfederasyonların üye sayısının üçten aşağı düştüğü ve bu durum üç ay içinde giderilmediği takdirde haklarında kendiliğinden sona erme hükümleri uygulanır. Federasyonlar ve konfederasyonlar temsilcilik dışında her ne ad altında olursa olsun, başka bir örgüt kuramazlar.

## **İç denetim**

**MADDE 9.** - Derneklerde iç denetim esastır. Genel kurul, yönetim kurulu veya denetim kurulu tarafından iç denetim yapılabileceği gibi, bağımsız denetim kuruluşlarına da denetim yaptırılabilir. Genel kurul, yönetim kurulu veya bağımsız denetim kuruluşlarınca denetim yapılmış olması, denetim kurulunun yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

Denetim kurulu; derneğin, tüzüğünde gösterilen amaç ve amacın gerçekleştirilmesi için sürdürüleceği belirtilen çalışma konuları doğrultusunda faaliyet gösterip göstermediğini, defter, hesap ve kayıtların mevzuata ve dernek tüzüğüne uygun olarak tutulup tutulmadığını, dernek tüzüğünde tespit edilen esas ve usullere göre ve bir yılı geçmeyen aralıklarla denetler ve denetim sonuçlarını bir rapor halinde yönetim kuruluna ve toplandığında genel kurula sunar.

Denetim kurulu üyelerinin istemi üzerine, her türlü bilgi, belge ve kayıtların, dernek yetkilileri tarafından gösterilmesi veya verilmesi, yönetim yerleri, müesseseler ve eklentilerine girme isteğinin yerine getirilmesi zorunludur.

## **Yardım ve işbirliği**

**MADDE 10.** - Dernekler, tüzüklerinde gösterilen amaçları gerçekleştirmek üzere, benzer amaçlı derneklerden, siyasi partilerden, işçi ve işveren sendikalarından ve meslekî kuruluşlardan maddî yardım alabilir ve adı geçen kurumlara maddî yardımda bulunabilirler.

5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, dernekler kamu kurum ve kuruluşları ile görev alanlarına giren konularda ortak projeler yürütebilirler. Bu projelerde kamu kurum ve kuruluşları, proje maliyetlerinin en fazla yüzde ellisi oranında aynı veya nakdî katkı sağlayabilirler.

## **Gelir ve giderlerde usul ile dernek defterleri**

**MADDE 11.** - Dernek gelirleri alındı belgesi ile toplanır ve giderler harcama belgesi ile yapılır. Dernek gelirlerinin bankalar aracılığı ile toplanması halinde banka tarafından düzenlenen dekont veya hesap özeti gibi belgeler alındı belgesi yerine geçer. Alındı belgeleri ve harcama belgelerinin saklama süresi beş yıldır. Dernek gelirlerinin toplanmasında kullanılacak alındı belgeleri yönetim kurulu kararı ile bastırılır. Alındı belgelerinin şekli, bastırılması, onaylanması ve kullanılması ile dernek gelirlerinin toplanmasında kullanılacak yetki belgesine ilişkin hususlar yönetmelikte düzenlenir.

Dernek gelirlerini toplayacak kişiler yönetim kurulu kararıyla belirlenir ve bunlar adına yetki belgesi düzenlenir.

Dernekler tarafından tutulacak defter ve kayıtlar ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikte düzenlenir. Bu defterlerin dernekler biriminden ya da noterden onaylı olması zorunludur.

## **Dernekler Kanunu ile Medeni Kanunda yapılan değişiklikler**

### **Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler**

4.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 38. maddesi ile değiştirilen ya da yürürlükten kaldırılan 4211 sayılı Türk Medeni Kanununun madde ve fıkraları

4.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 38. maddesi nin ( A ) fıkrası ile Kanunun 58 nci maddesinde yerleşim yeri ve kurucuları ibareleri çıkartılmıştır.

( eski şekil )

**MADDE 58.-** Her derneğin bir tüzüğü bulunur.

Dernek tüzüğünde derneğin adı, amacı, yerleşim yeri, kurucuları, gelir kaynakları, üyelik koşulları, organları ve örgütü ile geçici yönetim kurulunun gösterilmesi zorunludur.

Dernek tüzüğü, kanunun emredici hükümlerine aykırı olamaz.

Dernek tüzüğünde düzenlenmemiş konularda kanun hükümleri uygulanır.

( Değiştirilmiş şekli )

**MADDE 58.-** Her derneğin bir tüzüğü bulunur.

Dernek tüzüğünde derneğin adı, amacı, gelir kaynakları, üyelik koşulları, organları ve örgütü ile geçici yönetim kurulunun gösterilmesi zorunludur.

Dernek tüzüğü, kanunun emredici hükümlerine aykırı olamaz.

Dernek tüzüğünde düzenlenmemiş konularda kanun hükümleri uygulanır.

4.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 38. maddesi nin ( A ) fıkrası ile Türk Medeni Kanununun 62 nci maddesi ve 74 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

( eski şekil )

#### **4. İlk genel kurul toplantısı**

**MADDE 62.-** Dernekler, tüzüklerinin gazetede yayımlandığı günü izleyen altı ay içinde ilk genel kurul toplantılarını yapmak ve zorunlu organlarını oluşturmakla yükümlüdürler.

( Değiştirilmiş şekli )

#### **4. İlk genel kurul toplantısı**

**Madde 62. -** Dernekler, 60 ıncı maddenin son fıkrası gereğince yapılan yazılı bildirim izleyen altı ay içinde ilk genel kurul toplantılarını yapmak ve zorunlu organlarını oluşturmakla yükümlüdürler.

4.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 38. maddesi nin ( A ) fıkrası ile Türk Medeni Kanununun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

( eski şekil )

#### **a. Olağan toplantı**

**MADDE 74.-** Genel kurul, tüzükte belirtilen zamanda yönetim kurulunun çağrısı üzerine toplanır. Olağan genel kurul toplantılarının en geç **iki** yılda bir yapılması zorunludur.

( Değiştirilmiş şekli )

#### **a. Olağan toplantı**

**MADDE 74.-** Genel kurul, tüzükte belirtilen zamanda yönetim kurulunun çağrısı üzerine toplanır. Olağan genel kurul toplantılarının en geç **üç** yılda bir yapılması zorunludur.

4.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 38. ile maddesi Türk Medeni Kanununun ile 64.madde metninden çıkartılan 64 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "tüzükte başkaca bir düzenleme yoksa,"ibaresi

( eski şekil )

#### **2. Koşulları**

**MADDE 64.-** Fiil ehliyetine sahip bulunan her gerçek kişi, derneklere üye olma hakkına sahiptir.

Yazılı olarak yapılacak üyelik başvurusu, tüzükte başkaca bir düzenleme yoksa dernek yönetim kurulunca en çok otuz gün içinde karara bağlanır ve sonuç yazıyla başvuru sahibine bildirilir. Başvurusu kabul edilen üye, bu amaçla tutulacak deftere kaydedilir.

( Değiştirilmiş şekli )

#### **2. Koşulları**

**MADDE 64.-** Fiiil ehliyetine sahip bulunan her gerçek kişi, derneklere üye olma hakkına sahiptir. Yazılı olarak yapılacak üyelik başvurusu, dernek yönetim kurulunca en çok otuz gün içinde karara bağlanır ve sonuç yazıyla başvuru sahibine bildirilir. Başvurusu kabul edilen üye, bu amaçla tutulacak deftere kaydedilir.

4.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 38. maddesi ile madde metninden çıkartılan ibare :

( eski Şekil )

### 3. Toplantıya çağrı

**MADDE 77.-** Genel kurul, yönetim kurulunca, en az on beş gün önceden toplantıya çağrılır. Bu amaçla toplantının günü, saati, yeri ve gündemi, yerel bir gazete ile ilân edilir ve aynı zamanda üyelere bir yazıyla bildirilir.

**Toplantıya çağrı usulü ve toplantının ertelenmesine ilişkin konular, yönetmelikle düzenlenir.**

( Değiştirilmiş Şekli )

### 3. Toplantıya çağrı

**MADDE 77.-** Genel kurul, yönetim kurulunca, en az on beş gün önceden toplantıya çağrılır. Bu amaçla toplantının günü, saati, yeri ve gündemi, yerel bir gazete ile ilân edilir.

**Toplantıya çağrı usulü ve toplantının ertelenmesine ilişkin konular, yönetmelikle düzenlenir.**

4.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 38. maddesi ile madde metninden çıkartılan ibare :

**92 nci maddesinde yer alan "uluslararası alanda işbirliği yapılmasında yarar görülen hallerde ve karşılıklı olmak koşuluyla"**

( Değiştirilmiş Şekli )

### 2. Yabancı dernekler

**MADDE 92.-** Yabancı dernekler, uluslararası alanda işbirliği yapılmasında yarar görülen hâllerde kültürel, ekonomik ve teknik konularda bilgi veya teknolojilerinden yararlanılmak üzere, Bakanlar Kurulunun izniyle Türkiye'de faaliyette bulunabilirler, Şube açabilirler, üst kuruluşlar kurabilirler, kurulmuş üst kuruluşlara katılabilirler.

**4.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 38. maddesi ile madde metninden çıkartılan ibare:**

**93 üncü maddesinde yer alan "karşılıklı olmak koşuluyla" ibareleri madde metinlerinden çıkarılmıştır.**

( eski Şekil )

### III. Yabancıların dernek kurma hakkı

**MADDE 93.-** Türkiye'de yerleşme hakkına sahip olan yabancı gerçek kişiler, karşılıklı olmak koşuluyla dernek kurabilirler veya kurulmuş derneklere üye olabilirler.

Onursal üyelik için bu koşul aranmaz.

( Değiştirilmiş Şekli )

### III. Yabancıların dernek kurma hakkı

**MADDE 93.-** Türkiye'de yerleşme hakkına sahip olan yabancı gerçek kişiler, dernek kurabilirler veya kurulmuş derneklere üye olabilirler.

Onursal üyelik için bu koşul aranmaz.

4.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 38. maddesi ile değiştirilen ya da yürürlükten kaldırılan 4211 sayılı Türk Medeni Kanununun 38.maddesinin ( c ) fıkrası

c) 4721 sayılı Kanununun 61 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

( eski Şekil )

### 3. Dernek tüzüğünün ilânı

**MADDE 61.-** Dernek tüzüğü, derneğe yapılan yazılı bildirimden başlayarak onbeş gün içinde yerel bir gazete ile ilân edilir.

Tüzük ve yerleşim yeri değişikliklerinde de aynı usul uygulanır.

**( Değiştirilmiş şekli )**

### **3. Dernek tüzüğünün ilânı**

**MADDE 61.-** Yürürlükten kaldırıldı.

4.11.2004 tarih ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 38. maddesi ile değiştirilen ya da yürürlükten kaldırılan 4211 sayılı Türk Medeni Kanununun **38.**maddesinin ( c ) fıkrası

**( eski şekil )**

### **5. Toplantı usulü**

**MADDE 79.-** Genel kurul toplantısının açılışından sonra, toplantıyı yönetmek üzere, bir başkan ve yeteri kadar başkan vekili ile yazman seçilir.

Genel kurul toplantısında yalnız gündemde yer alan maddeler görüşülür. Ancak, toplantıda hazır bulunan üyelerin en az onda biri tarafından görüşülmesi yazılı olarak istenen konuların gündeme alınması zorunludur. Genel kurul toplantılarına hükümet komiseri katılır. Ancak, komiserin toplantıya katılmaması toplantının yapılmasını önlemez.

**( Değiştirilmiş şekli )**

### **5. Toplantı usulü**

**MADDE 79.-** Genel kurul toplantısının açılışından sonra, toplantıyı yönetmek üzere, bir başkan ve yeteri kadar başkan vekili ile yazman seçilir.

Genel kurul toplantısında yalnız gündemde yer alan maddeler görüşülür. Ancak, toplantıda hazır bulunan üyelerin en az onda biri tarafından görüşülmesi yazılı olarak istenen konuların gündeme alınması zorunludur.



# İç İşleri Bakanlığı tarafından çıkartılan DERNEKLER YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete: 31 Mart 2005 PERŞEMBE - Sayı: 25772

## BİRİNCİ BÖLÜM

### Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

#### Amaç

**Madde 1** - Bu Yönetmeliğin amacı; dernekler ile kar amacı gütmeyen kuruluşlar ve bu Yönetmelik kapsamına giren vakıfların tabi olacakları usul ve esasları düzenlemektir.

#### Kapsam

**Madde 2** - Bu Yönetmelik; vakıfların bazı işlemleri ile dernekler ve dernek şube veya temsilciliklerin, federasyonlar ve konfederasyonların, merkezleri yurt dışında bulunan dernekler ile dernek ve vakıf dışındaki kâr amacı gütmeyen kuruluşların Türkiye'deki şube veya temsilciliklerinin kuruluşu, genel kurul toplantıları, uluslararası faaliyetleri, yükümlülükleri, izne tabi faaliyetleri, lokal açmaları, sandık kurmaları ve diğer hususlar ile ilgili iş ve işlemlerini kapsamaktadır.

#### Dayanak

**Madde 3** - Bu Yönetmelik, 4.11.2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu, 22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun ilgili hükümleri, 26.3.1987 tarihli ve 3335 sayılı Uluslararası Nitelikteki Teşekküllerin Kurulması Hakkında Kanun ile 2/1/2003 tarihli ve 4778 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 36 ncı, 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 13/A ve 8.6.1984 tarihli ve 227 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 3 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

#### Tanımlar

**Madde 4** - Bu Yönetmelikte geçen;

**Bakanlık** : İçişleri Bakanlığını,

**Bakan** : İçişleri Bakanını,

**Daire Başkanlığı** : Dernekler Dairesi Başkanlığını,

**Mülki idare amirliği** : Dernek merkezinin bulunduğu yerin valilik veya kaymakamlığını,

**Mülki idare amiri** : Dernek merkezinin bulunduğu yerin vali veya kaymakamını,

**Dernekler birimi** : İl dernekler müdürlüğü ve ilçe dernekler büro şefliğini,

**Dernekler müdürlüğü** : Valilik bünyesindeki il dernekler müdürlüğünü,

**Dernek** : 5253 sayılı Dernekler Kanunu ile 4721 sayılı Türk Medeni Kanununa göre kurulan dernek ve şubelerini, derneklerin oluşturdukları federasyon ve federasyonların oluşturdukları konfederasyonlar ile yabancı derneklerin Türkiye'deki şube veya temsilciliklerini,

**Kar amacı gütmeyen kuruluş** : Merkezleri yurt dışında bulunan dernek ve vakıf dışındaki diğer kar amacı gütmeyen kuruluşları,

**Birlik** : 3335 sayılı Uluslararası Nitelikteki Teşekküllerin Kurulması Hakkında Kanun kapsamında bulunan birlik, federasyon veya benzeri teşekkülleri,

**Yabancı dernek** : Merkezleri yurt dışında bulunan dernekler ile dernek ve vakıf dışındaki kâr amacı gütmeyen kuruluşları,

**Yabancı vakıf** : Merkezleri yurt dışında bulunan vakıfları,

**Dernek merkezi** : Derneğin yerleşim yerinin bulunduğu il veya ilçeyi,

**Derneğin yerleşim yeri** : Derneğin yönetim faaliyetlerinin yürütüldüğü yeri,

<b>Kütük</b>	: Dernekler kütüğünü,
<b>Kanun</b>	: 5253 sayılı Dernekler Kanununu,
<b>Medeni Kanun</b>	: 4721 sayılı Türk Medeni Kanununu,
<b>Dernek eklentisi</b>	: Derneklere ait lokaller, umuma açık kamp, spor saha ve salonları ile iktisadi işletmeler hariç, yurt, kitaplık, çocuk bakım yuvası, huzur evi ve aşevi gibi dernekten ayrı bir varlığı olmayan ve derneğin amacını doğrudan desteklemek için kurulmuş yerleri,
<b>Mikrokredi</b>	: Gelir getirici bir faaliyette bulunmalarını sağlamak amacıyla sandık üyelerine ödünç olarak verilen küçük bir sermayeyi, ifade eder.

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **Kuruluş İşlemleri**

#### **Kuruluş bildirimini**

**Madde 5** - Dernek kurucuları tarafından imzalanmış iki adet kuruluş bildirimini ve aşağıda belirtilen ekleri, derneğin kurulacağı yerin mülki idare amirliğine verilir.

- a) Kurucular tarafından her sayfası imzalanmış iki adet dernek tüzüğü,
- b) **(Yürürlükten kaldırılmıştır: 30.12.2009-27448) [1]**
- c) Dernek kurucuları arasında tüzel kişiliklerin bulunması halinde; bu tüzel kişilerin unvanı, yerleşim yeri ve kuruluş belgesi ile tüzel kişiliklerin organları tarafından yetkilendirilen gerçek kişi de belirtilmek kaydıyla bu konuda alınmış kararın fotokopisi,
- d) Kurucular arasında yabancı dernek veya dernek ve vakıf dışında kar amacı gütmeyen kuruluşlar bulunması halinde, bu tüzel kişilerin dernek kurucusu olabileceğini gösteren İçişleri Bakanlığınca verilmiş izin belgesi,
- e) Kurucular arasında yabancı uyruklular varsa, bunların Türkiye'de yerleşme hakkına sahip olduklarını gösterir belgelerin fotokopileri,
- f) Yazışma ve tebligatı almaya yetkili kişi veya kişilerin adı, soyadı, yerleşim yerlerini ve imzalarını belirten liste.

Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçeler hariç diğer ilçelerdeki dernek kuruluş işlemlerinde istenen belgeler birer arttırılarak verilir.

Dernekler, kuruluş bildirimini ve eklerini mülki idare amirliğine vermek suretiyle tüzel kişilik kazanırlar.

Çocuk derneklerine tüzel kişiler kurucu veya üye olamazlar, ayrıca çocuk derneklerinde kuruluş bildirimine, kurucu çocukların yasal temsilcilerinin izni eklenir.

Mülki idare amirliği tarafından dernek kuruluş bildirimini, gün ve saat belirtilmek suretiyle dernekler birimine havale edilir ve başvuru sahibine kuruluş bildirimini ve eklerinin alındığına dair Alındı Belgesi (EK- 1) verilir ve dernek, kütüğe kaydedilir.

İlçe dernekler birimi, kuruluş bildirimini ve dernek tüzüğünün ikişer örneğini yedi gün içinde il dernekler müdürlüğüne gönderir.

#### **Kuruluş bildirimini ve dernek tüzüğünün incelenmesi**

**Madde 6** - Kuruluş bildirimini ve ekinde verilen belgelerin doğruluğu ile dernek tüzüğü, alındı belgesinin düzenlendiği tarihten itibaren altmış gün içinde mülki idare amiri tarafından bizzat veya dernekler birimlerine yetki verilmek suretiyle incelenir. İlçelerde kurulan derneklerin tüzükleri de ilgili valiliklerce incelenir. Yapılan inceleme sonucunda, tespit edilen Kanuna aykırılık veya noksanlığın giderilmesi kuruculardan yazılı olarak istenir.

Kuruluş bildirimini ve ekleri ile dernek tüzüğünde, Kanuna aykırılık veya noksanlık bulunmadığı takdirde ya da Kanuna aykırılık veya noksanlığın yapılan tebligat üzerine otuz gün içinde giderilmiş olması halinde, mülki idare amirliği tarafından keyfiyet bir yazı ile dernek geçici yönetim kurulu başkanlığına derhal bildirilir. Kanuna aykırılık veya noksanlık otuz gün içinde giderilmediği takdirde mülki idare amiri, yetkili asliye hukuk mahkemesinde derneğin feshi hakkında davanın açılması için durumu Cumhuriyet savcılığına bildirir. Kütüğe kaydı yapılan derneklerin; onaylı tüzükleri ve kuruluş bildirimleri en geç yedi gün içinde valilik tarafından Bakanlığa gönderilir.

### **Şube kuruluşu**

**Madde 7** - Tüzüklerinde şube açabileceği belirtilmiş dernekler, genel kurullarınca yetki verilen yönetim kurullarının yetkili kılacakları en az üç kişinin imzaladığı iki adet Kuruluş Bildirimini (EK- 2) ve aşağıda belirtilen eklerini şubenin açılacağı yerin mülki idare amirliğine verirler.

- a) İlgili dernekler müdürlüğünce onaylanmış iki adet dernek tüzüğü,
- b) **(Yürürlükten kaldırılmıştır: 30.12.2009-27448)[2]**
- c) Şube kurucuları arasında tüzel kişiliklerin bulunması halinde; bu tüzel kişilerin unvanı, yerleşim yeri ve kuruluşuna ait belgeler ile tüzel kişiliklerin organları tarafından yetkilendirilen gerçek kişi de belirtilmek kaydıyla bu konuda alınmış kararın fotokopisi,
- d) Kurucular arasında yabancı uyruklular varsa, bunların Türkiye'de yerleşme hakkına sahip olduklarını gösterir belgelerin fotokopileri,
- e) Geçici yönetim kurulu üyeleri ile yazışma ve tebligatı almaya yetkili kişi veya kişilerin adı, soyadı, yerleşim yerlerini ve imzalarını belirten liste,
- f) Şube açılması için yönetim kuruluna verilmiş yetkiyi gösteren genel kurul kararının fotokopisi,
- g) Kurucu olarak yetkilendirilmiş kişiler için alınmış dernek yönetim kurulu kararı fotokopisi.

Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçeler hariç diğer ilçelerdeki şube kuruluş işlemlerinde istenen belgeler birer arttırılarak verilir.

Çocuk derneklerinin şubelerine tüzel kişiler kurucu veya üye olamazlar, ayrıca çocuk dernekleri şubelerinde kuruluş bildirimine, kurucu çocukların yasal temsilcilerinin izni eklenir.

### **Şube kuruluşunun incelenmesi ve kütüğe kaydedilmesi**

**Madde 8** - Şube kuruluş bildirimini ve eklerinin mevzuata uygunluğu, kuruluş bildirimleri için verilen alındı belgelerinin düzenlendiği tarihten itibaren altmış gün içinde mülki idare amiri tarafından bizzat veya dernekler birimlerine yetki verilmek suretiyle incelenir.

Tüzüğü incelemeyen geçmemiş veya inceleme sırasında belirlenen Kanuna aykırılıkları veya noksanlıkları yapılan tebligat üzerine süresi içinde gidermeyen derneklerin, şubesi açılmaz.

Şube kuruluş bildirimini ve eklerinin incelenmesinde, sonucun kuruculara bildirilmesinde derneklere ilişkin hükümler uygulanır. Şube, şube merkezinin bulunduğu yerin il dernekler müdürlüğünce kütüğe kaydedilir. Ayrıca, şube kuruluş bildirimini yedi gün içinde il dernekler müdürlüğü tarafından Bakanlığa gönderilir.

### **Federasyon kurma başvuruları ve istenecek belgeler**

**Madde 9** - Federasyonlar kuruluş amaçları aynı olan en az beş derneğin bir araya gelmesi ile kurulurlar. Federasyonlar, kuruluş bildirimini ve eklerini mülki idare amirliğine vermek suretiyle tüzel kişilik kazanırlar. Federasyon kuracak dernek temsilcileri tarafından imzalanmış iki adet Kuruluş Bildirimi (EK- 2) ve aşağıda belirtilen ekler, federasyonun kurulacağı yerin mülki idare amirliğine verilir.

- a) Kurucu dernek temsilcileri tarafından imzalanmış iki adet federasyon tüzüğü,
- b) Dernek tüzüklerinin; amaç, federasyon kurma ve üye olmaya ilişkin maddelerinin bulunduğu bölümün yönetim kurulu başkanından onaylı ve kaşeli sureti,

- c) Federasyon kurulması yönünde derneklerce alınmış genel kurul karar örneği,
- d) Kurucuların Derneği temsil etmekle yetkilendirildiğine ilişkin ilgili dernek yönetim kurullarının karar örneği,
- e) Kurucular arasında yabancı dernek veya dernek ve vakıf dışında kar amacı gütmeyen kuruluşlar bulunması halinde, bu tüzel kişilerin federasyona kurucu olabileceğini gösteren Bakanlıkça verilmiş izin belgesi,

Geçici yönetim kurulu üyeleri ile yazışma ve tebligatı almaya yetkili kişi veya kişilerin adı, soyadı, yerleşim yerlerini ve imzalarını belirten liste veya yazı.

Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçeler hariç diğer ilçelerdeki federasyon kuruluş işlemlerinde istenen belgeler birer arttırılarak verilir.

Federasyonlar hakkında bu Yönetmeliğin derneklerle ilgili hükümleri uygulanır.

### **Konfederasyon kurma başvuruları ve istenecek belgeler**

**Madde 10** - Konfederasyonlar kuruluş amaçları aynı olan en az üç federasyonun bir araya gelmesi ile kurulurlar. Konfederasyonlar kuruluş bildirim ve eklerini mülki idare amirliğine vermek suretiyle tüzel kişilik kazanırlar.

Konfederasyon kuracak federasyon temsilcileri tarafından imzalanmış iki adet Kuruluş Bildirimi (EK- 2) ve aşağıda belirtilen ekler, konfederasyonun kurulacağı yerin mülki idare amirliğine verilir.

- a) Kurucu federasyon temsilcileri tarafından imzalanmış iki adet konfederasyon tüzüğü,
- b) Federasyon tüzüklerinin; amaç, konfederasyon kurma ve üye olmaya ilişkin maddelerinin bulunduğu bölümün yönetim kurulu başkanından onaylı ve kaşeli sureti,
- c) Konfederasyon kurulması yönünde federasyonlarca alınmış genel kurul karar örneği,
- d) Kurucuların federasyonu temsil etmekle yetkilendirildiğine ilişkin ilgili federasyon yönetim kurullarının karar örneği,
- e) Kurucular arasında yabancı dernek veya dernek ve vakıf dışında kar amacı gütmeyen kuruluşlar tarafından kurulan federasyon niteliğindeki tüzel kişiliklerin bulunması halinde, bu tüzel kişilerin konfederasyona kurucu olabileceğini gösteren Bakanlıkça verilmiş izin belgesi,
- f) Geçici yönetim kurulu üyeleri ile yazışma ve tebligatı almaya yetkili kişi veya kişilerin adı, soyadı, yerleşim yerlerini ve imzalarını belirten liste.

Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçeler hariç diğer ilçelerdeki konfederasyon işlemlerinde istenen belgeler birer arttırılarak verilir.

Konfederasyonlar hakkında bu Yönetmeliğin derneklerle ilgili hükümleri uygulanır.

### **Federasyon ve konfederasyon kuruluşlarının incelenmesi**

**Madde 11** - Federasyon ve konfederasyon kuruluş bildirimleri ve eklerinin incelenmesinde, sonucun kuruculara bildirilmesinde derneklere ilişkin hükümler uygulanır. Federasyon ve konfederasyonlar, merkezlerinin bulunduğu yerin il dernekler müdürlüğüne kütüğe kaydedilir. Ayrıca, federasyon ve konfederasyon kuruluş bildirimleri ile onaylı tüzükleri yedi gün içinde il dernekler müdürlüğü tarafından Bakanlıkça gönderilen geçmemiş veya inceleme sırasında belirlenen aykırılıkları veya noksanlıklarını tebligata rağmen gidermemiş dernek veya federasyonlar, üst kuruluş kurucusu olamazlar.

## **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

### **Genel Kurul Toplantıları**

#### **İlk genel kurul toplantısı**

**Madde 12** - Kuruluş bildiriminde, tüzüğünde ve diğer belgelerinde Kanuna aykırılık veya noksanlığın bulunmaması ya da Kanuna aykırılık ve noksanlığın verilen süre içinde giderilmesi durumunda, keyfiyetin

derneğe yazılı olarak bildirilmesinden itibaren altı ay içinde derneğin ilk genel kurul toplantısını yapması ve organlarını oluşturması zorunludur.

### **Genel kurul toplantıları**

**Madde 13** - Genel kurul;

a) Dernek tüzüğünde belli edilen zamanlarda olağan,

b) Yönetim veya denetim kurulunun gerekli gördüğü hallerde veya dernek üyelerinden beşte birinin yazılı isteği üzerine otuz gün içinde olağanüstü toplanır.

Olağan genel kurul toplantılarının en geç üç yılda bir yapılması zorunludur.

Genel kurul toplantıya yönetim kurulunca çağrılır.

### **Çağrı usulü**

**Madde 14** - Yönetim kurulu, dernek tüzüğüne göre genel kurula katılma hakkı bulunan üyelerin listesini düzenler. Genel kurula katılma hakkı bulunan üyeler, en az onbeş gün önceden, günü, saati, yeri ve gündemi bir gazetede ilan edilmek veya yazılı ya da elektronik posta ile bildirilmek suretiyle toplantıya çağrılır. Bu çağrıda, çoğunluk sağlanamaması sebebiyle toplantı yapılamazsa, ikinci toplantının hangi gün, saat ve yerde yapılacağı da belirtilir. İlk toplantı ile ikinci toplantı arasındaki süre yedi günden az, altmış günden fazla olamaz.

Toplantı, çoğunluk sağlanamaması sebebinin dışında başka bir nedenle geri bırakılırsa, bu durum geri bırakma sebepleri de belirtilmek suretiyle, ilk toplantı için yapılan çağrı usulüne uygun olarak üyelere duyurulur. İkinci toplantının geri bırakma tarihinden itibaren en geç altı ay içinde yapılması zorunludur.

Üyeler ikinci toplantıya, birinci fıkrada belirtilen esaslara göre yeniden çağrılır.

Genel kurul toplantısı bir defadan fazla geri bırakılamaz.

### **Toplantı usulü**

**Madde 15** - Genel kurula katılma hakkı bulunan üyelerin listesi toplantı yerinde hazır bulundurulur. Toplantı yerine girecek üyelerin resmi makamlarca verilmiş kimlik belgeleri, yönetim kurulu üyeleri veya yönetim kurulunca görevlendirilecek görevliler tarafından kontrol edilir. Üyeler, yönetim kurulunca düzenlenen listedeki adları karşısına imza koyarak toplantı yerine girerler. Kimlik belgesini göstermeyenler, belirtilen listeyi imzalamayanlar ile genel kurula katılma hakkı bulunmayan üyeler toplantı yerine alınmaz. Bu kişiler ve dernek üyesi olmayanlar, ayrı bir bölümde genel kurul toplantısını izleyebilirler.

Toplantı yeter sayısı sağlanmışsa durum bir tutanakla tespit edilir ve toplantı yönetim kurulu başkanı veya görevlendireceği yönetim kurulu üyelerinden biri tarafından açılır. Toplantı yeter sayısı sağlanamaması halinde de yönetim kurulunca bir tutanak düzenlenir.

Açılıştan sonra, toplantıyı yönetmek üzere bir başkan ve yeteri kadar başkan vekili ile yazman seçilerek divan heyeti oluşturulur.

Dernek organlarının seçimi için yapılacak oylamalarda, oy kullanan üyelerin divan heyetine kimliklerini göstermeleri ve hazırun listesindeki isimlerinin karşılarını imzalamaları zorunludur.

Toplantının yönetimi ve güvenliğinin sağlanması divan başkanına aittir. Genel kurul, gündemdeki konuların görüşülerek karara bağlanmasıyla sonuçlandırılır. Genel kurulda her üyenin bir oy hakkı vardır; üye oyunu şahsen kullanmak zorundadır.

Toplantıda görüşülen konular ve alınan kararlar bir tutanağa yazılır ve divan başkanı ile yazmanlar tarafından birlikte imzalanır. Toplantı sonunda, tutanak ve diğer belgeler yönetim kurulu başkanına teslim edilir. Yönetim kurulu başkanı bu belgelerin korunmasından ve yeni seçilen yönetim kuruluna yedi gün içinde teslim etmekten sorumludur.

Mahkemece kayyım atanması veya Medeni Kanunun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre görevlendirilme yapılması halinde, bu maddede yönetim kurulana verilen görevler bu kişiler tarafından yerine getirilir.

#### **Şube genel kurul toplantıları**

**Madde 16** - Şubeler, olağan genel kurul toplantılarını, merkez olağan genel kurulu toplantısından en az iki ay önce tamamlamak ve genel kurul sonuç bildirimini bir örneğini toplantının yapıldığı tarihi izleyen otuz gün içinde mülki idare amirliğine ve genel merkezlerine bildirmek zorundadırlar.

#### **Genel kurul sonuç bildirim**

**Madde 17** - Olağan veya olağanüstü genel kurul toplantılarını izleyen otuz gün içinde, yönetim ve denetim kurulları ile diğer organlara seçilen asıl ve yedek üyeleri içeren Genel Kurul Sonuç Bildirimi (EK- 3) ve ekleri yönetim kurulu başkanı tarafından mülki idare amirliğine bildirilir:

a) Divan başkanı, başkan yardımcıları ve yazman tarafından imzalanmış genel kurul toplantı tutanağı örneği,

**b) Tüzük değişikliği yapılmışsa, tüzüğün değişen maddelerinin yeni ve eski şekli ile dernek tüzüğünün son şeklinin her sayfası yönetim kurulunca imzalanmış örneği.**

Genel kurul sonuç bildirim ve ekleri, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçeler hariç diğer ilçelerde bulunan dernekler tarafından iki suret olarak verilir.

Genel kurul sonuç bildirimleri, dernek yönetim kurulu tarafından yetki verilen bir yönetim kurulu üyesi tarafından da yapılabilir. Bildirimin yapılmamasından yönetim kurulu başkanı sorumludur.

Sandığı bulunan dernekler, sandıklarına ait genel kurul sonuç bildirim ve eklerini bu maddede belirtilen usulde mülki idare amirliğine bildirirler.

Genel kurul sonuç bildirim ve eklerinin mevzuata uygunluğu dernekler birimlerince incelenir. Varsa, eksiklerin veya hataların giderilmesi ilgili derneklerden istenir. Eksiklik ve hataların giderilmemesi veya konusu suç teşkil eden fiillerin tespit edilmesi halinde gerekli yasal işlem yapılır.

### **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

#### **Yurtdışından Yardım Alma**

##### **Bildirim yükümlülüğü**

**Madde 18** - Dernek veya vakıflar, mülki idare amirliğine önceden bildirimde bulunmak şartıyla yurt dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlardan aynı ve nakdi yardım alabilirler. Nakdi yardımların bankalar aracılığıyla alınması ve kullanılmadan önce bildirim şartının yerine getirilmesi zorunludur.

##### **Başvuru**

**Madde 19** - Yurtdışından yardım alacak olan dernek veya vakıflar EK- 4'te belirtilen Yurtdışından Yardım Alma Bildirimini iki nüsha olarak doldurup mülki idare amirliğine bildirimde bulunurlar.

Bildirim mülki idare amirliği tarafından onaylı bir örneği ilgili bankaya verilmek üzere başvuru sahibine verilir.

##### **Başvuru formu ekinde bulunacak belgeler ve bakanlığa bildirim**

**Madde 20** - Başvuru formu ekinde, yetkili organın karar örneği, varsa bu konuda düzenlenen protokol, sözleşme ve benzeri belgeler ile yardımın aktarıldığı hesaba ilişkin dekont, ekstre ve benzeri belgenin bir örneği de eklenir.

Alınan bildirim ve eklerin birer adedi yedi gün içinde Bakanlığa gönderilir. Yurt dışından yardım alan vakıflara ait bildirim bir örneği, ayrıca bilgi için Vakıflar Genel Müdürlüğüne gönderilir.

### **BEŞİNCİ BÖLÜM**

#### **Uluslararası Faaliyetler**

##### **Türkiye'de Kurulu vakıfların yurt dışı faaliyetleri**

**Madde 21** - Türkiye'de kurulan vakıflar amaçları doğrultusunda uluslararası faaliyette bulunabilmek için (EK- 5)'de belirtilen Türkiye'de Kurulu Vakıfların Yurtdışında Faaliyette Bulunma İzin Başvuru Formunu dört nüsha olarak merkezlerinin bulunduğu valiliğe verirler. Valilik, formu incelenmek üzere il dernekler müdürlüğüne havale eder. Form alındıktan sonra, varsa eksiklikleri tamamlattırılır.

Alınan belgelerin üçer adedi valilik görüşleri ile birlikte gereği için yedi gün içinde Bakanlığa gönderilir. Dışişleri Bakanlığının konu ile ilgili görüşü alındıktan sonra, Bakanlıkça gerekli değerlendirme yapılır. Sonuç, ilgili valiliğe bildirilir ve valilik tarafından başvuru sahiplerine on gün içinde bilgi verilir.

#### **Yabancı vakıfların izin alma yükümlülüğü**

**Madde 22** - Yabancı vakıflar, uluslararası alanda işbirliği yapılmasında yarar görülen hallerde, karşılıklı olmak koşulu ile Dışişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle, Bakanlığın izniyle Türkiye'de doğrudan faaliyette bulunabilir, temsilcilik kurabilir, şube açabilir, üst kuruluşlar kurabilir, kurulmuş üst kuruluşlara katılabilir veya kurulmuş vakıflarla işbirliği yapabilirler.

Bu vakıflar, Medeni Kanun hükümlerine göre kurulan vakıflar hakkında uygulanan mevzuata tabidir.

#### **Yabancı vakıfların başvurusu**

**Madde 23** - Yabancı vakıflar, temsilcilik kurma, şube açma, üst kuruluş kurma, kurulan üst kuruluşlara katılma, kurulmuş vakıflarla işbirliği yapma ve Türkiye'de doğrudan gerçekleştirmek istedikleri diğer faaliyetleriyle ilgili başvurularını Bakanlığa (EK- 6)'da belirtilen Yabancı Tüzel Kişilerin Türkiye'de Faaliyette Bulunabilmelerine İlişkin Başvuru Formu ve eklerini dört nüsha vererek yaparlar. Ayrıca, temsilcilik kurma veya şube açma başvurularında (EK- 7)'de bulunan örnek statüdeki bilgileri ihtiva eden ana statünün de verilmesi zorunludur.

İşbirliği yapma başvurusu, yabancı vakıf adına ülkemizde işbirliği yapılacak vakıf tarafından da gerçekleştirilebilir. Başvuru, Bakanlığa doğrudan yapılabileceği gibi posta aracılığıyla da yapılabilir. Yabancı vakıfların Türkiye'deki faaliyetleri ile ilgili olarak yeni başvurularında, daha önce verilen ve geçerliliğini koruyan belgeler bir daha istenmez.

#### **Yabancı vakıf başvurularının incelenmesi ve izin**

**Madde 24** - Yabancı vakıfların Türkiye'deki faaliyetleriyle ilgili başvuru formu ve ekleri Bakanlıkça incelenir ve varsa eksiklikleri tamamlattırılır.

Dışişleri Bakanlığının konu ile ilgili görüşü alındıktan sonra, Bakanlıkça gerekli değerlendirme yapılır ve değerlendirmenin olumlu olması halinde, iznin türü, kapsamı ve süresi de kararda belirtilir. Temsilcilik ve şube açma, üst kuruluş kurma veya üst kuruluşlara katılma durumlarında izin süresiz verilir. Başvuru sonuçlandıktan sonra, başvuru sahibine ve form ve ekleri ile birlikte de ilgili valiliğe on gün içinde bildirilir. Süreli izinler azami beş yıldır. Ancak, Bakanlık sürenin yetersiz olması halinde bu süreyi uzatabilir. Süre uzatımı talebi, sürenin dolmasından en az üç ay önce ve gerekçeli bir yazı ile yapılır. Süre uzatımının değerlendirilmesi ve sonuç için yukarıda belirtilen usul uygulanır.

#### **Yabancı vakıfların yıllık raporları**

**Madde 25** - Ülkemizde faaliyetlerine izin verilen yabancı vakıflar, her yıl sonu itibarıyla yaptıkları harcama gerektiren faaliyetleriyle ilgili (EK- 8)'de belirtilen Türkiye'de Temsilcilik Açmasına İzin Verilen Yabancı Vakıf, Dernek ve Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşların Vereceği Faaliyet Bildiriminin iki nüshasını merkezlerinin bulunduğu yerin valiliğine takip eden yılın şubat ayı sonuna kadar verirler. Bu form ve eklerinin bir nüshası valiliklerce Bakanlığa gönderilir.

Türkiye'de doğrudan uluslararası faaliyette bulunmalarına izin verilen yabancı vakıflar ise belirtilen nitelikteki formlarını, her yılın ilk iki ayı içinde, eğer faaliyet bir yıldan az süreli ise faaliyet sonunda, Türkçe olarak Bakanlığa verirler.

Ayrıca, bu vakıflar Türkiye'deki her türlü faaliyetlerine ilişkin yazılı ve görsel yayınların ikişer nüshasını Bakanlığa gönderirler.

#### **Yabancı derneklerin izin alma yükümlülüğü**

**Madde 26** - Yabancı ülkelerde kurulmuş dernekler, Dışişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle, Bakanlığın izniyle Türkiye'de doğrudan faaliyette veya işbirliğinde bulunabilir, temsilcilik veya şube açabilir, dernek veya üst kuruluş kurabilir veya kurulmuş dernek veya üst kuruluşlara katılabilirler.

Yabancı dernekler, Türkiye'deki faaliyetlerinde derneklerin tabi olduğu mevzuat hükümlerine tabidir.

#### **Yabancı derneklerin başvurusu**

**Madde 27** - Yabancı dernekler, işbirliği yapma, temsilcilik veya şube açma, dernek veya üst kuruluş kurma, kurulan dernek veya üst kuruluşlara katılma ve Türkiye'de doğrudan faaliyette bulunma ile ilgili başvurularını Bakanlığa (EK-6)'da belirtilen form ve eklerini dört nüsha vererek yaparlar. Ayrıca, temsilcilik açma başvurularında (EK- 9)'da bulunan örnek statüdeki bilgileri ihtiva eden temsilcilik ana statüsünün; şube açma başvurularında ise Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen konuları ihtiva eden tüzüğün de verilmesi şartıyla işbirliği yapma başvuruları, yabancı dernek adına ülkemizde işbirliği yapılacak dernek tarafından da gerçekleştirilebilir. Başvurular, Bakanlığa doğrudan yapılabileceği gibi posta aracılığıyla da yapılabilir. Yabancı derneklerin Türkiye'deki faaliyetleri çerçevesinde daha önce verilmiş izinlerle ilgili olarak istenen belgelerin verilmesi gerektiğinde, yeni izin başvurusunda geçerliliğini koruyan belgeler istenmez.

#### **Yabancı dernek başvurularının incelenmesi ve izin**

**Madde 28** - Yabancı derneklerin Türkiye'deki faaliyetleriyle ilgili başvuru formu ve ekleri Bakanlıkça incelenir, varsa eksiklikleri tamamlanır.

Dışişleri Bakanlığının konu ile ilgili görüşü alındıktan sonra, Bakanlıkça gerekli değerlendirme yapılır ve değerlendirmenin olumlu olması halinde, iznin türü, kapsamı ve süresi de kararda belirtilir. Temsilcilik ve şube açma, dernek kurma veya derneklere üye olma, üst kuruluş kurma veya üst kuruluşlara katılma durumlarında izin süresiz verilir. Başvuru sonuçlandığında, başvuru sahibine ve form ve ekleri ile birlikte de ilgili valiliğe on gün içinde bildirilir.

Sürelili izinler azami beş yıldır. Ancak, Bakanlık sürenin yetersiz olması halinde bu süreyi uzatabilir. Süre uzatımı talebi, sürenin dolmasından en az üç ay önce ve gerekçeli bir yazı ile yapılır. Süre uzatımının değerlendirilmesi ve sonuç için yukarıda belirtilen usul uygulanır.

#### **Yabancı derneklerin yıllık raporları**

**Madde 29** - Ülkemizde faaliyetlerine izin verilen yabancı dernekler, her yıl sonu itibariyle yaptıkları harcama gerektiren faaliyetlerle ilgili yıllık olarak hazırlayacakları (EK- 8)'de belirtilen Türkiye'de Temsilcilik Açmasına İzin Verilen Yabancı Vakıf, Dernek ve Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşların Vereceği Faaliyet Bildiriminin iki nüshasını merkezlerinin bulunduğu yerin valiliğine takip eden yılın ilk iki ayı içinde verirler. Bu form ve eklerinin bir nüshası valiliklerce Bakanlığa gönderilir. Türkiye'de doğrudan uluslararası faaliyette bulunmalarına izin verilen yabancı dernekler ise belirtilen nitelikteki formlarını, her yılın ilk iki ayı içinde, eğer faaliyet bir yıldan az süreli ise faaliyet sonunda, Türkçe olarak Bakanlığa verirler.

Ayrıca, bu dernekler Türkiye'deki her türlü faaliyetlerine ilişkin yazılı ve görsel yayınların ikişer nüshasını Bakanlığa gönderirler.

#### **Kar amacı gütmeyen kuruluşlara uygulanacak hükümler**

**Madde 30** - Bu Yönetmelikte yabancı derneklere uygulanan hükümler, yurtdışında kurulu dernek ve vakıf dışındaki kar amacı gütmeyen kuruluşların ülkemizde yapacakları faaliyetler için de uygulanır.



## ALTINCI BÖLÜM

### Defterler ve Kayıtlar

#### Defter tutma esasları

**Madde 31** - Dernekler işletme hesabı esasına göre defter tutarlar. **Ancak, yıllık brüt gelirleri 2005 yılı için 500 Bin YTL'yi aşan dernekler takip eden hesap döneminden başlayarak bilanço esasına göre defter tutarlar.**

İşletme hesabı esasına göre defter tutan dernekler, yukarıda belirtilen hadde bağlı kalmaksızın yönetim kurulu kararı ile bilanço esasına göre defter tutabilirler.

Bilanço esasına geçen dernekler, üst üste iki hesap döneminde yukarıda belirtilen haddin altına düşerlerse, takip eden yıldan itibaren işletme hesabı esasına dönebilirler.

Ticari işletmesi bulunan dernekler, ticari işletmeleri için, ayrıca Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre defter tutarlar.

#### Tutulacak defterler

**Madde 32** - Dernekler aşağıda yazılı defterleri tutarlar.

a) İşletme hesabı esasında tutulacak defterler ve uyulacak esaslar aşağıdaki gibidir:

- 1) **Karar Defteri:** Yönetim kurulu kararları tarih ve numara sırasıyla bu deftere yazılır ve kararların altı toplantıya katılan üyelerce imzalanır.
- 2) **Üye Kayıt Defteri:** Derneğe üye olarak girenlerin kimlik bilgileri, derneğe giriş ve çıkış tarihleri bu deftere işlenir. Üyelerin ödedikleri giriş ve yıllık aidat miktarları bu deftere işlenebilir.
- 3) **Evrak Kayıt Defteri:** Gelen ve giden evraklar, tarih ve sıra numarası ile bu deftere kaydedilir. Gelen evrakın asılları ve giden evrakın kopyaları dosyalanır. Elektronik posta yoluyla gelen veya giden evraklar çıktısı alınmak suretiyle saklanır.
- 4) **Demirbaş Defteri:** Derneğe ait demirbaşların edinme tarihi ve şekli ile kullanıldıkları veya verildikleri yerler ve kullanım sürelerini dolduranların kayıttan düşürülmesi bu deftere işlenir.
- 5) İşletme Hesabı Defteri: Dernek adına alınan gelirler ve yapılan giderler açık ve düzenli olarak bu deftere işlenir.
- 6) **Alındı Belgesi Kayıt Defteri (EK- 10):** Alındı belgelerinin seri ve sıra numaraları, bu belgeleri alan ve iade edelerin adı, soyadı ve imzaları ile aldıkları ve iade ettikleri tarihler bu deftere işlenir.

b) Bilanço esasında tutulacak defterler ve uyulacak esaslar aşağıdaki gibidir:

- 1) (a) bendinin 1, 2, 3 ve 6 ncı alt bentlerinde kayıtlı defterleri bilanço esasında defter tutan dernekler de tutarlar.
- 2) Yevmiye Defteri, Büyük Defter ve Envanter Defteri: Bu defterlerin tutulma usulü ile kayıt şekli Vergi Usul Kanunu ile bu Kanununun Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden yayımlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği esaslarına göre yapılır.

Bu maddede sayılan ve derneklerce tutulması zorunlu olan defterlerin dernekler biriminden veya noterden onaylı olması zorunludur.

#### Kayıt usulü

**Madde 33** - Bu Yönetmeliğe göre tutulacak defter ve kayıtların Türkçe olması zorunludur. Defterler mürekkepli kalemle yazılır.

Defterler bilgisayar ortamında da tutulabilir. Ancak form veya sürekli form şeklinde tutulacak defterler, kullanılmaya başlanmadan önce her bir sayfasına numara verilerek ve onaylatılarak kullanılabilir. Onaylı sayfalar kullanıldıktan sonra defter haline getirilerek muhafaza edilir.

Yevmiye defteri maddelerinde yapılan yanlışlar ancak muhasebe kurallarına göre düzeltilebilir. Diğer defter ve kayıtlara rakam ve yazılar yanlış yazıldığı takdirde düzeltmeler ancak yanlış rakam ve yazı okunacak şekilde çizilmek, üst veya yan tarafına veya ilgili bulunduğu hesaba doğrusu yazılmak suretiyle yapılabilir. Yanlış rakam ve yazının çizilmesi halinde, bu rakam ve yazıyı çizen tarafından paraflanır.

Defterlere geçirilen bir kayıt; kazımak, çizmek veya silmek suretiyle okunamaz hale getirilemez.

Karar defterinin sayfa sonunda imza için bırakılan bölümü hariç defterlerin satırları, çizilmeksizin boş bırakılmaz ve atlanamaz. Ciltli defterlerde, defter sayfaları ciltten koparılamaz. Tasdikli form veya sürekli form yapraklarının sırası bozulamaz ve bunlar yırtılmaz.

Derneklere ait belgeler, kaydedildikleri defterdeki kayıt sırasına uygun olarak numaralandırılır ve dosyalanarak saklanır.

### **Kayıt zamanı**

**Madde 34** - İşlemler, defterlere günlük olarak kaydedilir. Ancak, gelir ve gider kayıtları;

a) İşlemlerin, işin hacmine ve gereklerine uygun olarak muhasebe düzeni ve güvenliğini bozmayacak bir süre içinde kaydedilmesi şarttır. Bu gibi kayıtlar on günden fazla geciktirilmez.

b) Kayıtlarını devamlı olarak muhasebe fişleri ve bordro gibi yetkili amirlerin imza ve parafını taşıyan belgelere dayanarak tutan derneklerde, işlemlerin bunlara kaydedilmesi, deftere işlenmesi hükmündedir. Ancak bu kayıtlar, işlemlerin esas defterlere kırkbeş günden daha geç intikal ettirilmesine imkân vermez. Dernek defterlerinin denetim amacıyla istenmesi halinde, kırkbeş günlük sürenin dolması beklenmeden kayıtların işlenmesi zorunludur.

### **Hesap dönemi**

**Madde 35** - Derneklerde hesap dönemi bir takvim yılıdır. Hesap dönemi 1 Ocakta başlar ve 31 Aralıkta sona erer. Yeni kurulan derneklerde hesap dönemi kuruluş tarihinde başlar ve 31 Aralıkta sona erer.

### **Defterlerin tasdiki**

**Madde 36** - Bu Yönetmelikte yazılı defterleri kullanacak dernekler, bunları kullanmaya başlamadan önce il dernekler müdürlüğüne veya notere tasdik ettirirler. Bu defterlerin kullanılmasına sayfaları bitene kadar devam edilir ve defterlerin ara tasdiki yapılmaz. Ancak, bilanço esasına göre tutulan defterler ile form veya sürekli form yapraklı defterlerin, kullanılacağı yıldan önce gelen son ayda, her yıl yeniden tasdik ettirilmesi zorunludur.

Derneğin adı, kütük numarası, yerleşim yeri, defterin türü, defterin kaç sayfadan ibaret olduğu, tasdik tarihi, tasdik numarası, tasdiki yapan makamın resmi mühür ve imzasını içeren tasdik şerhleri defterin ilk sayfasına yazılır veya (EK- 11)'de belirtilen Tasdik Şerhi Formu doldurularak defterin ilk sayfasına yapıştırılarak köşeleri tasdiki yapan makam tarafından mühürlenir. Defterin son sayfası, defterin kaç sayfadan ibaret olduğu, tasdik tarihi ve numarası belirtilerek tasdik makamı tarafından mühürlenir ve imzalanır.

Defterlerin her sayfası sıra numarasıyla teselsül edip etmediği kontrol edilerek mühürlenir.

### **Tasdik defteri**

**Madde 37** - İl dernekler müdürlüğü, tasdikini yaptığı defterleri Tasdik Defterine (EK- 12) kaydeder. Bu defter kullanılmaya başlanılmadan önce, sayfalarının sıra numarasıyla teselsül ettiğine bakılarak, bu sayfalar teker teker il dernekler müdürlüğünün mühürü ile mühürlenir ve son sayfasına kaç sayfadan ibaret olduğu ile onay tarihi belirtilerek, il dernekler müdürü tarafından imzalanır. Bu defter, ayrıca bilgisayar ortamında da tutulur.

### **Gelir ve gider belgeleri**

**Madde 38** - Dernek gelirleri alındı belgesi ile tahsil edilir. Dernek gelirlerinin bankalar aracılığı ile tahsili halinde banka tarafından düzenlenen dekont veya hesap özeti gibi belgeler alındı belgesi yerine geçer.

Dernek giderleri ise fatura, perakende satış fişi, serbest meslek makbuzu gibi harcama belgeleri ile yapılır. Ancak dernekler, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi kapsamında bulunan ödemeleri için Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre gider pusulası, bu kapsamda da bulunmayan ödemeleri için Gider Makbuzu (EK- 13) düzenlerler.

Dernekler tarafından kişi, kurum veya kuruluşlara yapılacak bedelsiz mal ve hizmet teslimleri Aynı Yardım Teslim Belgesi (EK- 14) ile yapılır. Kişi, kurum veya kuruluşlar tarafından derneklere yapılacak bedelsiz mal ve hizmet teslimleri ise Aynı Bağış Alındı Belgesi (EK- 15) ile kabul edilir.

Bu belgeler; EK- 13, EK- 14 ve EK- 15'de gösterilen biçim ve ebatta, müteselsil seri ve sıra numarası taşıyan, kendinden karbonlu elli asıl ve elli koçan yaprağından meydana gelen ciltler veya elektronik sistemler ve yazı makineleri aracılığıyla yazdırılacak form veya sürekli form şeklinde, dernekler tarafından bastırılır. Form veya sürekli form şeklinde bastırılacak belgelerin, belirtilen nitelikte olması zorunludur.

#### **Saklama süresi**

**Madde 39** - Defterler hariç olmak üzere, dernekler tarafından kullanılan alındı belgeleri, harcama belgeleri ve diğer belgeler özel kanunlarda belirtilen süreler saklı kalmak üzere, kaydedildikleri defterlerdeki sayı ve tarih düzenine uygun olarak 5 yıl süreyle saklanır.

#### **İşletme hesabı tablosu**

**Madde 40** - İşletme hesabı esasına göre kayıt tutan dernekler yıl sonlarında (31 aralık) (EK- 16)'da gösterilen biçimde "İşletme Hesabı Tablosu" düzenlerler.

#### **Bilanço esasına göre raporlama**

**Madde 41** - Bilanço esasına göre defter tutan derneklerin yılsonlarında (31 Aralık), Maliye Bakanlığınca yayımlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerini esas alarak bilanço ve gelir tablosunu düzenlemeleri yeterlidir.

## **YEDİNCİ BÖLÜM**

### **Gelir ve Gider Usulü**

#### **Alındı belgelerinin biçimi**

**Madde 42** - Dernek gelirlerinin tahsilinde kullanılacak Alındı Belgeleri (EK- 17)'de gösterilen biçim ve ebatta yönetim kurulu kararıyla bastırılır. Alındı belgeleri, müteselsil seri ve sıra numarası taşıyan kendinden karbonlu elli asıl ve elli koçan yaprağından meydana gelen ciltler veya elektronik sistemler ve yazı makineleri aracılığıyla yazdırılan form veya sürekli kayıt formu şeklinde tertip edilir. Form veya sürekli form şeklinde bastırılacak alındı belgelerinin, belirtilen nitelikte olması zorunludur. Alındı belgesi ciltlerinin koçan kısmı iki suret olarak bastırılabilir. Ancak, koçan yaprağının bir suretinin cilt koçanında, diğerinin ise muhasebe evrakları arasında düzenli olarak saklanması zorunludur.

#### **Alındı belgelerinin bastırılması ve kontrolü**

**Madde 43** - Bastırılan alındı belgelerinin seri ve sıra numaraları ile diğer baskı işlerinde kusur bulunup bulunmadığı, sayman üye kontrol edilir. Kontrolde hatalı olduğu ortaya çıkan cilt veya formlar geri verilerek aynı miktarda yenisi bastırılır. Alındı belgeleri, matbaadan sayman üye tarafından bir tutanak ile ~~Bastırılan~~ alındı belgesi ciltleri veya elektronik sistemler ve yazı makineleri aracılığıyla yazdırılması için bastırılan formların adedi ile seri ve sıra numaralarının, onbeş gün içinde basımevleri tarafından mülki idare amirliğine bildirilmesi zorunludur.

Dernekler birimleri; basımevleri tarafından bildirilen alındı belgeleri ile ilgili bilgileri kontrol eder ve ilgili dernek ve basımevinin adını, alındı belgesi ciltlerinin adedini, başlangıç ve bitiş numaraları ile seri numaralarını Alındı Belgesi Ciltleri Takip Defterinin (EK- 18) bir satırına kaydeder.

Form veya sürekli form şeklinde bastırılan alındı belgeleri de başlangıç ve bitiş numaraları elli asıl ve elli koçan yaprağını ihtiva edecek şekilde gruplandırılarak yukarıda belirtilen usule göre kaydedilir.

Alındı Belgesi Takip Defteri kullanılmaya başlanılmadan önce, sayfalarının sıra numarasıyla teselsül ettiğine bakılarak, bu sayfalar teker teker il dernekler müdürlüğünün mühürü ile mühürlenir ve son sayfasına kaç sayfadan ibaret olduğu ile onay tarihi belirtilerek, il dernekler müdürü tarafından imzalanır. Bu defter, ayrıca bilgisayar ortamında da tutulur.

#### **Alındı belgelerinin deftere kaydı**

**Madde 44** - Dernek saymanınca teslim alınan alındı belgeleri Alındı Belgesi Kayıt Defterine kaydedilir. Alındı belgelerinin, eski ve yeni saymanlar arasında tutanakla devir teslimi yapılır.

Alındı belgesi ciltlerinin bastırıldıktan sonra tamamı, numarası en küçük olan alındı belgesi cildinden başlamak üzere defterin yalnızca başlangıç, bitiş ve serisi sütunları doldurularak, her bir satırda bir alındı belgesi cildi gösterilecek şekilde alt alta yazılmak suretiyle kaydedilir. Defterin diğer sütunları, alındı belgesi ciltlerinin gelir tahsil edecek kişilere teslim edilmesi veya teslim edilen alındı belgesi cildinin iade edilmesi sırasında doldurulur.

Tamamı kullanılmadığı halde herhangi bir nedenle iade edilen alındı belgelerinin kullanılmayan yaprakları tespit edilerek sayman ve iade eden kişi tarafından tutanak altına alınır. Bu şekilde iade edilen alındı belgesi ciltleri, gelir tahsil edecek başka bir kişiye verilebilir veya yaprakları üzerine büyük harflerle ve görünebilecek şekilde iptal yazılarak bir daha kullanılmaz.

Form veya sürekli form şeklinde bastırılan alındı belgeleri de başlangıç ve bitiş numaraları elli asıl ve elli koçan yaprağını ihtiva edecek şekilde gruplandırılarak yukarıda belirtilen usule göre kaydedilir ve kullanılır.

Alındı belgelerinden kaybolan veya çalınanlar bir tutanak ile tespit edilir ve en kısa sürede dernekler birimlerine bildirilir. Gerekli işlemlerin yapılması için durum, dernekler birimleri tarafından Cumhuriyet başsavcılıklarına intikal ettirilir.

#### **Alındı belgelerinin kullanımı**

**Madde 45** - Alındı belgeleri, gelir tahsil etme görev ve yetkisine sahip bulunanlara, sayman üyelerce imza karşılığı verilir ve kullanıldıktan sonra imza karşılığı geri alınır. Bu işlemler Alındı Belgesi Kayıt Defterinde gösterilir.

Alındı belgeleri, sabit boyalı sert veya sivri uçlu tükenmez kalemle okunaklı bir biçimde silintisiz ve kazıntısız olarak doldurulur. Ödemede bulunana asıl yaprak koparılarak verilir, koçan kısmı ciltte bırakılır. Düzenleme sırasında hata yapılırsa, hatalı belge yaprağı ödemede bulunana verilmez. Asıl ve koçan yaprakların üzerine "İPTAL" ibaresi yazılıp her ikisi koparılmadan ciltte bırakılır.

Form şeklinde bastırılan alındı belgeleri, elektronik sistemler aracılığıyla doldurulduktan sonra aslı ödemede bulunana verilir; sureti dosyasında muhafaza edilir.

#### **Yetki belgesi**

**Madde 46** - Dernek adına gelir tahsil edecek kişi veya kişiler, yetki süresi de belirtilmek suretiyle, yönetim kurulu kararı ile tespit edilir. Gelir tahsil edecek kişilerin açık kimliği, imzası ve fotoğraflarını ihtiva eden Yetki Belgesi (EK- 19) dernek tarafından üç nüsha olarak düzenlenerek, dernek yönetim kurulu başkanınca onaylanır. Yetki belgelerinin birer sureti dernekler birimlerine verilir.

Dernek adına gelir tahsil edecek kişiler, ancak adlarına düzenlenen yetki belgelerinin bir suretinin dernekler birimine verilmesinden itibaren gelir tahsil etmeye başlayabilirler. Dernekler birimlerince kendilerine verilen her bir yetki belgesi için otomatik sıra numarası verilir.

Yetki belgelerinin süresi, yönetim kurullarının görev süresi ile sınırlıdır. Yeni seçilen yönetim kurullarının, yetki belgelerini birinci fıkra esaslarına göre yenilemesi zorunludur. Yetki belgesinin süresinin bitmesi veya

adına yetki belgesi düzenlenen kişinin görevinden ayrılması, ölümü, işine veya görevine son verilmesi, derneğin kendiliğinden dağıldığının tespit edilmesi veya fesih edilmesi gibi hallerde, verilmiş olan yetki belgelerinin dernek yönetim kuruluna bir hafta içinde teslimi zorunludur. Ayrıca, gelir toplama yetkisi yönetim kurulu kararı ile her zaman iptal edilebilir. Yetki belgesi ile ilgili değişiklikler yönetim kurulu başkanınca, onbeş gün içerisinde dernekler birimine bildirilir.

#### **Gelirlerin teslim edilmesi**

**Madde 47** - Dernek adına gelir tahsil etmekle yetkili olan kişiler, tahsil ettikleri paraları otuz gün içerisinde dernek saymanına teslim ederler veya derneğin banka hesabına yatırırılar. Ancak, tahsilâtı 2005 yılı için 1000.- YTL'yi geçenler, 30 otuz günlük süreyi beklemezsizin tahsil ettikleri parayı en geç iki iş günü içinde dernek saymanına teslim ederler veya derneğin banka hesabına yatırırılar.

Dernek kasasında bulundurulabilecek para miktarı, ihtiyaçlar dikkate alınarak yönetim kurulunca belirlenir.

### **SEKİZİNCİ BÖLÜM**

#### **Kamu Yararına Çalışan Derneklerden Sayılma**

##### **Kamu yararına çalışan dernek sayılma**

**Madde 48** - Kamu yararına çalışan dernekler, Maliye Bakanlığının ve varsa ilgili bakanlıkların görüşü üzerine, Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla tespit edilir.

##### **Kamu yararı için aranacak şartlar**

**Madde 49** - Kamu yararına çalışan derneklerden sayılmak için derneğin;

- En az bir yıldan beri faaliyette bulunması,
- Son bir yıl içindeki, 2005 yılı için belirlenen tutar olan 50.000.-YTL'sini geçen alım ve satım işlemlerinin rekabet koşullarına uygun yapılması,
- Amacı ve gerçekleştirdiği faaliyetlerin, üyelerinin dışında yerel veya ulusal düzeyde toplumun ihtiyaç ve sorunlarına yönelik çözümler üretecek ve toplumsal gelişmeye katkı sağlayacak nitelikte olması,
- Yıl içinde elde ettiği gelirin en az yarısının bu amaçla harcanması,
- Sahip olduğu mal varlığının ve yıllık gelirin tüzüğünde belirtilen amacı gerçekleştirecek düzeyde olması gerekir.

Bu durum, Bakanlık dernekler denetçileri tarafından düzenlenen rapor ile tespit ettirilebilir. Bu nitelikleri taşımadığı tespit edilen dernekler, kamu yararı kararı için, bu tespit yapıldığı tarihten itibaren üç yıl geçmeden önce yeniden başvuramaz.

##### **Başvuru ve istenen belgeler**

**Madde 50** - Kamu yararına çalışan derneklerden sayılmak isteyen dernekler, aşağıda belirtilen ekleri ile birlikte başvurularını dörder suret olarak mülki idare amirliğine yaparlar.

- İlgili dernekler müdürlüğünce onaylanmış dernek tüzüğü,
- Dernek üyelerinin sayısının belirtildiği yazı,
- Derneğin şubelerinin sayısı ve yerinin belirtildiği yazı,
- Derneğin kamu yararı yönünden; faaliyeti, yaptığı hizmetler ve gelecekte yapılması düşünülen işler hakkındaki raporu,
- Son yıla ait mali bilanço ile gelir-gider tablosu veya işletme hesabı tablosu,
- Derneğin taşınır ve taşınmaz mallarının listesi,
- Kamu yararına çalışan derneklerden sayılması için yönetim kurulunun aldığı karar örneği.

##### **Başvurunun değerlendirilmesi**

**Madde 51** - Başvurularda alınan belgelerin üçer adedi oluşturulan valilik görüşü ile birlikte bir ay içinde Bakanlığa gönderilir. Valilik görüşünde derneğin amacının ve faaliyetlerinin topluma yararlı sonuçlar verecek

nitelikte ve ölçüde olup olmadığı ve kamu yararına çalışan derneklerden sayılıp sayılmayacağı açıkça belirtilir.

İlgili bakanlıkların ve Maliye Bakanlığının da görüşü alındıktan sonra, Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile dernek, kamu yararına çalışan derneklerden sayılır.

Kamu yararına çalışan derneklerden sayılmaya ilişkin karar Bakanlıkça ilgili valiliğe bildirilir ve valilik tarafından başvuru sahiplerine bilgi verilir. Başvurusu reddedilenler buna ilişkin gerekçe ile birlikte ilgili valiliğe bildirilir ve valilik tarafından başvuru sahiplerine bilgi verilir.

#### **Kamu yararına çalışan dernek statüsünün kaybedilmesi**

**Madde 52** - Kamu yararına çalışan derneklerin, denetimler sonunda bu niteliklerini kaybettiği anlaşılırsa; Maliye Bakanlığının ve varsa ilgili bakanlıkların görüşü alınarak, Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla haklarında alınan kamu yararına çalışan derneklerden sayılma kararı iptal edilir. Sonuç, Bakanlıkça ilgili valiliğe bildirilir ve valilik tarafından da ilgili derneğe bilgi verilir.

### **DOKUZUNCU BÖLÜM**

#### **İzinle Kullanılacak Kelimeler**

##### **İzin alma**

**Madde 53** - Dernek adlarında; Türk, Türkiye, Milli, Cumhuriyet, Atatürk, Mustafa Kemal kelimeleri ile bunların baş ve sonlarına getirilen eklerle oluşturulan kelimeler, ilgili bakanlıkların görüşü alınmak suretiyle Bakanlığın izni ile kullanılabilir.

İzin almak için başvuracak derneklerde aşağıdaki şartlar aranır:

- En az bir yıldan beri faaliyette bulunması,
- Amacı ve bu amacı gerçekleştirmek için giriştiği faaliyetler ve yaptığı hizmetler ile gelecekte yapılması düşünülen işlerin topluma yararlı sonuçlar verecek nitelikte olması,
- Aynı amaçlı dernekler arasında en çok üyeye sahip olması,
- Bu konuda genel kurulunda karar almış olması.

##### **Başvuru**

**Madde 54** - İzin için başvuracak dernekler, aşağıda belirtilen belgelerle birlikte başvurularını üçer suret olarak mülki idare amirliğine yaparlar.

- İlgili dernekler müdürlüğünce onaylanmış dernek tüzüğü,
- Dernek üye listesi,
- Derneğin faaliyetleri, yaptığı hizmetler ve gelecekte yapılması düşünülen işler hakkında rapor,
- İzne tabi kelimelerin kullanılması için genel kurulun aldığı karar örneği.

##### **İzin**

**Madde 55** - İlgili valilik, taleple ilgili gerekli araştırmayı yaptıktan sonra, valilik görüşünü de belirterek evrakın iki nüshasını bir ay içinde Bakanlığa gönderir.

Bakanlık, gerekli incelemeyi yaparak, gerektiğinde ilgili bakanlıkların da görüşünü aldıktan sonra başvuruyu karara bağlar. Sonuç, Bakanlıkça ilgili valiliğe bildirilir ve valilik tarafından da ilgili derneğe bilgi verilir.

### **ONUNCU BÖLÜM**

#### **Lokaller**

##### **Lokal**

**Madde 56** - Lokal, dernek üyelerinin sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere mülki idare amirinin izniyle açılan tesistir. Dernekler, başka bir dernek, gerçek veya tüzel kişi ile ortaklaşa lokal açmaz. Federasyon ve konfederasyonlar hariç, lokal açabilmesi için derneğin en az bir yıldan beri faaliyette bulunması şarttır. Çocuk dernekleri lokal açamaz.

### **Lokal açılmayacak yerler**

**Madde 57** - Aşağıda belirtilen yerlerde lokal açılmasına izin verilmez:

- a) Silah fabrika ve imalathaneleri, patlayıcı, parlayıcı ve yanıcı gibi tehlikeli maddeler üretilen, satılan, kullanılan ve depolanan yerler ile gaz dolun tesislerinde,
- b) Her türlü mabetlerde,
- c) Okul öncesi eğitim, ilk ve orta öğretim resmi ve özel okul binaları ile özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumlarına yüz metreden yakın mesafe içinde,
- d) İlk ve orta öğretim öğrencilerinin devam ettiği kurs, dersane ve bu öğrencilerin kaldığı öğrenci yurtlarının bulunduğu binalarda,
- e) İtfaiye, ambulans gibi müdahale ve yardım hizmetlerinin kolaylıkla ulaşamayacağı yerlerde,
- e) Binaların ortak kullanılan bağımsız bölümlerinde,
- g) Genel güvenlik ve asayişin korunması yönünden sakıncalı olan yerlerde,
- h) Sabit veya seyyar olarak kullanılan kara, deniz, hava ve her çeşit taşıma araçlarında.

Derneğin yerleşim yerinin bulunduğu binada dernek lokali açılabilir. Ancak, dernek lokali olarak açılan yerin iç kapı girişinin diğer bağımsız bölüm veya oda ve benzeri gibi bölümlerden ayrı olması ve bunlara açılan kapılarının bulunmaması zorunludur.

### **Başvuru**

**Madde 58** - İl merkezlerinde açılacak lokaller için valiliğe, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçeler dâhil olmak üzere diğer ilçelerde açılacak lokaller için kaymakamlığa bir dilekçe ile başvurulur. Başvurulara aşağıda belirtilen belgeler eklenir.

- a) Lokal açılması konusunda alınmış yönetim kurulu kararının örneği,
- b) Lokal olarak açılacak yerin tapu senedi örneği, kiralık ise kira kontratının örneği,
- c) Ana gayrimenkulün tapu kayıtlarında mesken olarak görünen yerler için kat maliklerinin oy birliği ile aldıkları kararın örneği, mesken ve işyerinin birlikte yer aldığı binalarda mesken sahiplerinin tamamının onayı ve işyeri sahiplerinin oy çokluğu ile aldıkları kararın örneği, iş hanlarında ise yönetim kurulu kararı örneği; belediye ve mücavir alanlar içinde açacakları lokaller için yapı kullanma (iskan) izin belgesi, bu belgenin bulunmadığı durumlarda ise ilgili belediyeden alınacak söz konusu yerin lokal olarak kullanılmasında sakınca olmadığına dair belge; bu alanlar dışındaki lokaller için bayındırlık ve iskan müdürlüklerinden alınacak lokal olarak kullanılmasında sakınca olmadığına dair belge.

Belgeleri eksik olan veya mevzuata uygun olmayan başvurular değerlendirmeye alınmaz ve eksikliklerin tamamlanması için otuz günlük ek süre tanınır. Bu süre sonunda eksikliklerin tamamlanmaması halinde başvuru işleminden kaldırılır.

Lokal olarak açılan yerin yerleşim yerinin değiştirilmesi halinde yukarıda sayılan işlemler tekrar edilir.

### **İzin**

**Madde 59** - İl merkezlerinde açılacak lokallerin iş ve işlemleri il dernekler müdürlüklerince, diğer ilçelerde açılacak lokallerin iş ve işlemleri ilçe dernekler büro şefliklerince yürütülür. Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçelerde ise bu görevler, kaymakamlık yazı işleri müdürlüklerince yerine getirilir. Lokal olarak açılacak yerin ve bulunduğu binanın fenni ve yangın güvenliği ile toplum sağlığı ve çevre bakımından belediyece, genel güvenlik ve asayişin korunması yönünden kolluk kuvvetlerince incelenmesi istenir. Gerek görülen hallerde, ayrıca ilgili diğer kurum ve kuruluşlardan inceleme yapılması istenebilir.

Başvuru belgeleri ve inceleme sonuçları olumlu olan derneklere, mülki idare amirince lokal açma ve işletme izni verilir. Lokal açma ve işletme belgesinde çalışma şartları belirtir. İki nüsha olarak düzenlenen Lokal

Açma ve İşletme İzin Belgesinin (EK- 20) bir örneği ilgili derneğe verilir; diğer örneği derneğin il dernekler müdürlüğündeki dosyasında saklanır.

Lokalin hangi derneğe ait olduğunun belirtildiği en az 50 x 75 cm ebadında ".....Derneği Lokali" ibaresinin yazılı olduğu levha ile en az 20 x 30 cm ebadında "Üye olmayan giremez" ibaresinin yazılı olduğu levhanın, dışarıdan ilk bakışta görülebilecek bir yere asılması zorunludur.

Lokal açma ve işletme belgesi düzenlendikten sonra onbeş gün içinde dernekler birimlerince; kolluk amirliği, belediye, alkollü içki kullanılmasına izin verilenler için tekel idaresi, çevre müdürlükleri ile derneğin bağlı bulunduğu vergi dairesine lokalin açıldığı bildirilir. Kolluk kuvvetleri bu bilgilere istinaden izinsiz açılan lokalleri men eder.

#### **Sorumlu müdür**

**Madde 60** - Her dernek lokaline, yönetim kurulu kararıyla sorumlu bir müdür tayin edilerek mülki idare amirine bildirilir. Sorumlu müdür, dernek lokalinin mevzuata ve ruhsata uygun olarak işletilmesinden sorumludur. Sorumlu müdür değişikliği, onbeş gün içinde mülki idare amirliğine bildirilir.

Lokal müdürü yönetim kurulu kararıyla ücretli veya fahri olarak görevlendirilir. Bunların dernek üyesi olması şart değildir. Lokalin işletmesi, dernek tarafından görevlendirilen bir lokal müdürünün sorumluluğunda müstecire de yaptırılabilir.

#### **Alkollü içki kullanılması**

**Madde 61** - Dernek lokallerinde alkollü içki kullanılması mülki idare amirinin iznine bağlıdır. Ancak, alkollü içki izni verilebilmesi için dernek lokalinin içkili yer bölgesi içinde bulunması ve içki satış belgesi alınması zorunludur.

Gençlik, spor veya gençlik ve spor kulüplerinin sosyal amaçlı tesisleri ile lokallerinde alkollü içki kullanılmasına izin verilmez.

Alkollü içki kullanılmasına izin verilen lokallerde içki servisi, ancak izin verilen lokal içinde yapılabilir. Lokalin etrafında, yol kenarlarında veya yaya kaldırımlarında masa konularak veya ayakta içki servisi yapılamaz.

#### **Lokallerde çalışacak kişiler**

**Madde 62** - Alkollü içki kullanılmasına izin verilen lokallerde 18 yaşından küçükler çalıştırılmaz. Lokallerde çalışanlar için dernek yönetim kurulu başkanının imzasını taşıyan bir kimlik belgesi düzenlenir. Çalışanlar lokalde buldukları sürece bu kimliği ilk bakışta görülebilecek şekilde üzerlerinde taşımak zorundadırlar.

#### **Lokal yönergesi**

**Madde 63** - Dernek lokalleri, yönetim kurullarınca bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak hazırlanan yönergeye göre işletilir. Lokal yönergesinde aşağıda gösterilen hususların belirtilmesi zorunludur.

- a) Lokalin çalışma şartları,
- b) Lokal müdürünün görev ve yetkileri,
- c) Dernek lokalinde yapılacak faaliyetler ve verilecek hizmetler,
- d) Dernek üyelerinin ve misafirlerin lokalden yararlanma şekilleri,
- e) Lokalde alkollü içki kullanılıp kullanılmayacağı, kullanılacaksa şart ve şekilleri,
- f) Lokalin konferans, seminer, yemek, nişan, düğün ve benzeri toplantılar için dernek üyelerine tahsis edilme şekil ve şartları.

#### **Lokalden yararlanma**

**Madde 64** - Lokalden yararlanacak üyelere, dernek üyeliğine kabul kararının tarih ve sayısı ile dernek başkanının imzası bulunan lokal kimlik kartı verilir. Üyeler lokalde buldukları sürece bu kimliği üzerlerinde taşımak ve denetimler sırasında bu kartı göstermek zorundadırlar.



Lokale o derneğin üyesi olmayanlar giremez. Ancak, üyelerin beraberindeki misafirleri lokallere kabul edilebilir. Misafirler lokalde buldukları sürece, misafir kartlarını ilk bakışta görülecek şekilde üzerlerinde taşımak zorundadırlar.

#### **Lokallerin denetimi**

**Madde 65** - Mülki idare amiri, dernek lokallerinin, açma ve işletme belgesinde belirtilen şartlara göre işletilip işletilmediğini denetleyebilir. Lokallerin denetimi, dernekler birimleri ve kolluk kuvvetlerince birlikte yapılır. Lokal denetiminde önceden bildirimde bulunma ve denetimin mesai saatleri içinde yapılması şartı aranmaz.

#### **Faaliyetten geçici olarak men etme**

**Madde 66** - Kumar oynatıldığı, izinsiz içki kullanıldığı, umuma açık yer durumuna geldiği veya lokal yönergesine aykırı hareket edildiği tespit edilen lokaller, mülki idare amiri tarafından otuz günü geçmemek üzere geçici süreyle faaliyetten men edilir.

Yukarıdaki fıkrada yazılı fiiller sebebiyle üç defa faaliyetten men edilen lokallerin izin belgeleri, mülki idare amirince iptal edilir.

#### **Lokal açma ve çalışma izninin iptali**

**Madde 67** - Yapılan denetimler neticesinde, uyuşturucu madde imal edildiği, satıldığı, kullanıldığı veya bulundurulduğu; 6136 sayılı Kanuna aykırı silah bulundurulduğu veya satıldığı; genel güvenliğe ve genel ahlaka aykırı faaliyetlerde bulunulduğu tespit edilenlerin lokal açma ve işletme izin belgeleri mülki idare amirince iptal edilir.

Ayrıca, konusu suç teşkil eden fiillerin işlenmesi durumunda, soruşturma evrakı derhal Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

#### **Faaliyetten men kararının uygulanması**

**Madde 68** - Faaliyetten men kararı aşağıdaki esaslar çerçevesinde yerine getirilir.

- a) Karar, dernek yönetim kuruluna ve lokal müdürüne tebliğ edilir kararın uygulanması için iki günden fazla olmamak üzere süre verilir. Tebliğde dernek yönetim kurulu başkanı veya görevlendirilecek yönetim kurulu üyesi ile lokal müdürünün, mühürlemenin yapılacağı sırada hazır bulundurulması gerektiği de belirtilir.
- b) Lokalin kapalı olduğu süre içinde bozulabilecek mallar ile kişilerin özel eşyalarının çıkarılmasına izin verilir.
- c) Lokalin pencereleri ve diğer kapıları kapatılır ve lokalin giriş kapıları mühürlenir.
- d) Kararın uygulanmasına ilişkin düzenlenecek tutanakta, faaliyetten men kararının tarihi, sebebi ve süresi ile kapatma işleminin tarih ve saati belirtilir ve hazır bulunanlar tarafından imzalanır. Hazır bulunanların imzadan kaçınması halinde bu durum tutanakta belirtilir.

Sürenin dolmasını müteakip faaliyetten men edilen lokalin tekrar açılmasında da açılış tarihi ve saati yazılarak, açma ve teslim tutanağı, dernek yönetim kurulu başkanı veya görevlendirilecek yönetim kurulu üyesi ile lokal müdürü tarafından imzalanır.

#### **Süresinden önce açılma**

**Madde 69** - Faaliyetten men işlemine karşı açılan davanın idare aleyhine sonuçlanması halinde; lokal bir tutanakla açılır. Mülki idare amirleri faaliyetten geçici olarak men ettikleri lokalleri mahkeme kararları dışında, süresinden önce açamazlar. Geçici olarak faaliyetten men edildiği halde süresinden önce açılan lokallerin açma ve işletme izinleri mülki idare amirince iptal edilir.

#### **İzinsiz açılan lokaller**

**Madde 70** - İzinsiz olarak açılan veya izni iptal edildiği halde işletilen veya geçici olarak faaliyetten men edildiği halde süresinden önce açılan lokaller kolluk kuvvetlerince kapatılır.

### **Uzaklığın ölçülmesi**

**Madde 71** - Okul öncesi eğitim, ilk ve orta öğretim resmi ve özel okul binaları ile özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri kurumlar ile lokal açılmasına izin verilen yerlerin aralarındaki uzaklığın ölçümünde, bina ve tesislerin varsa bahçe kapıları, yoksa bina kapıları; kapıların birden fazla olması durumunda ise en yakını esas alınır.

Yüz metre uzaklığın ölçümünde, mevcut cadde ve sokaklar üzerinden yaya yolu kullanılarak, yaya kurallarına göre gidilebilecek en kısa mesafe dikkate alınır. Bu tespitleri yapmaya dernekler birimleri yetkilidir.

## **ONBİRİNCİ BÖLÜM**

### **Sandık**

#### **Sandık kurma şartları**

**Madde 72** - Dernekler; üyelerine kar payı dağıtmamak, gelir, faiz veya başka adlarla üyelerine para aktarmamak şartıyla, üyelerinin yiyecek, giyecek gibi zaruri ihtiyaç maddelerini ve diğer mal ve hizmetlerle kısa vadeli kredi ihtiyaçlarını sandık kurarak karşılayabilirler.

Derneklerin sandık kurabilmesi için;

- a) Dernek tüzüğünde sandık kurulacağına dair açık hüküm bulunması,
- b) Dernek genel kurulunca sandık kurulması için karar alınmış olması gerekir.

#### **Sandık üyeliği**

**Madde 73** - Dernekler tarafından kurulan sandıklara, ilgili derneğin merkez ve şubelerine kayıtlı üyeler dışında üye kabul edilmez. Sandıklara üye olmak isteğe bağlıdır.

Sandık üyeliğine kabul, sandık yönetim kurulu kararı ile olur.

#### **Sandık yönergesi**

**Madde 74** - Her sandığın, dernek yönetim kurulunca hazırlanıp genel kurulca kabul edilen bir sandık yönergesi bulunur. Bu yönetmelikte aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur.

- a) Sandığın adı,
- b) Sandığın çalışma konuları,
- c) Üye olma, üyelikten çıkma ve çıkarılmanın şartları,
- d) Sandık genel kurulunun kuruluş şekli, toplanma zamanı, görev ve yetkileri,
- e) Sandık yönetim kurulunun asıl ve yedek üye sayısı, nasıl seçileceği, görev ve yetkileri,
- f) Sandık denetim kurulunun asıl ve yedek üye sayısı, nasıl seçileceği, görev ve yetkileri,
- g) Üyelerden alınacak giriş aidatı ile üyelik aidatının belirlenme ve tahsilat şekli,
- h) Sandıkça oluşturulacak fonlar, bu fonlara katılma şartları, fonlardan yararlanma esasları, fonlardan yapılacak yardımların miktarı ve oranları,
- ı) Üyelerin sandıktan çıkması veya çıkarılmasının şartları,
- j) Fonlarda biriken para ve hakların tasfiyesi ve geri verilmesi esas ve usulleri,
- k) Fonlarda biriken paraların değerlendirilme esas ve usulleri, işletilecek paralardan elde edilecek faiz, kâr, temettü ve diğer değerlerin, kullanımına dair esaslar,
- l) Mikrokredi ve diğer borç para verme esas ve usulleri,
- m) Sandığın dağıtılmasına karar verilmesi durumunda, mal varlığının tasfiye esasları.

Mikrokredi ve diğer borç para alacaklardan istenecek hizmet bedeli veya faiz oranları yönetim kurulu kararı ile belirlenir.

#### **Sandığın faaliyete geçmesi**

**Madde 75** - Dernek genel kurulunca kabul edilen sandık yönergesinin yönetim kurulu üyelerince her sayfası imzalanmış bir sureti, genel kurul toplantısını izleyen otuz gün içinde dernek başkanı tarafından mülki idare amirliğine verilir.

Sandık yönergesinin mülki idare amirliğine bildirilmesinden itibaren altı ay içinde sandık genel kurulunun toplanması ve sandık organlarının oluşturulması zorunludur. Sandık organlarının oluşturulmasına kadar, sandık işlemlerini yürütmeye dernek yönetim kurulu yetkilidir. Sandığın ilk genel kurulu, dernek yönetim kurulunun çağrısı üzerine toplanır.

#### **Sandık organları**

**Madde 76** - Her sandıkta;

- a) Genel kurul,
- b) Yönetim Kurulu,
- c) Denetim Kurulu,

oluşturulması zorunludur.

Sandık yönetim ve denetim kurullarının asıl ve yedek üye sayısı üçten az olamaz. Sandık yönetim ve denetim kurulları sandık üyeleri arasından seçilir.

#### **Sandık genel kurulu**

**Madde 77** - Sandık genel kurulu, genel kurula katılma hakkı bulunan sandık üyelerinden oluşur. Üye sayısının çok olması veya üyelerin farklı yerleşim yerlerinde bulunması halinde genel kurulda nasıl temsil edilecekleri, sandık yönetmeliğinde düzenlenir. Genel kurulun toplantıya çağrılması, toplantı gündemi ve yeri, toplantı ve karar yeter sayısı ve kararların üyelere duyurulması konularında, sandığın bağlı bulunduğu dernek tüzüğüne bu konuları düzenleyen hükümleri uygulanır.

#### **Sandıkların yasal durumu**

**Madde 78** - Sandıklar, derneklerin bir yan kuruluşudur; Bunların tüzel kişilikleri yoktur.

Sandık yönetim kurulu, dernek yönetim kurulunca verilecek yetkiye dayanarak, sandıkla ilgili konularda mahkemeler ve idare makamlarında sandığı temsil edebilir, sandığa izafeten her türlü hukuki tasarrufta bulunabilir.

#### **Sandığın malları**

**Madde 79** - Sandığın bütün mal ve hakları dernek malı sayılır. Taşınmazlar dernek adına tescil edilir, kullanma hakkı sandığa devredilir.

Bu mallara karşı işlenen suçlar, dernek mallarına karşı işlenmiş sayılır ve sandık mallarına karşı suç işleyenler dernek malına karşı suç işleyenler gibi cezalandırılır.

#### **Sandıkların denetimi**

**Madde 80** - Sandığın bağlı olduğu derneğin genel kurulu, yönetim kurulu veya denetim kurulu, sandığın denetimini her zaman yapabilir. Dernek ve sandık denetim kurulları en az yılda bir kez olmak üzere sandık hesap ve faaliyetlerinin denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir. Denetim sonuçları bir rapor halinde sandık genel kurulu ve toplandığında dernek genel kuruluna sunulur.

Sandıkların yönetim yerleri, satış yerleri, defterleri, hesap ve işlemleri Bakanlık veya yetkili mülki idare amiri tarafından her zaman denetlettirilebilir. Bu denetleme, görevlendirilecek kolluk kuvvetleri mensupları dışındaki memur veya memurlar aracılığıyla yaptırılır.

Denetleme sırasında, görevli memurlar tarafından istenecek her türlü defter, belge ve işlemler yazıların, denetleyen kişilere gösterilmesi ve talep halinde onaylı örneklerinin verilmesi zorunludur.

#### **Sandıkların gelirleri**

**Madde 81** - Sandıkların gelirleri şunlardır:

- a) Üyelerden bir defaya mahsus olmak üzere alınacak giriş aidatı,
- b) Üyelik aidatı,
- c) İktisadi faaliyetlerden elde edilen karlar,
- d) Üyelere verilen kredilerden alınacak hizmet bedeli veya faiz gelirleri,
- e) Bankaya yatırılan sandık paralarının faizleri,
- f) Kime ve nereye ait olduğu bilinmeyen ve en az bir yıl emanet hesabında tutulduktan sonra gelir kaydedilen paralar,
- g) Yardım ve bağışlar,
- h) Borçlanma,
- ı) Diğer gelirler.

### **Sandıklarca tutulacak defterler**

**Madde 82** - Sandıklar aşağıda yazılı defterleri tutmak zorundadır:

- a) **Karar defteri:** Yönetim kurullarının kararları gün ve sayı sırası ile bu deftere yazılır. Kararların altı toplantıya katılan üyelerce imzalanır.
- b) **Üye kayıt defteri:** Sandığa üye olarak girenlerin kimlikleri ve giriş tarihleri bu deftere işlenir.
- c) **Evrak kayıt defteri:** Sandık yönetimine ilişkin gelen ve giden evrak, gün ve sayı sırasıyla bu deftere kaydedilir. Gelen evrakın asılları ve giden evrakın kopyaları dosyalanır.
- d) **Demirbaş defteri:** Sandığın demirbaş eşyası bu deftere, alınış tarihleri ve değerleri belirtilerek yazılır.
- e) **Yevmiye defteri, büyük defter ve envanter defteri:** sandık adına alınan gelirler ve yapılan giderler ile envanter kayıtları, açık ve düzenli olarak bu defterlere işlenir. Sandıklar bilanço esasına göre defter tutarlar. Bu defterlerin tutulma usulü ile kayıt şekli Vergi Usul Kanunu ile bu Kanununun Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden yayımlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği esaslarına göre yapılır. Bu maddede sayılan defterler ile sandıkça tutulması uygun bulunan öteki defterlerin, dernekler birimi ya da noterlerce onaylanması zorunludur.

Bu Yönetmeliğin altı ve yedinci bölümlerinde belirtilen diğer esas ve usuller sandıklar için de uygulanır.

## **ONİKİNCİ BÖLÜM**

### **Beyanname**

#### **Beyanname verme yükümlülüğü**

**Madde 83** - Dernek yönetim kurulu başkanları, her takvim yılının ilk dört ayı içinde bir önceki yıla ait Dernek Beyannamelerini (EK- 21), mülki idare amirliğine vermekle yükümlüdürler. İl merkezlerinde ve büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçelerde bulunan dernekler beyannamelerini bir adet, diğer ilçe merkezinde bulunanlar ise iki adet olarak verirler.

Şubeler, mülki idare amirliğine verecekleri beyannamelerin birer örneğini bağlı buldukları derneğe de vermekle yükümlüdürler.

İlçelerde verilen bu beyannamelerden bir adedi alikonularak, diğerleri il dernekler müdürlüklerine gönderilir.

Temsilcilikler için ayrıca beyanname verilmez ancak, temsilciliklere ilişkin her türlü bilgiler dernek beyannamesinde gösterilir.

Birlikler, beyannamelerini bu maddede belirtilen esas ve usullere göre vermekle yükümlüdürler.

Dernekler beyannamesinde belirtilen sınıflamaların alt gruplarını belirlemeye veya alt gruplarda değişiklik yapmaya Daire Başkanlığı yetkilidir. Ancak, derneklerin amaç, faaliyet alanları ve ekonomik faaliyetleri ile dernek üye, personel veya diğer görevlilerinin meslekleri ve eğitim durumları sınıflamalarının alt grupları; Birleşmiş Milletler Uluslararası Kar Amacı Olmayan Kuruluşlar Sınıflaması, Avrupa Topluluğu Ekonomik

Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması, Birleşmiş Milletler Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması ve Birleşmiş Milletler Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması alt grupları göz önünde bulundurularak düzenlenir.

### **Beyannamelerin incelenmesi**

**Madde 84** - Beyannameler valiliklerce incelenir. Gerekli görülen hallerde bu inceleme Bakanlıkça da yapılabilir. Beyannamelerde eksiklik veya yanlışlıklar görülmesi halinde, ek bilgi ve belgeler istenebilir ve bunlar tamamlattırılır. Beyannamelere ilişkin istenen ek bilgi ve belgelerin verilmemesi, eksik verilmesi veya verilen sürede tamamlanmaması hallerinde ilgili dernek denetime tabi tutulabilir.

Beyannamelerin incelenmesi esnasında konusu suç oluşturan hususların tespit edilmesi halinde, ilgili mülki idare amirliğince durum Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir. Beyannameler ile ilgili olarak haklarında adli ve idari işlem yapılan dernekler, Bakanlığa bildirilir.

## **ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

### **Dernekler Kütüğü ve Tasfiye**

#### **Kütük defteri**

**Madde 85** - Birlikler için Bakanlar Kurulu izninin ilgili valiliğe iletilmesi, dernekler için tüzüğü ve kuruluş bildirimini ile eklerinin mülki idare amirliğine verilmesini müteakip il dernekler müdürlüklerindeki Dernek Kütük Defterlerine (EK- 22) kayıtları yapılır. Dernek kütüğü il dernekler müdürlüğünde tutulur. Defterlerde her birlik ve derneğe ayrı bir sayfa ayrılır ve mevcut bilgiler defterdeki hanelerine işlenir.

Yabancı dernek ve yabancı vakıfların Türkiye'deki şube ve temsilciliklerinin kaydı Bakanlıktaki ayrı bir kütük defterine (EK-22) yapılır. Her şube ve temsilciliğe ayrı bir sayfa ayrılır ve mevcut bilgiler defterdeki hanelerine işlenir.

Derneğin türü, kurucuların tanımlaması ve tüzüğün incelenmesiyle belirlenir. Kütük defterine kaydı gereken bilgilerin dernekler birimine intikali üzerine, gecikmeksizin kaydı yapılır. Kütüğe kaydı yapılan belgeler üzerine, kütüğe işlendiğine dair işaret konur.

Kütük defterinin her sayfası mühürlenir ve son sayfasına kaç sayfadan ibaret olduğu belirtilerek yetkili amir tarafından imzalanır.

#### **Dernek numaralandırma ilkeleri**

**Madde 86** - Derneklerin kütük numaralandırma ilkeleri aşağıdaki esaslara göre düzenlenir:

- Bir derneğe verilen kütük numarası, başka bir derneğe verilemez.
- Bir dernek için Başkanlık ve il birimlerindeki kütükler, aynı numaraları taşır.
- Yapısına bakılmaksızın dernekler, aynı kütüğe sıra ile kaydedilir.
- Yabancı dernek ve yabancı vakıfların Türkiye'deki şube ve temsilcilikleri ayrı bir kütüğe kaydedilir.

#### **Dernek numaralandırması**

**Madde 87** - Derneklere verilecek kütük numaraları, üç kısım ve sekiz rakamdan oluşur. Bunlar sırasıyla;

- Birinci kısmı meydana getiren ilk iki rakam, kurulduğu ilin trafik numarasını,
- İkinci kısmı meydana getiren ve (001)'den başlayan üç rakam, kaydın yapıldığı defterin o ildeki sıra numarasını,
- Üçüncü kısmı meydana getiren üç rakam ise, dernek ve benzerlerinin o defterde kayıt edildiği sayfayı gösterir.

Her defter, ilk yaprağının içinden başlamak ve karşılıklı sayfalara aynı numara verilmek kaydıyla sayfaları (001)'den (200)'e kadar numaralandırılır.

Yeni il kurulması halinde, alacağı isim ve trafik numarası ne olursa olsun, kütük numarası takip eden sayılarla ifade edilir.

Yabancı dernek ve yabancı vakıfların Türkiye'deki şube ve temsilciliklerinin kütük numaralarının başına, yukarıdaki esaslara ek olarak ait bulunduğu ülkenin uluslararası trafik kodu konur.

### **Dernek kütük dosyası**

**Madde 88** - Her dernek ve birlik için Daire Başkanlığında ve dernekler birimlerinde bir dosya açılır. Derneklerin iş ve işlemleri ile ilgili tüm belgeler bu dosyada saklanır. Açılan her dosya üzerine kütük numarası ve adı üç cm ebadında rakam ve harflerle yazılır.

Yabancı dernek ve yabancı vakıflar için yukarıdaki esaslara uyulur.

Derneklerin amaç ve yapılarına göre sınıflandırılmasına ait istatistiki bilgiler dernekler birimlerince düzenlenir.

### **Tasfiye**

**Madde 89** - Derneklerin para, mal ve haklarının tasfiyesi aşağıda belirtilen esaslara göre yapılır.

a) Tasfiyenin dernek tüzüğünde gösterilen esaslara göre yapılması:

Genel kurul kararı ile feshedilen veya kendiliğinden sona erdiği tespit edilen derneğin para, mal ve haklarının tasfiyesi, tüzüğünde gösterilen esaslara göre yapılır.

Bu derneklerin para, mal ve haklarının devri, son yönetim kurulu üyelerinden oluşan tasfiye kurulunca yapılır. Bu işlemlere, feshe ilişkin genel kurul kararının alındığı veya kendiliğinden sona erme halinin kesinleştiği tarihten itibaren başlanır. Tasfiye süresi içinde bütün işlemlerde dernek adında "tasfiye halinde ..... Derneği" ibaresi kullanılır.

Tasfiye kurulu, önce derneğin hesaplarını inceler. İnceleme esnasında derneğe ait defterler, alındı belgeleri, harcama belgeleri, tapu ve banka kayıtları ile diğer belgelerinin tespiti yapılarak varlık ve yükümlülükleri bir tutanağa bağlanır. Tasfiye işlemeleri sırasında borçlu olduğu tespit edilen derneklerin alacaklılarına çağrıda bulunulur ve varsa malları paraya çevrilerek alacaklılara ödenir. Derneğin alacaklı olması durumunda borçlulardan alacaklar tahsil edilir. Alacakların tahsil edilmesi ve borçların ödenmesinden sonra kalan para ve mallar tüzükte belirtildiği şekilde devredilir.

Bu derneklerin para, mal ve haklarının tasfiye ve intikal işlemlerinin tamamlanmasını müteakip tasfiye kurulu tarafından durumun yedi gün içinde bir yazı ile dernek merkezinin bulunduğu yerin mülki idare amirliğine bildirilmesi ve bu yazıya tasfiye tutanağının da eklenmesi zorunludur.

Tasfiyeye ilişkin tüm işlemler tasfiye tutanağında gösterilir ve tasfiye işlemleri, mülki idare amirliklerince haklı bir nedene dayanılarak verilen ek süreler hariç üç ay içinde tamamlanır.

Bu derneklerin defter ve belgelerini tasfiye kurulu sıfatıyla son yönetim kurulu üyeleri saklamakla görevlidir. Bu görev, bir yönetim kurulu üyesine de verilebilir. Bu defter ve belgelerin saklanma süresi beş yıldır.

b) Tasfiyenin mahkeme kararı ile yapılması:

Tüzükte tasfiyenin ne şekilde yapılacağına genel kurul kararına bırakıldığı hallerde, genel kurul tarafından bir karar alınmamış veya genel kurul toplanamamış veya son yönetim kuruluna yapılan tebligata rağmen tasfiye işlemleri yapılmamışsa, yahut dernek mahkeme kararı ile feshedilmişse, derneğin bütün para, mal ve hakları, mahkeme kararıyla bulunduğu ildeki amacına en yakın ve kapatıldığı tarihte en fazla üyeye sahip derneğe devredilir.

Bu derneklerin para, mal ve haklarının tasfiyesi mahkeme kararında belirtilen esaslara göre yapılır ve tasfiyenin tamamlanmasını müteakip, durum ilgili mülki idare amirliğine bildirilir.

### **Kütükten silme**

**Madde 90** - Derneklerin tüzel kişiliklerinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde, para, mal ve haklarının tasfiye ve intikal işlemlerinin tamamlanmasını müteakip, yukarıdaki madde hükümlerine göre

tasfiye sonucunun bildirilmesi üzerine, bunların dernekler kütüğündeki kayıtları merkezlerinin bulunduğu yer valiliğinin onayı ile silinir, şubelerinin bulunduğu valiliklere ve Bakanlığa da bilgi verilir.

Derneklerin merkezlerinin bulunduğu il dışındaki şubelerinin kayıtları, şubenin bulunduğu yer valiliğinin onayı ile silinir, dernek merkezinin bulunduğu il valiliğine ve Bakanlığa da bilgi verilir.

Yabancı dernek ve yabancı vakıfların Türkiye'deki şube ve temsilciliklerinin kütükten silinmesine ilişkin işlemler Daire Başkanlığınca yerine getirilir.

## **ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **Genel Hükümler**

#### **Kamu kurum ve kuruluşları ile yürütülen ortak projeler**

**Madde 91** - Derneklerin, görev alanlarına ilişkin konularda kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği yapabilmesi, ortak bir projenin yürütülmesi şeklinde olur. Ancak, 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun hükümleri saklıdır. Projelerin, toplumun ihtiyaç ve sorunlarına yönelik çözümler üretecek ve toplumsal gelişmeye katkı sağlayacak nitelikte olması şarttır. Yapılacak protokol çerçevesinde, projenin yürütülmesinden sorumlu olan, kamu kurum ve kuruluşu ile derneğin eşit sayıda temsilcilerinden oluşan ve tercihen koordinatörlüğünü dernek temsilcilerinden birinin yaptığı bir proje yönetim grubu oluşturulur. Protokolde, proje yönetim grubunda proje saymanı olarak dernek saymanının yer alması zorunludur. Proje yönetim grubu, yapılan protokol ve projenin örneğini EK-23'te gösterilen Proje Bildirimine ekleyerek, protokol tarihini izleyen bir ay içinde projenin tarafı olan dernek merkezinin bulunduğu yerin valiliğine vermekle yükümlüdür.

Kamu kurum ve kuruluşları ile dernekler yürütecekleri ortak projelerde kendi kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı hallerde, ortaklık anlaşması çerçevesinde, proje maliyetine sağlayacakları nakdi katkıları ortak bir hesapta bloke ederler. Kamu kurum ve kuruluşları projelere en fazla aynı veya nakdi yüzde elli katkıda bulunabilirler. Kamu kurum ve kuruluşları proje süresini geçmemek şartıyla, ortak projeye arsa tahsisinde bulunabilir. Proje çerçevesinde yapılacak harcamaların bir bankada açılacak ortak bir hesaptan yapılması, harcamaların belgelendirilmesi ve bu belgelerin asıl suretlerinin dernekler ile ilgili kamu kurum ve kuruluşunda saklanması zorunludur.

Bu şekilde yürütülen projelerin gerçekleşme durumu ve bu projeler için yapılan harcamalar ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından denetlenebileceği gibi, mülki idare amirleri tarafından da denetlenebilir.

#### **Değişikliklerin bildirilmesi**

**Madde 92** - Dernekler, yerleşim yerlerinde meydana gelen değişiklikleri Yerleşim Yeri Değişiklik Bildirimini EK- 24; genel kurul toplantıları dışında dernek organlarında meydana gelen değişiklikleri Dernek Organlarındaki Değişiklik Bildirimini EK- 25 doldurmak suretiyle, değişikliği izleyen otuz gün içinde mülki idare amirliğine bildirmekle yükümlüdürler. Bu belgeler, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçeler hariç diğer ilçelerde bulunan dernekler tarafından iki suret olarak verilir.

Dernek tüzüklerinde yapılan değişiklikler de tüzük değişikliğinin yapıldığı genel kurul toplantısını izleyen otuz gün içinde, genel kurul sonuç bildirimini ekinde mülki idare amirliğine bildirilir.

#### **Taşınmazların bildirilmesi**

**Madde 93** - Dernekler edindikleri taşınmazları tapuya tescilinden itibaren otuz gün içinde EK- 26'da gösterilen Taşınmaz Mal Bildirimini doldurmak suretiyle mülki idare amirliğine bildirmekle yükümlüdürler. Bu form, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçeler hariç diğer ilçelerde bulunan dernekler tarafından iki suret olarak verilir.

#### **Platformlar**

**Madde 94** - Dernekler, amaçları ile ilgisi bulunan ve kanunlarla yasaklanmayan alanlarda, diğer **dernek, vakıf, sendika ve benzeri** sivil toplum kuruluşlarıyla ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere platformlar oluşturabilirler. Platformların oluşturulabilmesi için derneklerin yetkili organlarınca alınacak kararlarda, derneği temsille görevlendirilecek kişi veya kişiler belirlenir.

Bir platformun faaliyete başlayabilmesi için, temsilciler tarafından bir mutabakat tutanağı düzenlenir. Bu tutanakta, platformun oluşturulma amacı, çalışmaların yürütüleceği yerleşim yeri ile yönetim grubu üyeleri ve koordinatörünün isimleri belirtilir.

#### **Yurt açma**

**Madde 95** - Derneklerin, tüzüklerinde gösterilen amaç ve çalışma konularını gerçekleştirmek üzere, eğitim ve öğretim faaliyetleri için yurt açmaları ve bu yurtların devri, nakli, kapatılması ile bunların idaresi, işletilmesi ve denetlenmesi gibi konularda 3.11.2004 tarihli ve 2004/8106 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 3.12.2004 tarihli ve 25659 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Özel Öğrenci Yurtları Yönetmeliğinin Dernekler Kanununa ve bu Yönetmeliğe aykırı olmayan hükümleri uygulanır. Dernekler, açacakları yurtlara ilişkin olarak Milli Eğitim Bakanlığından ve valilikten almış oldukları yurt açma izin belgelerinin birer suretini, bu izin belgesini aldıkları tarihten itibaren onbeş gün içinde dernekler birimlerine vermek zorundadırlar.

Derneklerin açacakları lokalleri ve yurtları dışındaki tesisler genel hükümlere tabidir.

#### **İşlemlerin elektronik ortamda yapılması**

**Madde 96** - Bilanço esasına göre defter tutan dernekler ile kamu yararına çalışan dernekler, bu Yönetmelik çerçevesinde vermekle yükümlü oldukları belgelerden (ekleri hariç); Genel Kurul Sonuç Bildirimi (EK- 3), Yurtdışından Yardım Alma Bildirimi (EK- 4), Yetki Belgesi (EK- 19), Dernek Beyannamesi (EK- 21), Proje Bildirimi (EK- 23), Yerleşim Yeri Değişiklik Bildirimi (EK- 24), Dernek Organlarındaki Değişiklik Bildirimi (EK- 25) ve Taşınmaz Mal Bildirimini (EK- 26) Daire Başkanlığının web sayfası üzerinden, kullanıcı adı ve şifresini kullanarak doldurmak zorundadırlar.

Bu dernekler kullanıcı adı ve şifresini bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içerisinde alırlar. Dernek yetkililerinin değişmesi durumunda bu değişiklik Daire Başkanlığına bildirilir ve yeni şifre alınır.

Güvenlik açısından her kullanıcı için bir sayısal imzalama modülü çalışacaktır. Bu modüle esas sayısal sertifikalar Daire Başkanlığı tarafından kullanıcı adı ve şifre ile beraber dağıtılacaktır. İsteyen dernekler, Daire Başkanlığının belirleyeceği standartlar çerçevesinde kendi imkanları ile akıllı kart temin etmek suretiyle kendi sayısal sertifikalarını akıllı kart üzerinde taşıyabileceklerdir. Bu kartlara sayısal sertifikaları yazma yetkisi Daire Başkanlığındadır. Belgeler ve işlemlerin elektronik ortamda güvenli bir şekilde yapılması için hazırlanan altyapının (Sayısal Sertifika, Kullanıcı Adı ve Şifre) güvenliğinin sorumluluğu derneğe aittir. Ayrıca, bu dernekler birinci fıkrada sayılan belgelerin sistemden alacakları birer çıktısını da süresi içerisinde bu Yönetmelikte belirtilen ilgili mercilere elden verir veya posta ile gönderirler. Elektronik ortama aktarılan bilgiler ile ilgili mercilere verilen çıktılar aynı olmak zorundadır.

Daire Başkanlığı, faaliyetleri ile ilgili belgelerin asıllarını veya mümkün olmadığı hallerde doğruluklarından şüphe edilmeyecek kopyalarını ve yazıların makine ile alınmış suretlerini saklamak zorundadır. Bu belgeler mikrofilm, mikrofiş şeklinde veya elektronik, manyetik veya benzeri ortamlarda saklanır.

Elektronik veya bilgi işlem ortamında yapılanlar dahil her türlü işlemlerin ve arşivlenen bilgilerin tespit ve tevsikinde Daire Başkanlığının kayıtları esas alınır.

Daire Başkanlığı, internet ve her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamı ile benzeri araçlar üzerinden bilgi alışverişinin yapılmasına ilişkin koşulları belirlemek, Bakanlık ve birinci fıkrada sayılan dernekler



arasındaki ilişkiler ile tarafların birbirlerine karşı olan hak ve yükümlülüklerini düzenlemek için sözleşmeler yapabilir. Yapılan bu sözleşmeler sonucunda her derneğe kullanıcı adı ve şifresi verilir.

Bu madde kapsamında bulunmayan derneklere Daire Başkanlığınca iki yıl içerisinde kullanıcı adı ve şifre verilir. Bu dernekler, kendi istekleriyle yukarıda sayılan işlemlerini bu maddede belirtilen usullere uymak suretiyle elektronik ortamda da yapabilirler.

#### **Verilerin elektronik ortama kaydedilmesi**

**Madde 97** - Bilanço esasına göre defter tutan dernekler ile kamu yararına çalışan derneklerin verdikleri belgeler hariç olmak üzere, bu Yönetmelik çerçevesinde mülki idare amirliğine verilmesi zorunlu olan belgelerden **Genel Kurul Sonuç Bildirimi (EK- 3), Yurtdışından Yardım Alma Bildirimi (EK- 4),** Türkiye'de Kurulu Vakıfların Yurt Dışı Faaliyette Bulunma İzin Başvuru Formu **(EK- 5), Yetki Belgesi (EK- 19),** Dernek Beyannamesi **(EK- 21),** Proje Bildirimi **(EK- 23),** Yerleşim Yeri Değişiklik Bildirimi **(EK- 24),** Dernek Organlarındaki Değişiklik Bildirimi **(EK- 25),** Taşınmaz Mal Bildirimi **(EK- 26)** il dernekler müdürlüklerince, Yabancı Tüzel Kişilerin Türkiye'de Faaliyette Bulunabilmelerine İlişkin Başvuru Formu **(EK- 6)** ise Daire Başkanlığınca elektronik sisteme kaydedilir.

İl dernekler müdürlüklerinde tutulan kütük defterine kaydedilmesi zorunlu olan diğer bilgiler il dernekler müdürlüklerince; Daire Başkanlığında tutulan kütük defterine kaydedilmesi zorunlu olan birlikler ile yabancı dernek ve vakıfların şube ve temsilciliklerine ilişkin bilgiler Daire Başkanlığınca, birinci fıkrada belirtilen usule uygun olarak elektronik sisteme kaydedilir.

#### **Verilecek belgeler**

**Madde 98** - Bilanço esasına göre defter tutan dernekler ile kamu yararına çalışan dernekler istenilmesi halinde, bu Yönetmelik çerçevesinde Daire Başkanlığı ve dernekler birimlerine vermekle yükümlü oldukları belgeleri, asıllarının yanında kompakt disk veya disket gibi elektronik ortamlarda da verirler.

#### **Bakanlığa gönderilecek belgeler**

**Madde 99** - Kuruluş bildirimleri, tüzükler, tüzük değişiklikleri, derneklere tanınan hak ve izinler, dernekler hakkında yapılan suç duyuruları ve adli veya idari yargı mercilerince verilen kararlar kaymakamlığa intikalinden itibaren yedi gün içinde valiliğe, valilikler de ilçelerden gönderilen veya kendilerine verilen, belirtilen nitelikteki bilgi ve belgeleri otuz gün içinde Bakanlığa gönderir. Bakanlıkça gerekli görülen diğer belgeler de istenilmesi halinde aynı usul ve sürede gönderilir.

#### **Yardım toplama faaliyeti**

**Madde 100** - Gerçek kişiler, dernekler, kurumlar, vakıflar, spor kulüpleri, gazete ve dergilerin 2860 sayılı Yardım Toplama Kanununa göre yapacakları yardım toplama faaliyetleriyle ilgili iş ve işlemler dernekler birimlerince yürütülür. Dernekler birimleri, bu faaliyetlerin sonuçları hakkında ilgili valiliğe ve Bakanlığa elektronik ortamda bilgi verir.

#### **Yeniden değerlendirme**

**Madde 101** - Bu Yönetmelikte belirtilen parasal hadler, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu uyarınca Maliye Bakanlığınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında arttırılmak suretiyle uygulanır. Ancak, güncellemede bir YTL'nin altındaki tutarlar dikkate alınmaz.

#### **Diğer düzenleyici işlemler**

**Madde 102** - Bu Yönetmelik çerçevesinde görev alanı ile ilgili ihtiyaç duyulan konularda diğer alt düzenleyici işlemler hazırlanır. Bunlardan mevcut hak ve yükümlülükleri düzenleyenler Resmi Gazete'de yayımlanır.

#### **Diğer hükümler**

**Madde 103** - Yardım toplama konularında, 23.6.1983 tarihli ve 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu hükümleri uygulanır.

### **Yürürlükten kaldırılan hükümler**

**Madde 104** - 9.6.1984 tarihli ve 18426 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Dernek Gelirlerinin Toplanmasında Kullanılacak Alındı Belgeleri Hakkında Yönetmelik", 1.5.1985 tarihli ve 18879 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Dernekler Tarafından Kurulan Sandıkların Tabi Olacağı Esaslar Hakkında Yönetmelik", 5.4.2003 tarihli ve 25070 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Derneklerin Tutacakları Defter, Muhasebe Hesap Kayıtlarıyla İlgili Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik" ile 15.10.2002 tarihli ve 24907 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Kuruluş, Görev, Çalışma ve Denetim Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik" in 21 ila 68 inci maddeleri ve EK 1, 2, 3 ve 4 üncü maddeleri ek ve değişiklikleriyle birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

**Geçici Madde 1** - Dernekler gelirlerini, yeni alındı belgelerini bastırınca kadar Maliye Bakanlığınca bastırılıp derneklere satışı yapılan alındı belgeleri ile toplamaya devam ederler. Ancak bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde dernekler alındı belgelerini bastırmak zorundadırlar. Bu sürenin bitiminden sonra Maliye Bakanlığınca bastırılan alındı belgeleri kullanılmaz.

**Geçici Madde 2** - Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce mülki idare amirliklerince verilmiş olan yetki belgeleri süreleri bitinceye kadar kullanılabilir.

**Geçici Madde 3** - Halen kullanılmakta olan kütük defterlerinin mevcudu bitinceye kadar kullanılmasına devam olunur.

**Geçici Madde 4** - Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce faaliyette bulunmasına izin verilen lokaller, durumlarını üç yıl içinde bu Yönetmelikte öngörülen koşullara uygun hale getirirler.

**Geçici Madde 5** - E-dernekler yazılımının devreye girmesinden itibaren iki yıl içerisinde merkez ve taşradaki mevcut arşivler, adı geçen yazılım formatında elektronik ortama aktarılır ve dijital arşivler oluşturulur.

### **Yürürlük**

**Madde 10 5-** Bu Yönetmeliğin; 96 ncı maddesi 1.1.2006 tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

### **Yürütme**

**Madde 106** - Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

**İçişleri Bakanlığında**  
**28 Mayıs 2005 tarih ve 25828 sayılı Resmi Gazete**  
**Dernekler Tarafından Bastırılacak**  
**Alındı, Ayni Yardım Teslim ve Ayni Bağış Alındı Belgeleri**  
**ile**  
**Gider Makbuzları Hakkında Tebliğ**  
**(Tebliğ No: 2005/1)**

**Amaç**

**Madde 1** - Bu Tebliğin amacı, dernekler tarafından bastırılacak Alındı Belgeleri, Gider Makbuzları, Ayni Yardım Teslim Belgeleri ve Ayni Bağış Alındı Belgelerinin seri ve sıra numaralarının belirlenmesi ile bu belgeleri basan basımevlerinin yükümlülüklerini belirlemektir.

**Kapsam**

**Madde 2** - Bu Tebliğ; 31.3.2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dernekler Yönetmeliği ekinde örneği gösterilen Alındı Belgeleri, Gider Makbuzları, Ayni Yardım Teslim Belgeleri ve Ayni Bağış Alındı Belgelerini bastıran dernekleri ve bu belgeleri basan basımevlerini kapsamaktadır.

**Hukuki Dayanak**

**Madde 3** - Bu Tebliğ, 31.3.2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dernekler Yönetmeliği'nin 102 nci maddesine göre hazırlanmıştır.

**Tanımlar**

**Madde 4** - Bu Tebliğde geçen;

- a) Yönetmelik: 31.3.2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dernekler Yönetmeliğini,
- b) Dernek: 5253 sayılı Dernekler Kanunu ile 4721 sayılı Türk Medeni Kanununa göre kurulan dernekleri,
- c) Alındı ve teslim belgesi: Dernekler tarafından bastırılan ve Yönetmelik ekinde örneği gösterilen Alındı Belgeleri, Gider Makbuzları, Ayni Yardım Teslim Belgeleri ve Ayni Bağış Alındı Belgelerini ifade eder.

**Alındı ve teslim belgelerine seri ve sıra numarası verilmesi**

**Madde 5** - Alındı ve teslim belgelerine; **Ç, Ğ, İ, Ö, Ş** ve **Ü** harfleri **kullanılmamak** şartıyla ve bu belgelerin her birine ayrı ayrı **A** harfinden başlayarak **Z** harfi dahil olmak üzere alfabetik sıraya uygun seri numarası verilir.

Alındı ve teslim belgelerinin her serisine **0000001**' den başlayarak **1000000**'e kadar (1000000 dahil) sıra numarası verilir.

**Z** serisinin de bastırılmasından sonra, **A** serisinden başlanmak üzere belirtilen usule uygun olarak seri ve sıra numaraları yeniden verilir.

**Alındı ve teslim belgelerinin bastırılması**

**Madde 6** - Bastırılacak alındı ve teslim belgelerinin seri ve sıra numarası ile adetleri, **A** serisi ve **0000001** sıra numarasından başlamak üzere derneğin yönetim kurulu kararı ile belirlenir.

Alındı ve teslim belgelerinin her birinin seri ve sıra numaralarının birbirini takip etmesi zorunludur.

Alındı ve teslim belgelerinin bastırılması dernek yönetim kurulu başkanı veya sayman üyesi tarafından yazılı olarak ilgili basımevinden istenir.

Bu yazıda konu ile ilgili yönetim kurulu kararının tarih ve sayısı, bastırılmak istenilen belgelerin seri ve sıra numaraları ile cilt adetleri belirtilir.

### **Basımevlerinin yükümlülükleri**

**Madde 7** - Basımevleri, Yönetmelik ve bu Tebliğde belirtilen usullerin dışında derneklerin alındı ve teslim belgelerini basamazlar. Alındı ve teslim belgelerinde, bu belgeleri basan basımevinin adı veya unvanı, adresi, telefon numarası, bağlı bulunduğu vergi dairesinin adı ve vergi sicil numarası ile basım yılı belirtilir. Basımevleri, bastıkları alındı ve teslim belgelerinin seri ve sıra numaraları ile cilt adetlerini, on beş gün içinde derneğin yerleşim yerinin bulunduğu mülki idare amirliğine bir örneği ile birlikte bildirmek zorundadırlar.

### **Form veya sürekli form şeklinde bastırılacak belgeler**

**Madde 8** - Yönetmeliğin 38 ve 42 nci maddelerinde belirtilen Gider Makbuzu ve Alındı Belgelerinin elektronik sistemler ve yazı makineleri aracılığıyla yazdırılacak form veya sürekli form şeklinde bastırılması durumunda, kağıt standartlarına uyum sağlanması amacıyla Yönetmelikte belirtilen ebatlara yakın olmak üzere aşağı veya yukarı ölçüler kullanılabilir.

### **Uygulanacak hükümler**

**Madde 9** - Bu Tebliğ; derneklerin şubeleri, derneklerin oluşturdukları federasyon ve federasyonların oluşturdukları konfederasyonlar, merkezleri yurt dışında bulunan dernekler ile dernek ve vakıf dışındaki kar amacı gütmeyen kuruluşların Türkiye'deki şubeleri hakkında da uygulanır.

### **Yürürlük**

**Madde 10** - Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

### **Yürütme**

**Madde 11** - Bu Tebliğ hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

**İçişleri Bakanlığında:**  
**DERNEKLER TARAFINDAN TUTULAN**  
**ÜYE KAYIT DEFTERİNDE BULUNMASI GEREKEN BİLGİLER**  
**İLE BU DEFTERİN ŞEKLİ HAKKINDA TEBLİĞ**

**(Tebliğ No: 200611)**

**Yayımlandığı R.G.: 17.2.2006 - 26083**

**Amaç**

**Madde 1-** Bu Tebliğin amacı, dernekler tarafından tutulması zorunlu olan **Üye Kayıt Defterine yazılması gereken bilgileri ve bu defterin şeklini belirlemektir.**

**Kapsam**

**Madde 2-** Bu Tebliğ; 5253 sayılı Dernekler Kanununun 11'inci maddesi ile 31.3.2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren dernekler Yönetmeliğinin 32'nci maddesi gereğince Üye Kayıt Defterini tutmakla yükümlü olan dernekleri kapsamaktadır.

**Hukuki Dayanak**

**Madde 3-** Bu Tebliğ, 31.3.2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dernekler Yönetmeliği'nin 102'nci maddesine göre hazırlanmıştır.

**Tanımlar**

**Madde 4-** Bu Tebliğde geçen;

- a) **Yönetmelik:** 31.3.2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dernekler Yönetmeliğini,
- b) **Dernek:** **5253** sayılı Dernekler Kanunu ve **4721** sayılı Türk Medeni Kanununa göre kurulan dernekleri,
- c) **Defter:** Dernekler Yönetmeliğinin 32'nci maddesinin (a) bendinin ( )'nci alt bendi gereğince dernekler tarafından tutulan Üye Kayıt Defterini,
- d) **Yerleşim yeri:** Bu Tebliğ ve Dernekler Yönetmeliği ile bu Yönetmeliğin ekinde yer alan "yerleşim yeri" ibareleri ikametgah adresini ifade eder.

**Defterde bulunması zorunlu bilgiler**

**Madde 5-** Yazılı olarak yapılan üyelik başvurusu

üzerine, demek yönetim kurulunca başvurusu kabul edilen gerçek kişi üyenin; adı soyadı, T.C. kimlik numarası, tabiyeti, anne adı, cinsiyeti, üyeliğe giriş ve üyelikten çıkış tarihlerinin deftere yazılması zorunludur. Ayrıca, mesleği, yerleşim yeri ve e-mail adresi de deftere yazılabilir. Üyeler arasında yabancı kişilerin bulunması halinde T.C. kimlik numarası satırına, varsa kişinin tabiiyetinde bulunduğu ülkenin vatandaşlık numarası ve benzeri bilgiler yazılır.

Dernek üyeleri arasında tüzel kişi veya yabancı demek veya demek ve vakıf dışında kar amacı gütmeyen kuruluş bulunması halinde; tüzel kişinin üyeliğe giriş ve üyelikten çıkış tarihleri, defterin adı ve soyadı satırına tüzel kişinin unvanı, T.C. kimlik no satırına varsa vergi kimlik numarası, tabiiyeti satırına tüzel kişinin merkezinin bulunduğu ülkenin adı. mesleği satırına tüzel kişinin hukuki statüsü (demek, vakıf, kar amacı gütmeyen kuruluş, Limited /anonim şirket vb.) yazılır. Ayrıca, yerleşim yeri ve e-mail adresi de deftere yazılabilir.

**Defterin şekli ve doldurulması isteğe bağlı bilgiler**

**Madde 6-** Dernekler, bu defteri ekte gösterilen örneğe uygun olarak tutarlar. Ancak, demek üyelerinin ödedikleri aidat miktarlarının defterin ilgili bölümüne aylık veya yıllık olarak yazılması, açıklama bölümünün doldurulması ve üyelerin vesikalık fotoğraflarının bu deftere yapıştırılması zorunlu değildir. Varsa, üyeliğe giriş aidatları açıklama bölümüne yazılabilir.

Defter, ekte gösterilen örneğe uygun olmak şartıyla her bir üyeye karşılıklı iki sayfa ayrılarak üye aidatı tahsilâtı bölümü ikinci sayfada devam ettirilebilecek şekilde veya her bir üye için ekte gösterildiği gibi tek bir sayfa olmak üzere kullanılabilir.

#### **Diğer hükümler**

**Madde 7-** Dernekler, halen kullanmakta oldukları defterlerini, kullanılan defter bitinceye kadar kullanabilirler. Ancak, bu Tebliğ gereğince kaydı zorunlu olan bilgilerin defterin uygun satır veya sütunlarına yazılması şarttır.

Ekte gösterilen örneğe uygun olmayan defterler, dernekler birimleri ve noterler tarafından onaylanmaz. Uygulanacak hükümler

**Madde 8-** Bu Tebliğ; derneklerin şubeleri, derneklerin oluşturdukları federasyon ve federasyonların oluşturdukları konfederasyonlar, merkezleri yurt dışında bulunan dernekler ile dernek ve vakıf dışındaki kar amacı gütmeyen kuruluşların Türkiye'deki şubeleri hakkında da uygulanır.

#### **Yürürlük**

**Madde 9-** Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

#### **Yürütme**

**Madde 10-** Bu Tebliğ hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

# MAL BİLDİRİMİNDE BULUNULMASI, RÜŞVET VE YOLSUZLUKLARLA MÜCADELE KANUNU

Kanun Numarası : 3628

Kabul Tarihi : 19.4.1990

Yayımlandığı R.Gazete : Tarihi: 4.5.1990 Sayı: 20508

Yayımlandığı Düstur : Tertip: 5 Cilt:29 Sayfa:95

## BİRİNCİ BÖLÜM

### Genel Hükümler

#### Amaç

**Madde 1** - Bu Kanunun amacı, rüşvet ve yolsuzluklarla mücadele cümlesinden olarak; bu Kanunda sayılanların mal bildiriminde bulunmalarını, bildirimlerin yenilenmesini, mal edilmelerin denetimiyle, haksız mal edinme veya gerçeğe aykırı bildirimde bulunma halinde uygulanacak hükümleri, bu Kanunda belirlenen suçlarla bazı suçlardan dolayı kamu görevlileri ve suç ortakları hakkında takip ve muhakeme usulünü düzenlemektir.

#### Mal bildiriminde bulunacaklar

**Madde 2 - a)** Her tür seçimle iş başına gelen kamu görevlileri ve dışardan atanan Bakanlar Kurulu üyeleri, (Muhtarlar ve ihtiyar heyeti üyeleri hariç) b) Noterler, c) Türk Hava Kurumunun genel yönetim ve merkez denetleme kurulu üyeleri ile genel merkez teşkilatında ve Türk Kuşu Genel Müdürlüğünde, Türkiye Kızılay Derneğinin merkez kurullarında ve Genel Müdürlük teşkilatında görev alanlar ve bunların şube başkanları, d) Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluş veya alt kuruluşlarda, kamu iktisadi teşebbüsleri (İktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları) ile bunlara bağlı müessese, bağlı ortaklık ve işletmelerde, özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan ve kamu hizmeti gören kurum ve kuruluşlar ile bunların alt kuruluşlarında veya komisyonlarında aylık, ücret ve ödenek almak suretiyle kamu hizmeti gören memurları, işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri ile yönetim ve denetim kurulu üyeleri,

e) (Mülga:24/6/1995 - KHK -557/21 md.)

f) Siyasi parti genel başkanları, vakıfların idare organlarında görev alanlar, kooperatiflerin ve birliklerinin başkanları, yönetim kurulun üyeleri ve genel müdürleri, yeminli mali müşavirler, **kamu yararına sayılan dernek yönetici ve deneticileri,**

g) Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları,

Mal bildiriminde bulunmak zorundadırlar.

Özel Kanunlarına göre mal bildiriminde bulunmak zorunda olanlar da bu Kanun hükümlerine tabidir.

#### Hediye

**Madde 3** - Yukarıdaki maddede sayılan kamu görevlileri, milletlerarası protokol, mücadele veya nezaket kaideleri uyarınca veya diğer herhangi bir sebeple,yabancı devletlerden, milletlerarası kuruluşlardan, sair milletlerarası hukuk tüzelkişiliklerinden, Türk uyruğunda olmayan herhangi bir özel veya tüzelkişi veya kuruluştan; aldıkları tarihteki değeri on aylık net asgari ücret toplamını aşan hediye veya hibe niteliğindeki eşyayı aldıkları tarihten itibaren bir ay içinde kendi kurumlarına teslim etmek zorundadırlar. Ancak, yabancı

devlet adamları ve milletlerarası kuruluş temsilcileri tarafından verilen imzalı hatıra fotoğraflarının çerçeveleri bu madde hükümlerine dahil değildir.

Hediyelerin bedellerinin tespiti çıkarılacak yönetmeliğe göre Maliye ve Gümrük Bakanlığınca yapılır.

#### **Haksız mal edinme**

**Madde 4** - Kanuna veya genel ahlaka uygun olarak sağlandığı ispat edilmeyen mallar veya ilgilinin sosyal yaşantısı bakımından geliriyle uygun olduğu kabul edilemeyecek harcamalar şeklinde ortaya çıkan artışlar, bu Kanunun uygulanmasında haksız mal edinme sayılır.

### **İKİNCİ BÖLÜM**

#### **Mal Bildirimleri**

##### **Bildirimlerin konusu**

**Madde 5** - Bu Kanun kapsamına giren görevlilerin kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait bulunan taşınmaz malları ile görevliye yapılan aylık net ödemenin, ödeme yapılmayan görevlilerin ise, 1 inci derece Devlet Memurlarına yapılan aylık net ödemenin beş katından fazla tutarındaki her biri için ayrı olmak üzere, para, hisse senetleri ve tahviller ile altın, mücevher ve diğer taşınır malları, hakları, alacakları ve gelirleriyle bunların kaynakları, borçları ve sebepleri mal bildiriminin konusunu teşkil eder.

##### **Bildirim zamanı**

**Madde 6** - Mal Bildirimlerinin;

- Bu Kanun kapsamındaki göreve atanmada, göreve giriş için gerekli belgelerle,
- Bakanlar Kurulu üyeliğine atanmalarda, atamayı izleyen bir ay içinde,
- Seçimle gelinen görevlerde seçimin kesinleşmesi tarihini izleyen iki ay içinde,**
- Mal varlığında önemli bir değişiklik olduğunda bir ay içinde,**
- Yönetim ve denetim kurulu üyelikleri ile komisyon üyeliklerine seçim ve atamalarda göreve başlama tarihini izleyen bir ay içinde,
- Görevin sona ermesi halinde, ayrılma tarihini izleyen bir ay içinde,
- Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri faaliyete geçme tarihini, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları bu işe veya görevlerine başlama tarihini izleyen bir ay içinde,

Verilmesi zorunludur.

(a) Bendinde yazılı bildirim verilmedikçe göreve atama yapılamaz.

##### **Bildirim yenilenmesi**

**Madde 7** - Bu Kanun kapsamındaki görevlere devam edenler, sonu (0) ve (5) ile biten yılların en geç şubat ayı sonuna kadar bildirimlerini yenilerler.Yeni bildirimler yetkili merci tarafından daha önceki bildirimler ile karşılaştırılırlar.

##### **Bildirimlerin verileceği merciler**

**Madde 8** - Bildirimlerin verileceği merciler şunlardır:

- Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Bakanlar Kurulu Üyeleri için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı,
- Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personel için özlük işleriyle ilgili sicil ve belge raporlarının bulunduğu makam veya merci,
- Kurum, teşebbüs, teşekkül ve kuruluşların Genel Müdürleri, yönetim ve denetim kurulu için **ilgili Bakanlık,**
- Yüksek mahkemelerin daire başkan ve üyeleri için mahkemenin başkanı,
- Noterler için Adalet Bakanlığı,
- Diğer kurum ve kuruluşların memur ve hizmetlileri için atamaya yetkili makam veya merci,



- g) Türk Hava Kurumu ile Türkiye Kızılay Derneğinde görev alanlar için kurum ve dernek genel başkanlığı,
- h) **(Mülga: 24.6.1995 - KHK - 557/21 md.)**
- i) Görevlerinden ayrılanlar için bu görevlerinde iken bildirimlerinin vermeleri gereken makam veya merci,
- j) Siyasi parti genel başkanları için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı,
- k) Kooperatifler ve birliklerin başkanları, yönetim kurulu üyeleri ve genel müdürleri için kooperatiflerin ve birliklerin denetimlerinin yapıldığı kuruluşlar,
- l) Yeminli mali müşavirler için Maliye ve Gümrük Bakanlığı,
- m) Türk Hava Kurumunun, Türkiye Kızılay Derneğinin ve Kamu yararına sayılan derneklerin genel yönetim ve merkez denetleme kurulu üyeleri için İçişleri Bakanlığı, bunların şube başkanları için buldukları İl Valilikleri,
- n) İl Genel Meclisi Üyeleri için Valiler, Belediye Meclis Üyeleri için Belediye Başkanları, Belediye Başkanları için İçişleri Bakanlığı,
- o) Mal bildirimini verecek son merciler için, kendi kuruluşlarının özlük işleri ile ilgili makam veya merci,
- p) Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları buldukları yer en büyük mülki amirliği,
- r) Vakıfların idare organlarında görev alanlar için Vakıflar Genel Müdürlüğü,
- Görevleri sebebiyle birden fazla mal bildiriminde bulunması gerekenler asli görevlerinden dolayı bir tek mal bildiriminde bulunurlar.

#### **Bildirimlerin gizliliği**

**Madde 9** - Mal bildirimleri, özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla bildirimde bulunanın özel dosyasında saklanır. Bildirimlerin içeriği hakkında, 20 nci madde hükmü dışında hiçbir şekilde açıklama yapılamaz ve bilgi verilemez. Ayrıca mal bildirimlerindeki bilgiler ve kayıtlar esas alınarak içeriği hakkında yayında bulunulamaz.

**(Ek fıkra: 25.5.2004 t, 5176 sk.)** Ancak, Kamu Görevlileri Etik Kurulu mal bildirimlerini gerektiğinde inceleme yetkisine sahiptir. Mal bildirimlerindeki bilgilerin doğruluğunun kontrolü amacıyla ilgili kişi ve kuruluşlar (bankalar ve özel finans kurumları dahil) talep edilen bilgileri en geç otuz gün içinde Kurula vermekle yükümlüdürler.

### **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

#### **Ceza Hükümleri**

**Madde 10** - 6 ncı maddede belirtilen sürelerde mal bildiriminde bulunmayana bildirimlerin verileceği mercilerce ihtarda bulunulur. İhtarın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde mazeretsiz olarak bildirimde bulunmayana üç aya kadar hapis cezası verilir.

Soruşturma ile ilgili olarak verilen süre zarfında mal bildiriminde bulunmayana üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.

#### **Gerçeğe aykırı açıklama**

**Madde 11** - Mal bildiriminin muhtevası hakkında 9 uncu maddeye aykırı davranan üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu fiilin basın yoluyla işlenmesi halinde verilecek ceza yarı oranında artırılır.

#### **Gerçeğe aykırı bildirimde bulunma**

**Madde 12** - Kanunen daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde gerçeğe aykırı bildirimde bulunana altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

#### **Haksız mal edinme, mal kaçırma veya gizleme**

**Madde 13** - Kanunun daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde haksız mal edinene üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beş milyon liradan on milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Haksız edinilen malı kaçıran veya gizleyene de aynı ceza verilir.

#### **Zoralm**

**Madde 14** - Haksız edinilmiş olan malların zoralmına hükmolunur. Bu malların elde edilememesi veya bir malın tümünün haksız mal edinme konusu teşkil etmemesi sebepleri ile zoralmın mümkün olmadığı hallerde haksız edinilen değere eşit bedelinin hazineye ödenmesine karar verilir. Bu bedel, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Hükümlerine göre tahsil olunur.

#### **Kamu hizmetlerinden yasaklanma**

**Madde 15** - Bu Kanunun 11 ve 12 nci maddeler hükümleri ile cezalandırılanlara ceza süresi kadar; 13 üncü madde hükmüne göre cezalandırılanlara müebbeten kamu hizmetlerinden yasaklanma cezası hükmolunur.

#### **Tecil, paraya çevirme ve ön ödeme yasağı**

**Madde 16** - Bu bölümde yazılı olan cezalar 10 uncu maddenin birinci fıkrası hariç tesil edilemez, şahsi hürriyeti bağlayıcı olanlar para veya tedbire çevrilemez, faileri hakkında Türk Ceza Kanununun 119 uncu maddesi hükümleri uygulanamaz.

### **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

#### **Bu Kanunda Yazılı Suçlar ile**

#### **Bazı Suçlardan Dolayı Soruşturma Usulü**

##### **Soruşturma**

Madde 17 - Bu Kanunda yazılı suçlarla, irtikap, rüşvet, ihtilas ve zimmete para geçirme, görev sırasında veya görevinden dolayı kaçakçılık, resmi ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarının açıklanması veya açıklanmasına sebebiyet verme suçlarından veya bu suçlara iştirak etmekten sanık olanlar hakkında Memurun Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat Hükümleri uygulanmaz.

Yukarıdaki fıkra hükmü müsteşarlar, valiler ve kaymakamlar hakkında uygulanamaz.

Görevleri veya sıfatları sebebi ile özel soruşturma ve kovuşturma usulüne tabi olan sanıklarla ilgili kanun hükümleri saklıdır.

##### **Suçun ihbarı**

**Madde 18** - Yukarıdaki maddede yazılı suçlara ilişkin ihbarlar doğrudan Cumhuriyet Başsavcılıklarına yapılır. İhbar üzerine derhal bir ihbar tutanağı düzenlenir ve bir örneği muhbire verilir. Acele ve gecikmesinde sakınca umulan hallerde tutanak düzenlenmesi sonraya bırakılabilir. Muhbirlerin kimlikleri, rızaları olmadıkça açıklanmaz. İhbar asılsız çıktığında aleyhine takibat yapılanın istemi üzerine muhbirin kimliği açıklanır.

Bu suçlardan dolayı müfettiş ve muhakkikler de soruşturma neticesinde delil veya emare elde ettikleri takdirde, işi yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığına ihbar ve evrakı tevdi ederler. Cumhuriyet Başsavcılığı müfettiş ve muhakkikler tarafından kendisine tevdiine lüzum görülmediği halde dahi evrakın taalluk ettiği iş hakkında soruşturma yapmak üzere gerekçe göstererek evrakı ait olduğu merciden isteyebilir.

17 nci maddede yazılı suçlardan dolayı delil veya emare elde eden müfettiş ve muhakkikler durumu yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığına ihbar ve evrakı tevdi etmedikleri takdirde bunlar hakkında da yapılacak takibattan dolayı Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat Hükümleri uygulanmaz.

İhbar konusu münnet suç hakkında dava açılıncaya kadar bilgi vermek ve yayın yapmak yasaktır.

##### **Soruşturma usulü**

**Madde 19** - Cumhuriyet Savcısı 17 nci maddede yazılı suçların işlendiğini öğrendiğinde sanıklar hakkında doğrudan doğruya ve bizzat soruşturmaya başlamakla beraber durumu atamaya yetkili amirine veya 8 inci maddede sayılan mercilere bildirir.

Cumhuriyet Savcısı soruşturmaya başladığında ihbarı doğrulayan emareler bulunduğu takdirde sanıktan, haksız edinilen malın kaçırıldığı yolunda delil ve emare elde edildiği takdirde sanığın ikinci dereceye kadar kan ve sıhri hısımları ile gelini ve damadından mal bildiriminde bulunmalarını ister. Bu istemin sanığa ve diğer ilgililere ulaştığı tarihten itibaren yedi gün içinde Cumhuriyet Savcısına mal bildirimini verilmesi zorunludur. Soruşturmanın müfettiş veya muhakkik tarafından yapılması halinde müfettiş veya muhakkik de sanıktan ve yukarıda sayılan ilgililerden mal bildirimini isteminde bulunurlar. Bu istemin sanık ve ilgililere ulaştığı tarihten itibaren yedi gün içinde müfettiş veya muhakkik mal bildirimini verilmesi keza zorunludur.

Cumhuriyet Savcısı, kamu davası açılmadan önce haksız edinildiği yolunda delil veya emare elde edilen para veya mal ile ilgili tedbirin alınmasını görevli mahkemeden veya para veya malın bulunduğu yer hukuk mahkemesinden isteyebilir

### **Bilgi verme zorunluluğu**

**Madde 20** - Özel Kanunlarında aksine bir hüküm mevcut olsa bile ilgili kişiler özel veya kamu kuruluşları bu Kanuna göre soruşturma ve kovuşturmaya yetkili kişi ve mercilerce istenen bilgileri eksiksiz vermek zorundadır. Aksine davranan kişiler hakkında üç aydan altı aya kadar hapis cezası verilir.

### **Asker kişilerin soruşturması**

**Madde 21** - Bu Kanunda yazılı suçların asker kişiler tarafından işlenmesi halinde soruşturmaları askeri savcılar tarafından bu Kanun hükümlerine göre yürütülür.

## **KANUNLAR, TEMMUZ 1990 (Ek - 6) BEŞİNCİ BÖLÜM Çeşitli Hükümler**

### **Yönetmelik**

**Madde 22** - Mal bildirimini şekli, düzenleniş biçimi, sayısı, neleri kapsayacağı ve merciine nasıl ulaştırılacağı hususları ile Kanunun uygulanması bakımından gerekli görülecek diğer konular, Kanunun yayımını izleyen altı ay içinde Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir ve bu yönetmelik Resmi Gazete`de yayımlanır.

### **Kaldırılan hükümler**

**Madde 23** - 9 Ağustos 1983 tarih ve 2871 sayılı Kamu Görevlileri ile ilgili Mal Bildirimi Kanunu ile bu Kanunun yürürlükten kaldırdığı Kanunlar ve 15.5.1930 tarih ve 1609 sayılı Bazı Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usulüne Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

**Geçici Madde 1** - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden bir ay içinde 2 nci maddede sayılanlar mal bildiriminde bulunurlar.

Mal bildiriminde bulunmayan veya gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar hakkında üçüncü bölümdeki ceza hükümleri uygulanır.

**Geçici Madde 2** - Bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılanlardan 22 nci maddeye müsteniden çıkartılacak yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihe kadar 9 Ağustos 1983 tarih ve 2871 sayılı Kanuna göre hazırlanan beyannamenin alınmasına devam olunur.

**Geçici Madde 3** - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunla kapsama yeni alınan suçlardan dolayı, Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat Hükümlerine göre,kesinleşmiş lüzumu muhakeme veya meni muhakeme kararları hariç, yapılan tahkikat evrakı derhal ilgili Cumhuriyet

Başsavcılıklarına gereği için

## **Yürürlük**

**Madde 24** - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

## **Yürütme**

**Madde 25** - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığında

# GENÇLİK VE SPOR YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete Tarihi: 08.07.2005

Resmi Gazete Sayısı: 25869

BİRİNCİ KISIM: Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM:

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

## Amaç

**Madde 1** - Bu Yönetmeliğin amacı; gençlik kulübü, spor kulübü, gençlik ve spor kulübü adını alan derneklerin organlarının teşkili, görev ve yetkileri, denetimleri, yapılacak yardımların şekil ve şartları, üst kuruluş oluşturmaları, gençlik ve spor faaliyetlerini yürüteceklerin nitelikleri ile kulüplerin kayıt ve tesciline ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

## Kapsam

**Madde 2** - Bu Yönetmelik; gençlik faaliyeti, spor faaliyeti veya her iki faaliyeti birlikte yürütmek amacıyla kurulan ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne kayıt ve tescillerini yaptırarak kulüp adını alan dernekleri kapsar.

## Dayanak

**Madde 3** - Bu Yönetmelik, 4.11.2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun 14 üncü maddesi ile 21.5.1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 20 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

## Tanımlar

**Madde 4** - Bu Yönetmelikte geçen;

Kanun: 5253 sayılı Dernekler Kanununu,

Bakanlık: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bağlı bulunduğu Bakanlık,

Teşkilat: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra teşkilatını,

Genel Müdürlük: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünü,

**Genel Müdür:** Gençlik ve Spor Genel Müdürünü,

**Mülki idare amirliği:** (Ek tanım: 19.01.2006-26054 S.R.G. Yön/1.mad) Dernek merkezinin bulunduğu yerin valilik veya kaymakamlığını,

**Mülki idare amiri:** (Ek tanım: 19.01.2006-26054 S.R.G. Yön/1.mad) Dernek merkezinin bulunduğu yerin vali veya kaymakamını,

**İl başkanlığı:** Gençlik ve spor il başkanlığını,

**İl başkanı:** Gençlik ve spor il başkanını,

**İl müdürlüğü:** Gençlik ve spor il müdürlüğünü,

**İl müdürü:** (Ek tanım: 19.01.2006-26054 S.R.G. Yön/1.mad) Gençlik ve spor il müdürünü,

**İlçe müdürlüğü:** Gençlik ve spor ilçe müdürlüğünü,

**Üst kuruluş:** Kulüplerin oluşturduğu tüzel kişiliği bulunan federasyonları veya federasyonların oluşturduğu konfederasyonları,

**Şube:** Kulüp faaliyetlerinin yürütülebilmesi için bir kulübe bağlı olarak açılan, tüzel kişiliği olmayan ve bünyesinde organları bulunan alt birimi,

**Kulüp:** Gençlik faaliyeti, spor faaliyeti veya gençlik ve spor faaliyetinde bulunmak amacıyla kurularak Genel Müdürlüğe kayıt ve tescillerini yaptıran dernekleri,

**Spor kulübü:** Spor faaliyetlerinde bulunmak amacıyla kurularak Genel Müdürlüğe kayıt ve tescilini yaptıran dernekleri,

**Gençlik kulübü:** Gençlik faaliyetlerinde bulunmak amacıyla kurularak Genel Müdürlüğe kayıt ve tescilini yaptıran dernekleri,

**Gençlik ve spor kulübü:** Gençlik ve spor faaliyetlerinde bulunmak amacıyla kurularak Genel Müdürlüğe faaliyetleri yönünden ayrı ayrı kayıt ve tescillerini yaptıran dernekleri,

**Gençlik faaliyeti:** Gençlerin boş zamanlarını ilgi ve yetenekleri doğrultusunda değerlendirmelerini sağlayan eğitsel, sanatsal, kültürel ve bilimsel çalışmaları,

**Spor faaliyeti:** Spor yarışmaları ile sportif eğitim çalışmalarını, ifade eder.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Genel Esaslar

#### Kulüplerin statüsü ve türleri

**Madde 5** - Derneklerden başvurmaları halinde; spor faaliyetine yönelik olanlar spor kulübü, boş zamanları değerlendirme faaliyetine yönelik olanlar gençlik kulübü ve her iki faaliyeti birlikte amaçlayanlar gençlik ve spor kulübü statüsünü kazanırlar.

Kulüpler; 4.11.2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu ile 31.3.2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Dernekler Yönetmeliğinde belirtilen gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulabilir.

#### Kulüp organları

**Madde 6** - Teşkilata kayıt ve tescili yapılan her kulübün aşağıda belirtilen organları oluşturması zorunludur:

a) Genel kurul,

b) Yönetim Kurulu,

c) Denetim Kurulu.

Kulüpler zorunlu organlar dışında başka organlar da oluşturabilir. Ancak, zorunlu organların görev, yetki ve sorumlulukları bu organlara devredilemez.

#### Genel kurulun oluşumu ve toplanması

**Madde 7** - Genel kurul, kulübün en yetkili karar organıdır. Genel kurulun kaç üyeden oluşacağı ve üyelerin belirlenme yöntemleri tüzüklerinde yer alır. Kulübe kayıtlı üyelerin dışında, genel kurula üye seçilen Genel kurul, tüzükte belirtilen zamanda yönetim kurulunun çağrısı üzerine toplanır. Olağan genel kurul toplantılarının en geç üç yılda bir yapılması zorunludur.

Genel kurul, yönetim veya denetim kurulunun gerekli gördüğü hallerde veya kulüp üyelerinden beşte birinin yazılı başvurusu üzerine, yönetim kurulunca olağanüstü toplantıya çağrılır. Yönetim kurulu, genel kurul toplantıya çağırılmazsa üyelerden birinin başvurusu üzerine sulh hukuk hâkimi, üç üyeyi genel kurul toplantıya çağırarak görevlendirir.

22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 76 ncı maddesine dayanılarak bütün üyelerin bir araya gelmeksizin yazılı katılımıyla alınan kararlar ile kulüp üyelerinin tamamının 4.11.2004 tarihli ve 5253 sayılı Kanunda yazılı çağrı usulüne uymaksızın bir araya gelerek aldığı kararlar geçerlidir. Bu şekilde karar alınması, olağan toplantı yerine geçmez.

#### Toplantıya çağrı usulü

**Madde 8** - Yönetim kurulu, kulüp tüzüğüne göre genel kurula katılma hakkı bulunan üyelerin listesini düzenler. Üyeler; **en az on beş gün önceden** günü, saati, yeri ve gündemi günlük bir gazetede ilan edilmek veya yazılı ya da elektronik posta ile bildirilmek suretiyle toplantıya çağrılır. Bu çağrıda; çoğunluk

sağlanamaması sebebiyle toplantı yapılmaz ise, ikinci toplantının hangi gün yapılacağı da belirtilir. İlk toplantı günü ile ikinci toplantı arasında bırakılacak zaman bir haftadan az, altmış günden çok olamaz.

Toplantı çoğunluk sağlanamamasının dışında başka bir sebeple ertelenirse, bu durum sebepleri de belirtilmek suretiyle ilk toplantı için yapılan çağrı usulüne uygun olarak üyelere duyurulur. İkinci toplantının, ertelenme tarihinden itibaren en geç altı ay içinde yapılması zorunludur.

Genel kurul toplantısı bir defadan fazla geri bırakılamaz.

#### **Toplantı yeri ve yeter sayısı**

**Madde 9** - Genel kurul toplantıları, tüzükte aksine hüküm bulunmadıkça, kulüp merkezinin bulunduğu il veya ilçede yapılır.

Genel kurul; katılma hakkı bulunan üyelerin salt çoğunluğunun, tüzük değişikliği ve kulübün feshi hallerinde üçte ikisinin katılımıyla toplanır. Çoğunluğun sağlanamaması sebebiyle toplantının ertelenmesi durumunda ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak, bu toplantıya katılan üye sayısı, yönetim ve denetim kurulları asil üye tam sayısının iki katından az olamaz.

#### **Toplantı usulü**

**Madde 10** - Genel kurul toplantısının açılışından sonra, toplantıyı yönetmek üzere bir başkan, yeteri kadar başkan vekili ile yazman seçilir.

Genel kurul toplantısında yalnız gündemde yer alan maddeler görüşülür. Ancak, toplantıda hazır bulunan üyelerin en az onda biri tarafından görüşülmesi yazılı olarak istenen konuların gündeme alınması zorunludur.

#### **Genel kurulun görev ve yetkileri**

**Madde 11** - Genel kurul aşağıdaki konularda görevli ve yetkilidir:

- a) Kulüp organlarını seçmek.
- b) Kulüp tüzüğünü değiştirmek.
- c) Yönetim ve denetim kurulları raporlarını görüşmek, yönetim kurulunu ibra etmek.
- d) Yönetim kurulunca hazırlanan bütçeyi görüşerek aynen veya değiştirerek kabul etmek.
- e) Kulüp için gerekli taşınmaz malların satın alınması veya mevcut taşınmaz malların satılması konusunda yönetim kuruluna yetki vermek.
- f) Kulübün federasyona katılması veya ayrılması konusunda karar vermek.
- g) Kulübün uluslararası faaliyette ve işbirliğinde bulunması, yurt dışında temsilcilik veya şube açması, yurt dışında açılmış kuruluşlara üye olarak katılması ve ayrılması konusunda karar vermek.
- h) Kulübü feshetmek.
- i) Üyeliğe kabul ve üyelikten çıkarma hakkında son kararı vermek.
- j) Kulübün diğer organlarını denetlemek ve onları haklı sebeplerle görevden almak.
- k) Şube açılmasına karar vermek.
- l) Mevzuatta ve kulüp tüzüğünde belirtilen diğer görevleri yapmak.

Genel kurul kararları, toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu ile alınır. Ancak, tüzük değişikliği ve derneğin feshi kararları için toplantıya katılan üyelerin üçte iki çoğunluğu aranır.

#### **Yönetim kurulunun oluşumu, görev ve yetkileri**

**Madde 12** - Yönetim kurulu; beş asil ve beş yedek üyeden az olmamak üzere kulüp tüzüğünde belirtilen sayıda oluşur.

Yönetim kurulu üye sayısı boşalmalar sebebiyle üye tam sayısının yarısının altına düşerse; genel kurul, kalan yönetim kurulu üyeleri veya denetim kurulu tarafından bir ay içinde toplantıya çağrılır. Çağrı yapılmazsa üyelerden birinin istemi üzerine sulh hukuk hâkimi, üç üyeyi genel kurulu toplantıya çağırarak görevlendirir.

Yönetim kurulu aşağıdaki konularda görevli ve yetkilidir:

- a) Kulübü temsil etmek veya bu görevi üyelere birine veya bir üçüncü kişiye vermek.
- b) Şube kurucularına yetki vermek.
- c) Kulübün gelir ve gider hesaplarına dair işlemleri yapmak ve gelecek döneme ait bütçeyi hazırlayarak genel kurula sunmak.
- d) Üyelik başvurularını karara bağlamak.
- e) Kulüp yürütme birimini görevlendirmek.
- f) Mevzuatta ve kulüp tüzüğünde yer alan ve genel kurulca verilen diğer işleri yapmak.

#### **Yönetim kurulunda görev alamayacaklar**

**Madde 13** - Genel Müdürlük Merkez Ceza Kurulu, Genel Müdürlük Ceza Kurulu, il ceza kurulları ve Tahkim Kurulu ile özerk federasyonların ceza veya disiplin kurulları üyeleri, kulüplerin yönetim kurullarında görev alamazlar. Bu görevlere seçilenler kulüplerindeki görevlerinden ayrılırlar.

#### **Denetim kurulunun oluşumu, görev ve yetkileri**

**Madde 14** - Denetim kurulu üç asil ve üç yedek üyeden az olmamak üzere kulüp tüzüğünde belirtilen sayıda oluşur.

Denetim kurulu, denetleme görevini kulüp tüzüğünde belirtilen usul ve esaslara göre yaparak denetleme sonuçlarını bir raporla yönetim kuruluna ve genel kurula sunar.

Kulüplerde iç denetim esastır. Genel kurul, yönetim kurulu veya denetim kurulu tarafından iç denetim yapılabileceği gibi bağımsız denetim kuruluşlarına da denetim yaptırılabilir. Genel kurul, yönetim kurulu veya bağımsız denetim kuruluşlarınca denetim yapılmış olması denetim kurulunun yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

Denetim kurulu; kulübün, tüzüğünde gösterilen amaç ve amacın gerçekleştirilmesi için sürdürüleceği belirtilen çalışma konuları doğrultusunda faaliyet gösterip göstermediğini, defter, hesap ve kayıtların mevzuata ve kulüp tüzüğüne uygun olarak tutulup tutulmadığını kulüp tüzüğünde tespit edilen usul ve esaslara göre bir yılı geçmeyen aralıklarla denetler ve denetim sonuçlarını bir rapor halinde yönetim kuruluna ve genel kurula sunar.

Denetim kurulu üyelerinin talebi üzerine, her türlü bilgi, belge ve kayıtların kulüp yetkilileri tarafından gösterilmesi veya verilmesi, yönetim yerleri ile tesislerine girme isteğinin yerine getirilmesi zorunludur.

#### **Kulüp şubesi ve organları**

**Madde 15** - Kulüpler; tüzüklerinde yer alması ve genel kurul kararı ile kulüp merkezinin bulunduğu il dışında olmak üzere, birer şube açabilir. Kulüp yönetim kurulunca yetki verilen en az üç kişilik kurucular kurulu, şube açılacak yerin en büyük mülki amirliğine şube kuruluş bildirimini ve gerekli belgeleri verir. Şubeler, bu Yönetmelik hükümlerine göre faaliyetin yapılacağı yerdeki il müdürlüğüne kayıt ve tescil işlemlerini yaptırdıktan sonra kulüp adını alarak Teşkilat faaliyetlerine katılır.

Her şubede genel kurul, yönetim kurulu ve denetim kurulu veya denetçi bulunması zorunludur. Bu organların görev ve yetkileri ile şubelere ilişkin diğer hususlar hakkında 22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, 4.11.2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu ve 31.3.2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Dernekler Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Şube genel kurulları, olağan toplantılarını merkez genel kurul toplantısından en az iki ay önce bitirmek zorundadır.

#### **Kulüp organlarına seçilenlerin idareye bildirilmesi**

**Madde 16** - Kulüpler; genel kurul toplantısı sonucunda yönetim ve denetim kurulları ile diğer organlara seçilen asil ve yedek üyeleri ve tüzüklerinde yapılan değişiklikleri, genel kurul toplantı tarihinden itibaren,



genel kurul toplantıları dışında dernek organlarında veya yerleşim yerlerinde meydana gelen değişiklikleri de değişikliği izleyen tarihten itibaren, otuz gün içerisinde Dernekler Yönetmeliğindeki ilgili formu doldurarak bağlı buldukları il müdürlüklerine ve mülki idare amirliğine bildirmekle yükümlüdürler.

#### **Yürütme birimi**

**Madde 17** - Genel sekreter ve genel sekretere bağlı ücretli ve fahri görevlilerden oluşan yürütme birimi, yönetim kurulu tarafından alınan kararlar doğrultusunda kulüp hizmet ve faaliyetlerinin yürütülmesini sağlamakla görevlendirilirler. Bu kişilerde kulüp üyesi olma şartı aranmaz; hizmet konularında bilgi, deneyim ve uzmanlıklarının bulunmasına dikkat edilir.

#### **Yürütme birimi görevlileri**

**Madde 18** - Yürütme biriminde hizmetlerin gerektirdiği ve kulüp imkanlarının elverdiği oranda aşağıda belirtilen görevliler bulunur:

- a) Genel sekreter.
- b) Sayman.
- c) Doktor, sağlık personeli.
- d) Tesis yöneticisi, malzeme görevlisi.
- e) Spor direktörü.
- f) Genel kaptan.
- g) Kaptan.
- h) Teknik yönetici ve öğretici.
- i) Gençlik koordinatörü.
- j) Gençlik lideri, eğitmen.
- k) Yönetim Kurulunca istihdamı uygun görülen diğer personel.

#### **Yürütme biriminin görev ve yetkileri**

**Madde 19** - Yürütme biriminin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Genel sekreter; gençlik ve spor mevzuatı uyarınca ve yönetim kurulu kararları çerçevesinde, kulübün amaçladığı hizmet ve faaliyetler ile idari, mali ve teknik bütün hizmetlerin yürütülmesini sağlamakla görevli ve yetkili olup yönetim kuruluna karşı sorumludur. Başkan adına yazışma işlerini yürütür. Yönetim kurulu toplantılarına katılır, kurulun raportörlük ve sekretarya görevlerini yapar.

b) Sayman; kulübün hesap, gelir ve gider işlemlerini yürütmekle görevli olup genel sekretere karşı sorumludur.

c) Doktor ve sağlık personeli; kulübün yönetim ve yürütme personeli ile faaliyetlere ve yarışmalara katılanların sağlık hizmetlerini yürütmekle görevli olup genel sekretere karşı sorumludur.

d) Tesis yöneticisi ve malzeme görevlisi; kulüp tesis ve malzemelerinin kulüp amaçlarına yönelik hizmet ve faaliyetlere hazır bulundurulması, güvenlik, bakım, onarım hizmetlerine ait iş ve işlemleri yürütmekle görevli olup, genel sekretere karşı sorumludur.

e) Spor direktörü; spor kulübünün faaliyet göstermeyi üstlendiği bütün dallarda eğitim ve yarışmalarla ilgili faaliyet ve hizmetleri yürütmekle görevli olup, genel sekretere karşı sorumludur.

f) Genel kaptan; kulübün taahhüt ettiği spor dallarının her biri için spor direktörü ile genel sekreterin ortak teklifi üzerine yönetim kurulu tarafından görevlendirilir. Genel kaptanı oldukları spor dalında eğitim çalışmalarına, yarışmalara ve benzeri faaliyetlere katılımın ve niteliğin artırılmasına yönelik hizmetleri yürütmekle görevli olup, spor direktörüne karşı sorumludur.

g) Kaptan; kaptanı olduğu spor dalı kategorilerinde eğitim çalışmalarına, yarışmalara ve benzeri faaliyetlere katılımın ve niteliğin artırılmasına yönelik hizmetleri yürütmekle görevli olup, faaliyette buldukları spor dalının genel kaptanına karşı sorumludur.

h) Teknik yönetici ve öğretici; kulübün taahhüt ettiği spor dallarında öğreticilik ve eğitcilik hizmetlerini yerine getirmekle, sporcuların fizik ve moral yeteneklerini üst düzeyde tutmak ve geliştirmek için gerekli önlemleri almakla görevli olup, ilgili genel kaptana veya yönetim kurulunun tespit edeceği kişi veya kurula karşı sorumludur.

i) Gençlik koordinatörü; gençlik kulübünün faaliyet alanları çerçevesinde planlanan her türlü gençlik çalışmasını yürütmekle görevli olup genel sekretere karşı sorumludur.

j) Gençlik lideri ve eğitmen; sorumlu olduğu gençlik faaliyeti türünde çalışmaların sürdürülmesine, katılım ve niteliğin artırılmasına yönelik hizmetleri yürütmekle görevli olup, gençlik koordinatörüne karşı sorumludur.

### **Kulüplerin gençlik lideri, eğitmen ve antrenör çalıştırma zorunluluğu**

**Madde 20** - Kulüpler; taahhüt ettikleri gençlik faaliyeti türlerinde ve spor dallarında gençlik lideri, eğitmen ve antrenör çalıştırmaya mecburdurlar.

Federasyonlar ve il müdürlükleri, kulüplerin gençlik lideri, eğitmen, antrenör çalıştırmalarıyla ilgili gerekli önlemleri alırlar.

Gençlik kulüplerinin taahhüt ettikleri gençlik faaliyeti türlerinde görev alacak gençlik liderleri ve eğitmenlerin, Genel Müdürlükçe veya diğer yetkili kurumlarca verilmiş belgelerinin olması zorunludur.

### **Üst kuruluş**

**Madde 21** - Kulüpler; kaynak ve güçlerini birleştirmek, yardımlaşmak, ortak kullanabilecekleri mekan, araç ve gereçlere sahip olmak, saha ve tesisler kurmak ve kullanmak, eğitim olanakları sağlamak amacıyla federasyon, federasyonlar da konfederasyon kurabilirler.

İl sınırları içinde spor alanında onbeş, gençlik alanında beş kulübün bir araya gelmesiyle bir federasyon kurulabilir. Bir ilde federasyon kurulamaması halinde farklı illerden kulüpler bir araya gelerek federasyon kurulabilir. Bir kulüp aynı amaçla kurulmuş birden fazla federasyona üye olamaz.

Spor alanında en az on, gençlik alanında üç federasyonun bir araya gelmesiyle konfederasyon kurulabilir.

Federasyon ve konfederasyonların üye sayısının bu Yönetmelikte belirtilen sayının altına düşmesi ve bu durumun üç ay içinde giderilememesi halinde haklarında kendiliğinden sona erme hükümleri uygulanır.

Kulüpler bağlı oldukları federasyonda en az üç üye ile temsil olunurlar. Üye sayısı 100'e kadar olan kulüpler üç üye ile üye sayısı 100'den fazla olan kulüpler ise daha sonraki her 100 üye için ilave bir temsilci ile temsil olunurlar. Ancak her kulüp için temsilci sayısı yediden fazla olamaz.

Federasyonlar da bağlı oldukları konfederasyonun genel kurulunda en az üçer üye ile temsil olunurlar. Temsilci üyeler ilgili kulüplerin ve federasyonların genel kurullarınca seçilirler.

Federasyon ve konfederasyonlar; tüzüklerini, organlara seçilenleri, iletişim bilgilerini ve diğer değişiklikleri otuz gün içinde yerleşim yerlerinin bulunduğu mülki idare amirliğine ve il müdürlükleri aracılığı ile Genel Müdürlüğe bildirmek zorundadırlar.

### **Denetim**

**Madde 22** - Genel Müdürlük veya mülki idare amirin onayı alınmak kaydıyla il müdürlükleri; kulüpleri ve üst kuruluşları Dernekler Kanunu ve Dernekler Yönetmeliği hükümleri saklı kalmak kaydıyla her yönden denetler. Gerekirse hesap, defter ve işlemlerine el koyar ve taahhütlerini yerine getirip getirmediğini takip eder. (Mülga cümle: 19.01.2006-26054 S.R.G. Yön/2.mad)

### **Yasak faaliyetler**

**Madde 23** - Kulüpler, toplantılarında ve tesislerinde siyasi faaliyet gösteremezler. Tüzüklerinde gösterilen amaç ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdürüleceği belirtilen çalışma konuları dışında faaliyette bulunamazlar.

## **İKİNCİ KISIM**

### **Kulüplerin Tescili**

#### **Kulüplerin isimleri**

**Madde 24** - Dernekler, tüzüklerinde belirtilen amaçlar doğrultusunda gençlik kulübü, spor kulübü, gençlik ve spor kulübü adlarından birini alırlar.

(Değişik fıkra: 19.01.2006-26054 S.R.G. Yön/3.mad) Kulüpler, Dernekler Kanunu çerçevesinde diledikleri isimleri alabilirler.

#### **Gençlik faaliyeti türü ve spor dalı seçimi**

**Madde 25** - Kulüpler diledikleri gençlik faaliyeti türü veya spor dalında faaliyet gösterebilirler. Dernek ve kulüpler faaliyet gösterecekleri gençlik faaliyeti türünü veya spor dalını tescil esnasında taahhüt etmek zorundadırlar.

Kulüpler, taahhüt ettikleri her bir gençlik faaliyeti türü veya spor dalı için gerektiğinde ayrı temsilcilikler oluşturabilirler. Temsilciler, yönetim kurulundan alacakları yetki ile görevlendirilirler ve kulüp başkanına karşı sorumludurlar. Temsilciliğin adresi, temsilciler tarafından o yerin mülki idare amirliğine yazılı olarak bildirilir.

#### **Kulüplerin renkleri ve ayırıcı işaretleri**

**Madde 26** - Kulüpler aşağıda belirtilen esaslara uygun olarak istedikleri renkleri seçebilirler:

a) Kulüpler, renklerini 3.12.1934 tarihli ve 2596 sayılı Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanun ve bu Kanuna dayalı olarak çıkarılan 3.2.1935 tarihli ve 2/1958 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanununun Tatbik Suretini Gösterir

Nizamnameye uygun olarak seçmek ve uygun olduğuna dair valilikten bir belge almak zorundadırlar.

b) Kulüpler il karma takımlarının ayırıcı işareti olan armaları ve milli takımların ayırıcı işareti olan ay-yıldızı kullanamazlar.

c) Spor kulüpleri resmi müsabakalarda seçtikleri renklere uygun spor kıyafeti kullanmak zorundadırlar.

Uluslararası spor kuruluşlarının bu konuya ilişkin kuralları saklıdır.

#### **Tescil işlemleri için kulüplerce hazırlanacak belgeler**

**Madde 27** - Dernekler mevzuatına göre gençlik, spor, gençlik ve spor faaliyetlerinde bulunmak amacıyla kurulan derneklerin kulüp olarak tescil işlemleri il müdürlüğünce yapılır. Aşağıdaki belgeler iki dosya halinde hazırlanarak il müdürlüğüne verilir:

a) Derneğin; gençlik, spor veya gençlik ve spor kulübü olarak tescil edilmesi için tüzüğün tasdikli örneği.

b) Seçilen kulüp renkleri ve ayırıcı işareti hakkında valilikten alınan izin yazısı,

c) Tescil işlemi atıcılık, avcılık ve halk oyunları dallarında yapılıyor ise, bulunduğu yerin emniyet müdürlüğünden kulüp merkezinde bulundurulmasına izin verilen silahların özelliklerini ve miktarlarını belirten izin yazısı.

d) Kulüp, kamu kurum ve kuruluşları veya eğitim kurumları bünyesinde kuruluyor ise, ilgili kurum veya kuruluşun vereceği izin yazısı.

e) Teşkilat ile ilgili kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge, tebliğ ve emirlere uyulacağını, faaliyette bulunulan gençlik faaliyeti türlerinde ve spor dallarında binicilikte at dâhil olmak üzere kulübe ait malzemelerin, talep halinde, sigorta ettirilmesi ve kullanım sırasında doğabilecek zararların karşılanması şartı ile Teşkilatın emrine tahsis edileceğini belirten taahhütname (sporla ilgili Spor Kulüpleri Tescil Taahhütnamesi Ek-1, gençlikle ilgili Gençlik Kulüpleri Tescil Taahhütnamesi Ek- 2).

f) Sporla ilgili tescil işlemlerinde taahhüt edilen spor dallarında görevlendirilecek antrenörler için ikinci kademe, ihtisas kulüpleri için üçüncü kademe antrenör belgesinin, gençlikle ilgili tescil işlemlerinde ise taahhüt edilen gençlik faaliyeti türlerinde görevlendirecek gençlik liderleri ve eğitimciler için Genel Müdürlükçe veya diğer yetkili kurumlarca verilmiş belgelerin aslı veya noter tasdikli sureti.

g) Kulübün taahhüt ettiği gençlik faaliyeti türü veya spor dalında çalışmaların yürütüleceği tesis hakkında bilgi.

h) Mevcut üye listesi.

### **Tescil işlemleri**

**Madde 28** - Kulüpler, gençlik faaliyetleri ve spor faaliyetleri için ayrı ayrı tescil edilir. Sporla ilgili tescil için il müdürlüklerine başvuran kulüplerin dosyalarını incelemek üzere spor şube müdürü, sicil lisans şefi, ilgili spor dalı temsilcisi ve Amatör Spor Kulüpleri Federasyonundan istenecek bir yetkilinin, gençlikle ilgili tescil için başvuran kulüplerin dosyalarını incelemek üzere ise gençlik merkezi müdürü, sicil lisans şefi ve bir gençlik merkezi danışma kurulu üyesinin bulunduğu komisyon oluşturulur.

a) Komisyon dosyaları üç gün içinde inceler ve eksik belgeleri tamamlar. Kulübün tescil edilmesi doğrultusunda hazırlanacak tutanak il müdürlüğüne sunulur.

b) İl müdürlüğü, komisyondan gelen dosyaları tescil için il başkanının onayına sunar. İl başkanlığınca beş işgünü içerisinde tescil onaylanır.

c) İl başkanının onayından sonra tescil numarası verilerek tescil işlemi tamamlanır. Spor kulüpleri için tescil numarası "il kodu - 01"den başlayarak takip eden numaraların yazılması şeklinde verilir. Gençlik ile ilgili tescil işleminde, gençlik kulübü için "il kodu - G -

.", gençlik ve spor kulübü için ise "il kodu - GS - ...." olmak üzere 01'den başlayarak takip eden numaraların yazılması şeklinde tescil numarası verilir.

d) Tescil işlemi tamamlandıktan sonra, il müdürlüğü dosyalardaki belgeleri tasdik ederek birini kulübe verir ve diğerini ilde saklar.

e) İl müdürlüğü tescil edilen kulüple ilgili olarak üç adet bilgi formu düzenleyerek birini ilde saklar, birini kulübe, diğerini ise Genel Müdürlüğün ilgili birimine gönderir (sporla ilgili Spor Kulüpleri Bilgi Formu Ek-3, gençlikle ilgili Gençlik Kulüpleri Bilgi Formu Ek- 4).

f) Tescil işlemi yapılan kulüple ilgili bilgiler mülki idare amirliğine bildirilir.

### **Gençlik faaliyeti türü, spor dalı, isim, renk, ayırıcı işaret ve tüzük değişikliğinde yapılacak işlemler**

**Madde 29** - Tescil edildikten sonra gençlik faaliyeti türü, spor dalı, isim, renk veya tüzük değişikliği yapan kulüpler, aşağıda belirtilen belgeleri iki dosya halinde hazırlayarak bağlı buldukları il müdürlüklerine müracaat ederler.

a) Gençlik faaliyeti türü, spor dalı iptali veya ilavesi için gerekli belgeler:

1) İptal veya ilaveye ilişkin kulüp yönetim kurulu kararı.

2) Gençlik faaliyeti türü veya spor dalında çalışmaların yürütüleceği tesise ilişkin bilgi.

3) Atıcılık, avcılık ve halk oyunları dallarının tescilinde, kulüp merkezinde bulundurulacak silahların özelliklerini ve miktarlarını belirten emniyet müdürlüğünden alınacak izin yazısı.

b) İsim değişikliği için gerekli belgeler:

1) Değişikliğe ilişkin kulüp genel kurul kararı.

2) Kulüp tüzüğündeki değişikliğin mevzuata uygun olduğuna ilişkin valilik yazısı.

Kulüpler tescil edildikleri veya isim değişikliği yaptıkları tarihten itibaren bir yıllık süre geçmeden yeniden isim değişikliği yapamazlar.

c) Renk ve ayırıcı işaret değişikliği için gerekli belgeler:

- 1) Değişikliğe ilişkin kulüp genel kurul kararı.
- 2) İl başkanlığının renk veya ayırıcı işaret müsaadesine ilişkin yazısı.
- 3) Kulüp tüzüğündeki değişikliğin mevzuata uygun olduğuna ilişkin valilik yazısı.

d) Tüzük değişikliği için gerekli belgeler:

- 1) Değişikliğe ilişkin kulüp genel kurulu kararı.
- 2) Kulüp tüzüğünün değiştirilmiş şekli.
- 3) Kulüp tüzüğündeki değişikliğin mevzuata uygun olduğuna ilişkin valilik yazısı.

Başvurular il müdürlüklerince oluşturulan komisyon tarafından incelenir ve tescil işlemi sırasında yapılan işlemler burada da uygulanır. Gerekli işlemler yapıldıktan sonra değişiklikler belirtilerek düzenlenen bilgi formları, yapılan işlemi açıklayan bir üst yazıyla Genel Müdürlüğün ilgili birimine gönderilir (sporla ilgili Spor Kulüpleri Bilgi Formu Ek-3, gençlikle ilgili Gençlik Kulüpleri Bilgi Formu Ek-4).

### **İli değişen kulüpler**

**Madde 30** - Kulüplerin bulunduğu ilçe, kasaba ve köyün başka bir il'e bağlanması veya ilçenin il olması halinde, kulüplerin eski ildeki spor faaliyetleri ile ilgileri spor sezonunun bitimine kadar devam eder.

Kurum, kuruluş ve özel şirketlerin bünyesinde kurularak Teşkilatça tescil edilen kulüplerin, bağlı oldukları kurum veya kuruluşun merkezlerinin başka bir il'e nakledilmesi halinde, tüzüklerinde gerekli değişiklikler yapılmak suretiyle kulüp merkezleri de yeni il'e nakledilebilir.

Yukarıda sayılan haller dışında kulüplerin hiçbir surette nakilleri yapılamaz.

### **İhtisas spor kulübü statüsü kazanma**

**Madde 31** - 4.11.2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununa göre kurulan ve en fazla iki spor dalında faaliyet göstermek üzere bu Yönetmelik uyarınca kayıt ve tescilleri uygun görülen kulüpler, "İhtisas Spor Kulübü" adını alırlar. İhtisas spor kulübünün tescili ile ilgili işlemler 28 inci maddede belirtilen tescil işlemleri hükümlerine tabidir.

Bu kulüplerin;

- a) Seçtikleri spor dalının bütün kategorilerinde faaliyet göstermeleri,
- b) Faaliyet gösterecekleri spor dalında, en az üçüncü kademe antrenör belgesine sahip sözleşmeli antrenör çalıştırmaları,
- c) Faaliyet gösterecekleri spor dalının faaliyet giderlerini karşılayacak gelire sahip olmaları,
- d) Faaliyet gösterecekleri spor dalı ile ilgili tapulu veya kiralanmış tesislerinin bulunması, Zorunludur.

Faaliyet gösterecekleri spor dallarına ilişkin şartlar uygunsa, spor kulüplerinin tescilleri ihtisas spor kulübüne, ihtisas spor kulüplerinin tescilleri ise spor kulübüne dönüştürülebilir.

### **Kulüplerin protokoldeki yerleri**

**Madde 32** - Kulüplerin kıdemleri ve protokoldeki yerleri sırasıyla, spor kulüplerinde; tescil edildikleri tarih, faaliyet gösterilen spor dalının olimpiik olup olmadığı ve sporcu sayısının çokluğu, gençlik kulüplerin de ise tescil edildikleri tarih ve tescil sırası göz önünde bulundurulmak suretiyle belirlenir.

### **Kulüplerin tescillerinin iptali**

**Madde 33** - Tescil işlemi sırasında taahhüt ettikleri gençlik faaliyeti türlerinde veya spor dallarında faaliyet göstermeyen, taahhütname ve tüzüklerindeki hükümlere uymayan, faaliyetlerini bilgi formunda gösterdikleri yer dışına aktaran veya tescillerinin iptalini gerektiren durumları tespit edilen kulüpler, il müdürlüğünce yazılı olarak uyarılır.

Uyarıya rağmen söz konusu eksikliklerin giderilmemesi halinde, kulüplerle ilgili komisyon;

- a) Taahhüt ettikleri spor dallarının herhangi birinde arka arkaya iki sezon geçerli mazeret olmaksızın faaliyette bulunmayan spor kulüplerinin faaliyet göstermedikleri spor dalı tescillerinin,
- b) Taahhüt ettikleri spor dallarının hiçbirinde arka arkaya iki sezon geçerli mazeret olmaksızın faaliyet göstermeyen kulüplerin, spor kulübü tescillerinin,
- c) Taahhüt ettikleri gençlik faaliyeti türlerinin hiçbirinde iki yıl süreyle geçerli mazeret olmaksızın faaliyet göstermeyen kulüplerin, gençlik kulübü tescillerinin,
- d) Tescil işlemi sırasında verdikleri taahhütname ve tüzüklerindeki hükümlere uymayan, faaliyetlerini bilgi formunda gösterdikleri yer dışına aktaran, tescillerinin iptalini gerektiren durumları tespit edilen kulüplerin, kulüp tescillerinin,

İptali konusunda karar alır ve bu kararı il müdürlüğüne bildirir. Karar il müdürlüğüne il başkanlığına sunulur. İl başkanının onayı ile tescil iptal edilir.

Genel kurul kararı ile feshedilen, kendiliğinden dağılmış sayılan veya mahkeme kararı ile feshedilen kulüplerin tescilleri iptal edilir.

Tescilleri iptal edilen kulüplerle ilgili olarak dernekler birimine ve Genel Müdürlüğün ilgili birimlerine bilgi verilir.

Spor dalı tescilleri iptal edilen kulüpler bir sezon geçmeden o spor dalında yeni tescil yaptırılmazlar.

## **ÜÇÜNCÜ KISIM**

### **Kulüplere Yardım**

#### **Yardım şekilleri**

**Madde 34** - Kulüplerin faaliyetlerini daha iyi bir şekilde yürütebilmelerini sağlamak amacıyla Genel Müdürlük bütçesinde yer alan yardım ödeneği;

- a) Spor malzemesi, araç ve gereç,  
b) Tesis yapımı, bakımı ve onarımı,  
c) Tüzüklerindeki amaç doğrultusunda eğitim, bilim, kültür ve sanat faaliyetleri,  
d) Sağlık hizmetleri,  
e) Sigortalama ve sosyal güvenlik hizmetleri,  
f) Kira ve benzeri zorunlu giderler,

için kullanılmak üzere il müdürlükleri aracılığıyla kulüplere ayni ve nakdi olarak aktarılabilir.

#### **Yardımlardan yararlanamayacak olan kulüpler**

**Madde 35** - Kulüplerden;

- a) Genel Müdürlükçe tescili yapılmayanlar,  
b) Kayıt ve tescili silinenler,  
c) Kuruluş amaçları doğrultusunda faaliyet göstermeyenler,  
d) Mahalli veya deplasmanlı liglere katılmayanlar,  
e) Spor faaliyetleri için antrenörü, gençlik faaliyetleri için gençlik lideri ve eğitmeni olmayanlar antrenör, gençlik lideri, eğitmen bulunmadığı sürece,  
f) Saha kapatma cezası olanlar bir yıl süreyle,  
g) Mahalli ve deplasmanlı liglere katılma başvurusunda bulunup sonradan çekilenler iki yıl süreyle,  
h) Şike yaptıkları mahkeme kararı ile tespit edilenler beş yıl süreyle,  
ayni ve nakdi yardımlardan yararlanamazlar. (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen durumlarda ise kulüplerin bu durumları devam ettiği sürece ayni ve nakdi yardımdan yararlanamazlar.

#### **Yardımanın yapılması ile ilgili esaslar**

**Madde 36** - Gençlik kulüpleri; yardım talebi gerekçesini belirterek, içinde bulunulan yılın Nisan ayı sonuna kadar buldukları yerin il müdürlüğüne veya Genel Müdürlüğe başvuruda bulunurlar.

Başvurular il müdürlüklerince 1 Hazirana kadar Genel Müdürlüğün ilgili birimine gönderilir.

Spor kulüpleri; yardım talebi gerekçesini belirterek içinde bulunulan yılın Ekim ayı sonuna kadar buldukları yerin il müdürlüğüne veya Genel Müdürlüğe başvuruda bulunurlar. Başvurular il müdürlüklerince 15 Kasım'a kadar Genel Müdürlüğün ilgili birimlerine gönderilir.

Spor ve gençlik faaliyetleri için yardımlarda eşitlik ilkesi esastır. Yardımlar; her yıl faaliyet türüne göre Genel Müdür onayıyla verilir. Yardımın amacı dışında kullanımının tespiti durumunda, yardım kesilerek iki yıl yardım yapılmaz. Yapılan yardımlar geri alınır.

#### **Yardımla ilgili belgeler**

**Madde 37** - Yardımın ilgili kulübe aktarılabilmesi için aşağıdaki belgelerin il müdürlüklerine verilmesi zorunludur:

- Nakdi yardımlarda, kulüp alındı belgesi.
- Dernekler Yönetmeliğinin (Ek-15)'ine göre bastırılan Aynı Bağış Alındı Belgesi.
- Yetki belgesi.

Yardımla ilgili harcama belgeleri, harcamanın yapılmasını takip eden on beş gün içinde kulübün bağlı bulunduğu il müdürlüğüne verilir. Harcama belgeleri genel denetim için saklanır.

### **DÖRDÜNCÜ KISIM : Çeşitli ve Son Hükümler**

#### **Yürürlükten kaldırılan yönetmelik**

**Madde 38** - 1.7.1999 tarihli ve 23742 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Spor Kulüpleri Tescil Yönetmeliği ile 20.4.1999 tarihli, 23672 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gençlik Kulüpleri Tescil Yönetmeliği ve 8.12.1987 tarihli ve 19658 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Spor Kulüpleri Yardım Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

#### **Yönetmelikte hüküm bulunmayan haller**

**Madde 39** - Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, 4.11.2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu ile 31.3.2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Dernekler Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

**Geçici Madde 1** - Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce tescil işlemleri yapılmış kulüpler aynı statülerinde faaliyetlerine devam ederler. Statülerinde herhangi bir değişiklik olması halinde bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

**Geçici Madde 2** - Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce tescil edilmiş olan gençlik kulüplerinden bu Yönetmeliğin 27 nci maddesi (e) bendi gereğince üç ay içerisinde yeni taahhütname alınır.

**Geçici Madde 3** - Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Genel Müdürlükçe tescil edilen gençlik kulüplerinin tescil numaraları, tescil tarihleri dikkate alınarak bu Yönetmeliğin 28 inci maddesi (c) bendinin son cümlesinde belirtildiği şekilde il müdürlüklerince yeniden düzenlenir ve üç ay içerisinde tamamlanarak listeler halinde Genel Müdürlüğün ilgili birimine gönderilir.

**Geçici Madde 4** - Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce tescil edilmiş olan kulüplerden; lider, eğitimci ve antrenör eksikliği olanlar üç ay içerisinde bu eksikliklerini gidermek zorundadırlar.

#### **Yürürlük**

**Madde 40** - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

#### **Yürütme**

**Madde 41** - Bu Yönetmelik hükümlerini Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bağlı bulunduğu Bakan yürütür.





# SPOR MÜSABAKALARINDA ŞİDDET VE DÜZENSİZLİĞİN ÖNLENMESİNE DAİR KANUN

**Kanun no: 5149**

**Kabul Tarihi: 28.4.2004**

## BİRİNCİ BÖLÜM

### Amaç, Kapsam ve Tanımlar

#### Amaç

**MADDE 1.** - Bu Kanunun amacı; spor müsabakalarının yapıldığı alanlar ile bunların eklenti ve çevresinde müsabaka öncesinde, müsabaka esnasında veya sonrasında şiddetli rekabet ve bunun doğurduğu fanatizm sonucu patlayıcı, parlayıcı, yanıcı, yakıcı, kesici veya delici maddelerin kullanılmasının, şiddet ve düzensizliğin, kişilik haklarına, ailevî veya manevî değerlere yönelik hakaret, sövme ve aşağılayıcı slogan ve davranışların yer aldığı sporun ruhuna, ilke ve kurallarına uymayan kötü tezahüratın önlenmesi suretiyle huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığı ve kamu düzeninin sağlanmasına yönelik olarak alınacak önlemler ve uygulanacak yaptırımlarla ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

#### Kapsam

**MADDE 2.** - Bu Kanun; spor müsabakalarının yapılacağı alanlarda uygulanacak güvenlik önlemlerini, yasak fiil ve davranışları, bunlara uygulanacak yaptırımları, spor kulüplerinin, taraftarların, taraftar derneklerinin, taraftar temsilcilerinin, spor federasyonlarının, yayın kuruluşları ile diğer ilgili kişi ve kurumların spor müsabakalarında şiddet ve düzensizliğin önlenmesine ilişkin hususlardaki görev ve sorumluluklarını kapsar.

#### Tanımlar

**MADDE 3.** - Bu Kanunda geçen;

**Genel Müdürlük:** Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünü,

**Spor alanları:** Spor müsabakalarının gerçekleştirilmesine elverişli müsabaka alanları ile seyircilere ait seyir alanları, sporculara ait soyunma odası ve diğer spor yapmaya elverişli alanlar ile bunların eklenti ve çevresini,

**Federasyonlar:** Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren federasyonlar ile Türkiye Futbol Federasyonunu,

**Spor kulüpleri:** Belirli kurallara göre kurulan, üyelerinin her birinin yetki ve sorumlulukları belli olan, amatör veya profesyonel spor dallarında topluma hizmet veren; her yaş grubunun spor yapabileceği tesis, araç ve gereçlere sahip olan, yüksek performanslı sporcuların yetiştirilmesini hedefleyen kuruluşları,

**Taraftar dernekleri:** Her ne ad altında olursa olsun, bir spor kulübünü desteklemek amacıyla kurulan dernekleri,

**Taraftar temsilcileri:** Spor kulüplerinin kendi taraftarları arasından belirledikleri ve spor kulübünün bulunduğu yerdeki en büyük mülkî idare amiri tarafından görevlendirilen kişileri,

**İl spor güvenlik kurulu:** Her ilde vali veya vali yardımcısının başkanlığında belediye başkanlığı, il jandarma komutanlığı, il emniyet müdürlüğü, gençlik ve spor il müdürlüğü, ilgili federasyon, il sağlık müdürlüğü temsilcileri ve gerekli görülecek spor kulüplerinin yetkilileri ile basın kuruluşlarının ve ilgili kamu kuruluşlarının temsilcilerinden oluşturulan kurulu,

**İlçe spor güvenlik kurulu:** Her ilçede kaymakam başkanlığında il spor güvenlik kurulunda yer alan kurum ve kuruluşların ilçedeki temsilcilerinden oluşturulan kurulu,  
İfade eder.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Esas Hükümler

#### Spor alanlarının düzenlenmesi

**MADDE 4.** - Spor alanlarında, sağlık ve güvenlikle ilgili her türlü düzenlemeyi yapmak görevi ev sahibi kulübe aittir.

Spor alanlarına, seyri engellemeyecek nitelikte, federasyonun bağlı olduğu uluslararası federasyonun talimatlarına uygun olarak, seyirci ile müsabakanın yapıldığı yer arasına tel, duvar, bariyer ve benzeri fizikî engeller konulabilir.

Fizikî engeller, ilgili güvenlik biriminin olumlu görüşü ve il spor güvenlik kurulu kararı ile kaldırılabilir.

Spor alanlarında; çocuklar ve engellilerin müsabakaları izleyebilmeleri için durumlarına uygun yerler tahsis edilir.

Spor alanlarında seyircilerin oturma yerleri numaralandırılır. Koltuk sayısı kadar bilet bastırılır ve satışa sunulur. Spor alanlarına kapasitenin üzerinde ve biletsiz seyirci alınamaz.

Spor alanlarında; güvenliğin sağlanması ve bu Kanuna aykırı davranışların tespiti amacıyla, spor alanlarının durumuna uygun olarak gerekli teknik donanımlar kurulur. Kurulacak güvenlik sistemlerinin giderleri, 1.

Futbol Ligi ile tesis olarak fizikî yapısı uygun olan 2. ve 3. futbol liglerinde mücadele eden ev sahibi kulüpler tarafından karşılanır. Diğer tüm branşlardaki teknik donanımlar ise, spor tesisinin mülkiyetine veya kullanımına sahip bulunan kulüp, kurum ve kuruluşlar tarafından kurulur.

Spor tesislerinde hangi güvenlik sistemi veya teknik donanımın uygulanacağı yönetmelikle belirlenir.

#### Saha güvenliği

**MADDE 5.** - Spor kulüpleri, güvenliği sağlamaya yetecek sayıdaki güvenlik elemanlarını müsabaka öncesinden müsabakanın tamamlanıp seyircinin ve sporcuların tahliyesine kadar geçecek dönem içerisinde, müsabakanın yapılacağı yerde bulundurmaya ve spor alanının iç güvenliğini sağlamakla yükümlüdürler.

Spor kulüpleri, bu Kanunda yer alan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla müsabaka ve saha güvenliğinin sağlanmasına yetecek sayı ve nitelikte yasalar çerçevesinde özel güvenlik hizmeti satın almaya yetkilidir.

Spor alanlarında görev yapacak özel güvenlik teşkilâtı personeli, 22.7.1981 tarihli ve 2495 sayılı Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunda belirtilen görev ve yetkileri haizdir. Bu Kanundan doğan görevlerinin ifası sırasında, özel güvenlik görevlilerinin ateşli silâh taşımaları yasaktır.

#### Müsabaka güvenliği

**MADDE 6.**- Spor müsabakalarında alınacak güvenlik önlemlerinin yürütülmesi ve denetlenmesi konularında yetkili olmak üzere o yerin en büyük mülkî amirince belirlenecek rütbeli emniyet görevlisi, müsabaka güvenlik amiri olarak görevlendirilir. Müsabaka güvenlik amiri, müsabakanın güvenliği ile ilgili tüm kişi ve kuruluşlarla gerekli koordinasyonu sağlamakla yetkili ve görevlidir.

Müsabakaların yapılacağı spor alanına, güvenlik güçlerince gerçekleştirilecek kontrolden sonra seyirci alınır. Spor alanlarının çevresinde, stadyum veya spor salonu girişleri ile turnike girişlerinde, müsabakayla ilgili olarak hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca olan hallerde mülkî amirin yazılı izni ile genel güvenlik güçlerince veya genel güvenlik güçlerinin denetiminde, özel güvenlik güçlerince üst araması yapılır ve bu Kanunun amacına aykırı madde ve cisimlere el konulur.

Spor alanlarının dış güvenliği genel kolluk güçlerince, saha içi ve tribün güvenliği ise 5 inci maddeye göre oluşturulacak özel güvenlik birimlerince ve saha yetkililerince sağlanır. Kapı aramaları özel güvenlik güçleri tarafından yapılır. Müsabaka güvenlik amirinin talebiyle emniyet güçleri, gerekli hallerde olayın meydana geldiği alanlara müdahale edebilir.

Emniyet teşkilâtı tarafından; fanatizmin önlenmesi, failerin tespiti, eylemlerin delillendirilmesi , verilen cezaların takibi ve bu Kanuna aykırı eylem ve davranışların engellenmesi amacıyla bilgi bankası oluşturulur ve toplanan bilgiler üç ayda bir ilgili federasyonlara bildirilir.

Spor kulüpleri, taraftar dernekleri ve federasyonlar ile diğer ilgililer emniyet güçlerince istenecek tüm bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.

#### **Ev sahibi spor kulüplerinin sorumlulukları**

**MADDE 7.** - Ev sahibi spor kulüplerince müsabakanın yapılacağı yerde, konuk takım seyircilerine bağımsız bir bölüm ayrılır ve taraftarlar arasında temas olmaması için ilgili spor federasyonları ve uluslararası spor federasyonlarının yönetmelik ve talimatları paralelinde gerekli önlemler alınır.

#### **Federasyonların görev ve sorumlulukları**

**MADDE 8.** - Federasyonlar, müsabakanın yapıldığı yerdeki temsilcileri vasıtasıyla, sporcu ve taraftarların güvenliği için gerekli önlemlerin aldırılması, denetlenmesi, bağlı olduğu uluslararası federasyonların talimatlarının uygulamaya konulması ve gerekli ek önlemler aldırılması konusunda il veya ilçe spor güvenlik kurulu ile koordinasyonun sağlanmasından yetkili ve sorumludur.

Kulüplerin bulundurmaları görevli oldukları özel güvenlik güçlerinin sayısı, gözlem kameraları ve benzeri teknik donanımların yerleştirilmesi il veya ilçe spor güvenlik kurulu tarafından, misafir takımın soyunma odaları ile seyirci yerlerinin belirlenmesi, bilet satışı, güvenlik ise ilgili federasyonların talimatıyla belirlenir. Kontrol ve denetim konusunda Federasyon yetkilidir.

#### **Taraftar dernekleri**

**MADDE 9.** - Her ne ad altında olursa olsun, bir spor kulübünü desteklemek amacıyla kurulan taraftar dernekleri, bu Kanunun amacına aykırı faaliyette bulunamaz.

Taraftar dernekleri, taraftarların spor ahlâkı ve ilkelerine uygun biçimde sportif faaliyetleri izlemelerini sağlamaya yönelik eğitici faaliyetleri düzenlerler.

#### **Taraftar temsilcileri**

**MADDE 10.** - Spor kulüpleri, taraftarları arasından yeterli sayıda taraftar temsilcisi belirleyerek, bu kişilerin açık kimliklerini, adres ve adlî sicil bilgilerini spor kulübünün bulunduğu yerdeki il veya ilçe emniyet müdürlüklerine bildirir.

Belirlenen kişiler, haklarında yürütülecek soruşturma sonucunda, bu görevi yerine getirmeye engelleri bulunmamaları halinde, en büyük mülkî idare amiri tarafından taraftar temsilcisi olarak seçilir ve ilgili yerin il veya ilçe emniyet müdürlüklerine bildirilir. Taraftar temsilcileri, müsabaka öncesinden müsabakanın sonuçlanmasına kadar sorumlu buldukları seyir alanında her türlü silâh, kesici veya delici alet, sis bombası, ses bombası veya maytap gibi patlayıcı, parlayıcı, yanıcı veya yakıcı maddeler ile taş, metal gibi fırlatılabilecek veya yaralayıcı nitelikte sert cisim veya tehlike arz edebilecek diğer maddeler ile alkollü içecekler ve çevreyi kirletecek nitelikte konfeti ve benzeri cisimlerin kullanılmasının, ferdi veya toplu olarak,

rakip takım ile taraftarlarını söz veya hareketlerle aşağılayıcı veya tahrik edici nitelikte hakaret ve sövme, kötü söz veya sloganla çirkin tezahüratta bulunulmasının engellenmesine yönelik önlemlerin uygulanmasında güvenlik güçlerine yardımcı olur.

**ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**  
**Spor Müsabakalarında Şiddet**  
**ve**  
**Düzensizliğe İlişkin Fiiller**

**Spor müsabakalarında satılması, kullanılması ve taşınması yasak olan madde ve cisimler**

**MADDE 11.** - Spor alanlarında; her türlü silâh, kesici veya delici alet, sis bombası, ses bombası veya maytap gibi patlayıcı, parlayıcı, yanıcı, yakıcı maddeler ile taş, metal gibi fırlatılabilecek veya yaralayıcı nitelikte sert cisim veya tehlike arz edebilecek veya müsabaka düzenini bozabilecek diğer maddeler ile alkollü içecekler ve çevreyi kirletecek nitelikte konfeti ve benzeri cisimler bulundurulamaz ve satılamaz.

Yukarıdaki fıkrada yer alan madde ve cisimlerin, spor müsabakalarının yapıldığı alanlara ve bu alanlardaki kapalı mekânlara sokulması, saklanması ve bu alanlar içerisinde taşınması veya kullanılması yasaktır.

**Çirkin ve kötü tezahürat**

**MADDE 12.** - Müsabakanın yapılacağı yerde veya yakın çevresindeki yollarda, meydanlarda, caddelerde veya benzeri yerlerde, toplu taşıma araçlarında, umuma açık diğer mekanlarda ferdi veya toplu olarak, rakip takım ile taraftarlarını, kulüp başkan ve yöneticilerini, antrenörünü ve sporcularını, hakemleri ve federasyon yöneticilerini, müsabakada görev yapan diğer kişileri, söz veya hareketlerle aşağılayıcı, tahrik ve taciz edici kötü söz niteliğinde slogan atılması ve çirkin tezahüratta bulunulması yasaktır.

**Seyir güvenliğini ihlâl**

**MADDE 13.** - Açık alanlarda yapılan spor müsabakalarında; müsabaka alanının çevresinde bulunan ve insan hayatı açısından tehlike oluşturabilecek yerlerde müsabakaların seyredilmemesi için spor güvenlik kurulları gerekli önlemler alınmasını sağlar.

**Usulsüz bilet satışı**

**MADDE 14.** - Spor müsabakalarının yapıldığı alanlar çevresinde bilet satışı için ayrılmış yerler ile ilgili federasyon veya **kulüp tarafından uygun görülen yerler ve görevliler dışında bilet satışı yapılamaz. Spor müsabakalarında her ne surette olursa olsun, toplu veya organize biçimde rayiç bedelin altında veya üstünde, müsabaka biletinin temini, dağıtımı, bilete yazılı bedelin üstünde satılması** ve kapasitenin üstünde seyirci alınması veya bu yerlere biletsiz seyirci kabul edilmesi yasaktır.

**Yasak beyan ve demeçler**

**MADDE 15.** - Spor kulübü başkan ve yöneticileri, idarî veya teknik personeli veya sporcuları ile spor kulüplerinin taraftarlarınca kurulan derneklerin başkan ve yönetim kurulu üyeleri ve taraftar temsilcileri, yazılı veya görsel medyaya; kendi taraftarlarını kışkırtıcı, hakemleri, rakiplerini veya taraftarlarını tahrik edici veya aşağılayıcı şekilde beyan veya demeç veremezler.

**Yayın yasağı**

**MADDE 16.** - Spor müsabakalarını canlı olarak yayınlayan yayın kuruluşu ile diğer yazılı ve görsel yayın kuruluşları, bu Kanunun amacına aykırı nitelikteki afiş, pankart, söz, fiil ve davranışları yayınlamaz. Canlı yayın halinde vuku bulan yasak söz, fiil ve davranışlar, haber amaçlı da olsa birden fazla yayınlanamaz. Basın ve yayın organları; söz, yazı veya davranışlarla spor kulüplerini, taraftarlarını, spor adamlarını şiddete, kulüpler arası husumete veya suça teşvik edici eylem ve davranışlarda bulunamaz, eleştiri amacı dışında aşağılayıcı yorum veya haber yayınlamaz.

## Yasak fiiller

**MADDE 17.** - Müsabaka için seyircilerin alınmaya başlanmasından, müsabaka sonrası seyircinin tamamen tahliyesine kadar geçecek sürede ulusal veya uluslararası federasyonların öngördüğü görevli kişiler dışında kalan kişilerin ve seyircilerin her ne şekilde olursa olsun müsabaka alanına girmesi yasaktır.

Spor ahlâkına aykırı, tahrik edici, aşağılayıcı, dil, din, mezhep, ırk, cinsiyet, etnik ve siyasî ayrımcılığa yönelik söz sarf edilmesi veya bu mahiyette afiş veya pankartların müsabaka alanına veya yakın çevresine asılması yasaktır.

Yukarıda yazılı yasaklara aykırı davranan yabancı uyruklu kişiler sınır dışı edilir ve mensubu oldukları ülkenin diplomatik temsilciliklerine bilgi verilir.

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

### Ceza Hükümleri

#### Spor müsabakalarında kullanılması ve taşınması yasak olan maddeleri kullanma ve taşıma

**MADDE 18.** - Spor müsabakalarının yapıldığı kapalı veya açık alanlara 11 inci maddede sayılan maddeleri sokan kişilere; dört ay süreyle spor müsabakalarını seyirden men ve **yedi yüz elli milyon lira**, fiilin tekrarı halinde sekiz ay süreyle spor müsabakalarını seyirden men ve **iki milyar beş yüz milyon lira** idarî para cezası verilir. Bu maddeleri kullanan kişilere; altı ay süre ile müsabakaları seyirden men ve **bir milyar lira**, fiilin tekrarı halinde bir yıl süre ile müsabakaları seyirden men ve **üç milyar lira** idarî para cezası verilir.

Alınacak kararla bu kişilerin, spor alanlarına seyirci ya da başka bir sıfatla girmeleri yasaklanır. Bu kişiler, kararın kendilerine yazılı olarak tebliğ edilmesini müteakip spor müsabakalarına giremez.

Yasaklı olmalarına rağmen müsabakaya girmeleri halinde, faillere **bir aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.**

Konusu suç teşkil eden eylemlerin failleri hakkında ilgili kanunların hükümleri saklıdır.

#### Tedbirler

**MADDE 19.** - Üçüncü Bölümde belirtilen yasaklara uymayanlar hakkında; söz konusu fiil, müsabaka alanının seyirciye ayrılmış yerlerinde gerçekleştirilmiş ise bu kişi veya kişiler şartlar müsait olduğu takdirde yetkililer veya güvenlik görevlilerince müsabaka alanı dışına çıkarılır ve haklarında yasal işlemler başlatılır.

Bu kişi veya kişilerin müsabaka alanı dışına çıkarılmasına, şartlar uygun bulunmadığı takdirde durum her türlü kamera, fotoğraf makinesi gibi teknik araçlarla, tanıkla veya diğer belgelerle tespit edilerek ilgililer hakkında yasal işlem yapılır.

Açıkça anlaşılabilir şekilde alkollü veya keyif verici madde kullanan kişiler müsabaka alanına alınmaz.

#### Usulsüz bilet satma

**MADDE 20.** - Diğer kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla 14 üncü maddede öngörülen yasaklara uymayanlar ile sahte, kullanılmış, tahrif edilmiş veya benzer şekilde hazırlanmış olan müsabaka biletlerini satan, satılmasına aracılık eden, bu biletleri basan veya satışa hazırlayan kimselere **altı aydan bir yıla kadar hapis** cezası ve her **bir bilet için iki yüz elli milyon lira** ağır para cezası verilir. **Suçun tekrür etmesi durumunda bir yıldan üç yıla kadar hapis** ve **her bir bilet için bir milyar lira** ağır para cezası verilir.

Seyir alanlarına kapasitesinden fazla **veya bilette yazılı olan fiyatın üstünde bilet satışı yapılması halinde kulübe o müsabakaya ait toplam seyirci hâsılatının (bu müsabakaya isabet eden kombine bilet satışı dahil) % 25'i oranında idarî para cezası verilir. Kapasitenin üstünde seyirci alınması sebebiyle oluşan izdiham nedeniyle herhangi bir ölüm veya toplu yaralanma vuku bulması halinde bu idarî para cezası % 50 oranında uygulanır.**

#### Yasak beyan ve demeç verme

**MADDE 21.** - Diğer kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla ve ilgililerin bağlı olduğu federasyonun tâbi olduğu mevzuata göre verilecek disiplin cezaları dışında; 15 inci maddeye aykırı biçimde beyanat veren teknik personel ve sporculara beş milyar liradan elli milyar liraya kadar idarî para cezası, diğerleri için ise ilk seferde üç aydan altı aya kadar spor müsabakalarını seyirden men ve beş milyar liradan otuz milyar liraya kadar idarî para cezası, tekrarı halinde altı aydan bir yıla kadar spor müsabakalarını seyirden men cezası ile birlikte on milyar liradan elli milyar liraya kadar idari para cezası verilir.

Bu Kanun hükümlerine aykırı faaliyette bulunduğu tespit edilen dernekler hakkında 6.10.1983 tarihli ve 2908 sayılı Dernekler Kanunu hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

#### **Yayın yasağı**

**MADDE 22.** - 16 ncı maddeye aykırı davranan görsel yayın kuruluşları hakkında 13.4.1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun; basın mensupları hakkında da 15.7.1950 tarihli ve 5680 sayılı Basın Kanunu hükümleri saklıdır.

16 ncı maddede yazılı eylemlerde bulunan gerçek kişilere her yayın için **on milyar lira**, tüzel kişilere ise; elli milyar lira para cezası verilir.

#### **Yasaklara uymama**

**MADDE 23.** - 17 nci maddenin birinci fıkrasına aykırı davranan kişilere **beş yüz milyon lira**, eylemin tekrarı halinde ise bir milyar lira idarî para cezası verilir.

17 nci maddenin ikinci fıkrasına aykırı davranan kişilere bir milyar lira, tekrarı halinde iki milyar lira idarî para cezası verilir. Fail, kulübün veya bir taraftar derneğinin mensubu ise suçun tekrarı halinde mensubu bulunduğu kulüp veya dernek hakkında da üçmilyar lira idarî para cezası verilir.

#### **Spor alanlarının zarara uğraması**

**MADDE 24.** - İşledikleri fiillerle müsabakanın yapıldığı spor alanının zarara uğramasına sebebiyet veren kişilere, **altı ay spor müsabakalarını seyirden men cezası** ile **bir milyar lira**, tekrarı halinde **bir yıl süreyle spor müsabakalarını seyirden men** ve **iki milyar lira** idarî para cezası verilir. **Fiilin ikiden fazla işlenmesi durumunda altı aydan bir yıla kadar hapis cezası** ve **beş milyar** liradan **on milyar liraya** kadar ağır para cezası verilir.

Spor kulüpleri, müsabakanın yapıldığı spor alanının zarara uğramaması için her türlü önlemi almakla yükümlü olup **meydana gelecek gerçek zararlar, zarara sebebiyet veren taraftarların mensubu buldukları kulüpten tazmin edilir. Ayrıca zarar kadar idarî para cezası da verilir.**

#### **Şiddet olaylarının vuku bulması**

**MADDE 25.** - Kulüplerin müsabaka yaptıkları spor alanlarında şiddet olaylarının vuku bulması nedeniyle bağlı buldukları federasyon tarafından kulübe verilen cezadan ayrı olarak, ilgili kulübe, o kulübün bir önceki sezon elde ettiği toplam seyirci hâsılatının % 2'si oranında idarî para cezası verilir. Yeni kurulan kulüplere verilecek idarî para cezası bir sonraki sezon tahsil edilir.

### **BEŞİNCİ BÖLÜM**

#### **Çeşitli Hükümler**

#### **İstisna**

**MADDE 26.** - Bu Kanunda belirlenen fiillerden dolayı futbol branşında spor kulüplerine verilmesi öngörülen cezalarla ilgili olarak; 17.6.1992 tarihli ve 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 25 inci maddesi hükmü uygulanır.

## **Tecil**

**MADDE 27.** - Bu Kanundaki hürriyeti bağlayıcı cezalar tecil edilemez ve paraya çevrilemez. Ancak, mahkemelerce 13.7.1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde öngörülen tedbirlerin uygulanmasına karar verilebilir.

## **Cezaların uygulanması**

**MADDE 28.** - Bu Kanuna aykırı eylemlerde bulunanlar hakkında spor güvenlik kurulunun re'sen veya kendisine gelen şikâyet ve ihbarlar üzerine yapacağı inceleme sonucunda mahallin en büyük mülkî idare amiri tarafından ilgili hakkında bu Kanundaki idarî para cezaları veya tedbirlerin uygulanmasına karar verilir. Bu Kanunda yazılı olan idarî para cezalarına dair kararlar ilgililere 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. İdarî para cezaları 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Bu Kanunun uygulanmasından doğan para cezaları Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde açılacak bir hesaba özel ödenek kaydedilir. Toplanan bu paralar Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılacak yönetmelik esaslarına göre % 50'si Engelliler Spor Federasyonu ile engelliler kulüp ve faaliyetlerine, % 50'si ise fair play kurallarına uygun hareket eden amatör spor kulüpleri ile okul sporlarının geliştirilmesine ayrılır. Bu Kanunda belirtilen yasaklara uymayan kişilerin kimlik bilgileri, müsabakanın veya eylemin yapıldığı mahallin emniyet birimlerince fotoğraflı olarak kaydedilir ve bu kayıtlardaki kişiler takibe alınır.

## **Yargılama usulü**

**MADDE 29.** - Bu Kanun kapsamında konusu suç teşkil eden eylemlerin takibi ve yargılaması 8.6.1936 tarihli ve 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Bu Kanunda yer alan para cezalarının artırılmasında 765 sayılı Türk Ceza Kanununun ek 2 nci maddesi hükümleri uygulanır.

## **Yönetmelik**

**MADDE 30.** - Bu Kanun kapsamında yer alan; spor dalının bağlı bulunduğu federasyon, spor kulüpleri, taraftar dernekleri ve müsabaka güvenlik amirlerinin görev, yetki ve sorumlulukları ile saha içi ve dışında alınacak güvenlik önlemleri, biletlerin basılması ve satışa sunulması, müsabaka alanlarının düzenlenmesi, spor alanlarına giriş ve çıkışlar ile uygulanacak güvenlik sistemleri, sağlık, emniyet ve itfaiye teşkilâtının alacağı önlemler ve bu Kanunun kapsamına giren diğer konular hakkındaki usul ve esaslar, ilgili kuruluş ve bakanlıkların görüşleri alınarak Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

## **Değiştirilen hükümler**

**MADDE 31.** - 17.6.1992 tarihli ve **3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 25 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki " beş yüz milyon "** ibaresi " **beş yüz milyar "** olarak değiştirilmiştir.

**GEÇİCİ MADDE 1.** - Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içerisinde, spor kulüpleri 5 inci ve 10 uncu maddelerde yazılı yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadırlar.

**GEÇİCİ MADDE 2.** - Yeni bir düzenleme yapıncaya kadar, Türkiye 1. Futbol Ligiyle tesis olarak fiziki yapısı uygun olan 2. ve 3. futbol liglerinde mücadele eden kulüpler dışındaki tüm profesyonel ve amatör spor

kulüplerinin müsabakalarıyla ilgili güvenlik önlemleri, federasyon veya ilgili kulüp, kamu kurum ve kuruluşlarınca alınır.

### **Yürürlük**

**MADDE 32.** - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

### **Yürütme**

**MADDE 33.** - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.



